

W poszczególnych rubrykach wydatków zachodzą następujące różnice:

Podwyższone byłyby w porównaniu z r. 1883. wydatki

w Rubryce	II. Koszta zarządu o	6.482 zł.
	III. Koszta leczenia	120.000 „ *)
	VII. Wydatki na cele oświaty	19.503 „
	VIII. Utrzymanie pomników historycznych	116 „
	IX. Kwaterunkowe żandarmeryi	6.457 „
	XII. Wydatki na szupaństwo	8.500 „
	XIV. Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże	132.604 „
	XV. Wydatki na cele gospodarstwa krajowego	38.957 „

Wydatki byłyby obniżone w porównaniu z r. 1883.

w Rubryce	I. Koszta reprezentacji kraju o	550 zł.
	IV. Koszta szczepienia	330 „
	V. Wydatki sanitarne	4.400 „
	VI. Zasiłki dla Zakładów dobroczynności	5 500 „
	X. Drogi krajowe	65.688 „
	XI. Dotacje dla Zakładów krajowych	117.311 „
	XIII. Budowy wodne	10.943 „
	XVI. Rozmaite wydatki	138.904 „

Dochody uchwalone były na r. 1883. w ilości 501.310 zł.

(oprócz przeznaczonych aktywów z funduszu pożyczki z r. 1873. — 120.000 zł.)

komisya preliminuje dochody na r. 1884. na 417.417 „

byłyby więc dochody w r. 1884. mniejsze o 83.893 zł.

Dochody byłyby mniejsze w Rubr. I. Pozostałość z lat ubiegłych o 160.000 zł.

większe zaś „ II. Odsetki 14.000 „

III. Dochody z dróg krajowych 2.400 „

IV. Nadwyżki dochodów od zakładów do-
towanych 14 422 „

V. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych 3.300 „

VI. Zwroty pożyczek 11.115 „

VIII. Dochody z Dublan 4.350 „

IX. Dochody z Czernichowa 2.340 „

XI. Rozmaite dochody 24.180 „

Niedobór preliminowany na r. 1883. wynosił (nie biorąc w rachunek aktywów funduszu pożyczki z r. 1873.) 2.847.373 zł.

niedobór zaś preliminowany na r. 1884. wynosi (nieuwzględniając kredytów dodatkowych 98.148 zł.) 2,920.259 „

przeto wynik niniejszego preliminarza jest mniej korzystnym o 72.886 zł.

a doliczywszy do tego kredytu dodatkowe w ilości 98.148 „

mniej korzystnym o 171.034 zł.

*) Koszta leczenia w Rubr. III. wzrosły w porównaniu z r. 1883. o 120.000 zł. dla tego, że kwota 105.000 zł., dawniej zarachowana w Rubr. XI. jako pokrycie niedoboru Zakładu obłąkanych i Oddziału położnic, została przeniesioną w niniejszym preliminarzu do Rubr. III. Rzeźnicy wzrost wydatku na leczenie chorych wynosi 15.000 zł.

Niedobór wynikający z niniejszego preliminarza wraz ze wspomnianymi wyżej kredytami dodatkowymi wynosi 3.018.407 zł.

Gdyby ten niedobór miał być pokrytym dodatkami do podatków, w takim razie należałoby uchwalić 31 centów dodatku krajowego od 1 zł. podatków bezpośrednich. Gdy jednak już po uchwaleniu rubryk preliminarza komisya dowiedziała się ze sprawozdania Wydziału krajowego, iż w zamknięciu rachunków za rok 1883. okazać się ma według przypuszczenia Wydziału krajowego niedobór, na którego pokrycie domaga się Wydział krajowy już teraz poważnej sumy 210.000 zł., przeto należy zarazem i dla tej sumy obmyśleć pokrycie. Tak więc chcąc zaspokoić wszystkie znane dotychczas potrzeby r. 1884., należy znaleźć pokrycie w kwocie . 3,228.407 zł.

Według najnowszej informacji, udzielonej Wydziałowi krajowemu przez c. k. Dyrekcyę Skarbu jeden cent dodatku krajowego uczynić ma w 1884. roku 97.400 zł., wypadaloby więc uchwalić dodatek krajowy w ilości 34 centów od 1 zł. podatków, to jest o 7 centów więcej, niż uchwalono na r. 1883., czyli innymi słowy, podnieść wysokość dodatków opłacanych na rzecz skarbu krajowego o 26%.

Komisya mniema, iż nieodpowiedzialaby intencyom Wysokiego Sejmu, przychodząc z takim wnioskiem. Zdaniem komisyi podwyższenie naraz ciężarów publicznych o 682.000 zł. i to w roku niesłychanego, a powszechnego nieurodzaju, jest wprost niemożliwym. Nad najważniejszą częścią ludności, to jest nad całą klasą rolniczą wisi troska nie już o utrzymanie gospodarstwa w prawidłowym toku, ale obawa najcięższego i od lat wielu niebywałego przednowku. Odzywały się też wątpliwości pod tym względem, czy dochód 97.400 zł. z jednego centa dodatku zostanie rzeczywiście osiągnięty, zwłaszcza gdy w r. 1883. będą musiały nastąpić znaczne zwroty nadebranego w ostatnich dwóch latach podatku gruntowego, zwroty niedające się nawet w przybliżeniu preliminarować, tak iż chcąc zabezpieczyć kasę krajową od niedoboru niczem niepokrytego, wypadaloby może jeszcze podwyższyć ilość centów, wynikającą z powyższego obliczenia.

Komisya wzięła więc pod rozwagę projekt pokrycia za pomocą pożyczki tej części niedoboru, jaka w dotychczasowej ilości centów dodatkowych nie znajduje pokrycia. Niedobór, a wyrażając się ściśle, suma trzechletnich niedoborów, dla których już teraz potrzeba znaleźć pokrycie, wynosi, jak wyżej wykazano 3,228.407 zł.
27 centów dodatku, licząc na jeden cent 97.400 zł. dochodu, uczynią 2,629.800 „
pozostaje do pokrycia 598.607 zł.
i już z tego powodu należałoby zaciągnąć pożyczkę, która przyniosłaby w gotówce okrągłą sumę 600.000 zł.

Komisya miała jednak przy obliczeniu wysokości pożyczki obok tego głównego, jeszcze następujące względy na oku. Dotacya kasy krajowej jest niezbędnym warunkiem porządnej gospodarki w skarbie krajowym. Poprzedniemi uchwałami uznał to już Wysoki Sejm. Ale pomimo najlepszych chęci nie przyszło dotychczas do ustalenia takiej dotacyi kasy krajowej, jaka jest niezbędnie potrzebną, jeśli skarb krajowy ma być ochronionym od potrzeby zaciągania rokrocznie kosztownych, acz chwilowych pożyczek na bieżące wydatki. Dotacya kasy krajowej zasobem 400.000 zł. zdaje się na teraz odpowiadać nieodbitej potrzebie. Już więc z tego względu zdawało się komisyi, iż należy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na zaciągnięcie pożyczki w ilości jednego miliona zł. Ale są oprócz tego inne jeszcze względy, które przemawiają za zaciągnięciem wyższej pożyczki, niż tego wymaga ściśle obliczone potrzeba na pokrycie niedoboru budżetowego. Niektóre rubryki wydatków mają stałą i niepowstrzymaną dążność do wzrostu. Wydatki na szkoły, na podniesienie rolnictwa i przemysłu będą jeszcze przez jakiś czas i to znacznie przybywać. Niewątpliwie mają także podatki, a tem samem i dodatki krajowe naturalną tendencyę do wzrostu. To jednak jest więcej niż wątpliwem, czy wspólna ta i dochodom i wydatkom dążność do wzmagania się będzie się w równej mierze rozwijać. Prawdopo-

dobnie wydatki będą się szybciej wznagać, niż dochody i Wysoki Sejm będzie na następnych sesjach siłą konieczności zniewolonym do pomnożenia ilości centów, opłacanych na rzecz skarbu krajowego. Gdyby Sejm nie zastał w kasie zapasu, którym chwilowo przynajmniej mogłyby być zaspokajane potrzeby, przyrastające corocznie, musiałby Sejm albo w zbyt nagłych skokach pomnażać ciężar dodatków, albo dla uniknięcia tych skoków zaciągać małe pożyczki, co według uznania ludzi fachowych niebyłoby dla kredytu krajowego korzystnem. Więc i z tego powodu wskazanem jest powiększenie zapasów kasowych, a przeto podwyższenie wysokości pożyczki proponowanej ponad miarę wykazanego niedoboru, jeśli w zasadzie pożyczka uznana będzie za odpowiedni środek pokrycia narosłych przez trzy lata niedoborów. Nakoniec przemawia i ta okoliczność za zaciągnięciem większej już teraz pożyczki, że teraz jeszcze mogą być wypuszczone obligacye tej samej kategorii, co obligacye wypuszczone już w roku bieżącym. Drobnie stosunkowe rozliczenie między subskrybentem nowym a skarbem krajowym, może usunąć potrzebę wydawania obligacyj nowej kategorii z innymi terminami umorzenia. Mnożenie różniących się między sobą kategorii długu krajowego nieodpowiada upodobaniom targu pieniężnego, a uniknięcie tej niedogodności będzie tem trudniejszem, czem dłuższym będzie odstęp czasu między wypuszczeniem nowych a wypuszczeniem już wydanych obligacyj.

Co do formy nasunęła się myśl przedstawienia Wysokiemu Sejmowi projektu noweli do prawomocnej już ustawy o pożyczce krajowej, a to w tym kierunku, iżby Wydział krajowy mocen był na pokrycie niedoboru r. 1884. wypuścić nie wydaną jeszcze resztę obligacyj, do których wydania upoważnionym był ustawą wyżej wspomnianą, w celu spłacenia pożyczki zaciągniętej w Banku krajów koronnych.

Komisya jednak mniema, iż może to być z korzyścią dla skarbu krajowego, jeżeli Wydział krajowy będzie mieć i nadal zabezpieczony zapas na spłacenie długu, zaciągniętego w tym Banku. Wydział krajowy nie spłacił tego długu z powodu, iż z powodu chwilowego usposobienia targu pieniężnego pożyczka zaciągnięta od Banku krajów kor. okazała się co do stopy procentowej korzystniejszą dla skarbu krajowego od pożyczki nowej. Ale konjunktury giełdowe są zmienne i może przyjść chwila, w której zamiar spłacenia owej wierzytelności Banku będzie mógł być z korzyścią ziszczonym. Wszak przy tem i to na względzie mieć należy, że pożyczka zaciągnięta od Banku krajów kor. ma być w nierównie krótszym terminie umorzona, niż pożyczka zrealizowana przez wypuszczenie obligacyj krajowych, że przeto przy niższej nawet stopie oprocentowania rocznego, umorzenie tego długu obciąża skarb krajowy więcej, niż umorzenie pożyczki zaciągniętej za pomocą obligacyj.

Na podstawie powyższych uwag komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy powziąć uchwałę pod I. i uchwalić projekt ustawy pod II., tudzież uchwałę pod III.

I. Uchwała.

1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego ma być w roku 1884. pobieranym dodatek do podatków bezpośrednich po 27 centów od każdego złotego wal. austr. całej należności tych podatków.
2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia w dziale zwyczajnych wydatków oszczędności jednej rubryki na potrzeby rubryk innych.

II Ustawa

z dnia
dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem o zaciągnięcie pożyczki w sumie
1,000.000 zł. w. a.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki pod jak najkorzystniejszymi warunkami w sumie 1,000.000 zł. w. a. na pokrycie niedoborów z r. 1882., 1883. i 1884., oraz na uposażenie kasy krajowej.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu ministrowi skarbu i spraw wewnętrznych.

III. Uchwała.

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby dla pożyczki krajowej w sumie 1,000.000 zł. zaciągnąć zaciągnąć się mającej, wyjednał w drodze właściwej uwolnienie od wszelkich opłat i należności skarbowych.

We Lwowie 15. Października 1883.

Przewodniczący :

Wodzicki.

Sprawozdawca :

Smurzewski.

Budżet krajowy na r. 1884.

Dochody.

(Sprawozdawca p. Leon Chrzanowski).

Rubryka I.

Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych

z końcem roku budżetowego 1882 przekazana na dochód 1884.

Zamknięcia rachunków za lata 1877, 1878, 1879 i 1880, przedłożone przez Wydział krajowy, zbadane przez komisję budżetową i zatwierdzone przez Wysoki Sejm, wykazały, że nie tylko nie było z tych lat żadnej pozostałości z rachunków, ale w trzech pierwszych wyżej wymienionych latach były znaczne niedobory, które Wysoki Sejm, na wniosek naszej komisji, pokrył w 1880 r. oddzielnymi funduszami. Zamknięcie rachunków za r. 1881 przedłożone Wys. Izbie przez Wydział krajowy a zbadane już przez komisję budżetową, wykazało pozostałość z rachunków owego roku w sumie 160.000 zł. w. a.; lecz ta pozostałość z rachunków 1881 r., obrachowana dobrze, jak się teraz okazało, przez naszą komisję w roku zeszłym, przeznaczoną już została, według zasad budżetowych, na dochód roku 1883, a mianowicie w budżecie uchwalonym na rok 1883 wyznaczono z tej sumy 20.000 zł. na pokrycie zwykłych wydatków a 140.000 zł. na uposażenie kasy krajowej. Sprawozdania o zamknięciu rachunków za r. 1882, z którego pozostałość z rachunków mogła być przeznaczoną na dochód z r. 1884, nie przedłożył jeszcze Wydział krajowy Wysokiej Izbie; lecz rachunki te zostały już z dniem 30 Czerwca r. b. zamknięte i według udzielonego komisji budżetowej wykazu, wydatki rzeczywiste w r. 1882 wynosiły 3,106.736 zł.; dochody zaś 3,009.774 zł., przeto nie tylko nie ma żadnej pozostałości z rachunków r. 1882, ale okazał się niedobór wynoszący 96.962 zł., który pokryto tymczasowo z sumy 140.000 zł. przeznaczonej w r. z. przez Wysoki Sejm na uposażenie kasy krajowej.

Z powyżej wyluszczonej powódów komisja budżetowa, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, wnosi:

Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych —

Rubryka II.

Odsetki od pieniędzy umieszczanych chwilowo na procent.

Wydatki oznaczone budżetem muszą być przez kasę krajową czynione regularnie w terminach przepisanych, dochody zaś do tej kasy wpływają nieregularnie i nie w stosunku do wydatków: w pewnych okresach roku dochody bieżące wpływają obficie i są większe niż wydatki bieżące i przewyżkę dochodów bieżących nad wydatki bieżące można umieszczać na procent; w innych znów i to dłuższych okresach roku dochody bieżące niedorównywują wydatkom bieżącym, które pokrywać trzeba chwilowymi pożyczkami na krótki termin a przeto wysoki procent, jeżeli kasa krajowa nie jest uposażona znaczną sumą, jak to ma miejsce w większej części krajów. Jakkolwiek Wysoki Sejm, na wniosek naszej komisji, wyznaczył w r. z. na uposażenie kasy krajowej sumę taką jaką mógł wówczas rozporządzać, to jest 140.000 zł., jednak suma ta nie była na powyższy cel wystarczającą a w większej części już nawet zużyta została tymczasowo dla pokrycia niedoboru z roku 1882., jak to wyżej wspomnieliśmy; przeto nie będzie kasa krajowa w 1884 r. w położeniu umieszczania na procent przewyżki dochodów bieżących nad wydatki bieżące. Ale z pożyczki 3,800.000 zł. w. a. zaciągniętej przez kraj w r. b., a która w gotowiźnie przyniosła 3,420.000 zł. w. a. wydała lub wyda kasa krajowa w 1883 roku: 1) na uposażenie Banku krajowego 1,025.000 zł. w. a.; 2) na wykupno obligów pożyczki z 1873 r. około 575.000 zł. jak to przewiduje Wydział krajowy; 3) 1,100.000 zł. w. a. przeznaczone uchwałą sejmową jako krajowy zasiłek na budowę drogi żelaznej transversalnej, płatny już w r. b. Pozostanie przeto do umieszczenia na procent przez większą część 1884 r. tylko kwota 720.000 zł. w. a., przeznaczona na dalszą konwersję pożyczki z r. 1873. Chociaż komisya budżetowa spodziewa się, że tę sumę 720.000 zł. zdoła Wydział krajowy umieścić w roku przyszłym na wyższym procent, (naprzykład na 4% lub 4½%), niż umieścił w roku bież. całą nieużyta na uposażenie Banku krajowego gotówkę otrzymaną z pożyczki krajowej w r. b. zaciągniętej, (z której to gotówki umieszczono na 3% 500.000 zł. w lwowskiej filii „Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu“, a na 4% 446.078 zł. w „Banku kredytowym galicyjskim“, oraz 220.000 zł. w krakowskiej Kasie oszczędności i w krakowskim „Towarzystwie wzajemnego kredytu“); jednak zważywszy, że może konwersya pożyczki z 1873 r. będzie zupełnie ukończoną przed połową 1884 r. i cała kwota 720.000 zł. na ten cel zużyta; zważywszy dalej, że lepiej dochody za nisko niż za wysoko obrachowywać, wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Odsetki od pieniędzy umieszczonych chwilowo na procent 15.000 zł.

Rubryka III.

Dochody z dróg krajowych.

Komisya budżetowa roztrząsawszy projekt budżetu wydatków i dochodów na drogi krajowe ułożony przez Wydział krajowy, przewiduje, zgodnie z uchwałami Wydziału, dochody z dróg w 1884 r. jak następuje:

1) Dochód z myt na drogach krajowych. Dochód z myt krajowych wzrasta corocznie. Powodem tego jest otworzenie dla ruchu i omycenie nowych przestrzeni dróg krajowych oraz i zawarcie korzystniejszych kontraktów. Dochód z myt na drogach krajowych preliminowany na r. 1881 w wysokości 221.000 zł., przyniósł rzeczywiście w owym roku 222.996 zł. a na r. 1883 preliminowano ten dochód na sumę 222.000 zł., zaś Wydział krajowy w sprawozdaniu z swoich czynności za czas od 1 Lipca 1883 zapowiada, że tak w r. 1883 jak i w latach poprzednich dochód z myt będzie wyższy od preliminarza. Na podstawie tych danych, komisya budżetowa wnosi, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, wstawienie w Rubryce III dochodów;

1) Dochód z myt na drogach krajowych	224.000 zł.
2) Dochód z odsetek za zwłokę w opłacie czynszu dzierżawnego z myt	350 „
3) Grzywny za przestępstwa drogowe	160 „

Co do 4tej pozycyi t. j. co do dochodu z datków dobrowolnych na budowę dróg, komisya budżetowa zażądała od Dep. IV. dokładnego wykazu przyrzeczonych datków dobrowolnych od stron prywatnych wraz z wykazem, o ile te datki do kasy krajowej wpływają. Na podstawie tego wykazu komisya budżetowa nabyła przekonania, że datki dobrowolne, o ile są płynne, wpływają regularnie, i że jeżeli nie wszystkie datki dobrowolne zostały ściągnięte, stało się to z tego powodu, że niektóre z nich mianowicie na budowę drogi Lwów-Stojanów, przywiązane są do warunków, które wypełnione jeszcze nie zostały. Zważywszy wreszcie, że teraz posuwa się tylko dalej budowa dróg dawniej rozpoczętych a Sejm nie uchwalił ani w r. z. ani w r. b. budowy dróg nowych, na któreby ofiarowano nowe datki — z tych wszystkich powodów komisya budżetowa, zgodnie z projektem Wydziału krajowego, wstawia w tę pozycyę:

4) a) Datki dobrowolne od stron prywatnych	5.000 zł.
b) Od Skarbu państwa na utrzymanie drogi z Krynicy do Muszyny	400 „
przeto wnosi: <i>dochody z dróg krajowych</i>	229.910 „

Rubryka IV.

Nadwyżki dochodów od zakładów uposażonych z Skarbu krajowego.

Według zaprojektowanych przez komisję budżetową budżetów na 1884 r. dla zakładów uposażonych ze Skarbu krajowego, spodziewaną jest przewyżka ich własnych dochodów nad ich wydatki tylko od funduszu policji krajowej w kwocie 5.758 zł. w. a. i od funduszu szpitala św. Łazarza w Krakowie 14.436 zł. w. a. Budżety wszystkich innych funduszy uposażonych z Skarbu krajowego nie wykazują żadnej przewyżki dochodów własnych nad ich wydatki, przeciwnie wykazują niedobory, które trzeba pokryć zasiłkami Skarbu krajowego, jak to przedstawia niżej projekt budżetu. Z tych powodów komisya budżetowa, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

<i>Nadwyżki dochodów zwracane do skarbu krajowego przez zakłady uposażone z tego skarbu</i>	20.194 zł.

Rubryka V.

Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.

Rzeczywisty dochód ze zwrotu zaliczek danych w latach dawniejszych wynosił w 1878 r. 68.851 zł., w 1879 r. 50.684 zł., w 1880 r. 37.584 zł., w 1881 r. 35.402 zł., w 1882 r. 21.464 zł. Zmniejsza się więc corocznie dochód ze zwrotu zaliczek, albowiem zmniejszać się musi główny dotychczas dochód w tej rubryce ze zwrotu przez gminy, zaliczonej za nie z skarbu krajowego połowy kosztów leczenia w szpitalach krajowych ubogich chorych z tychże gmin, bo od 1875 r. włożono na skarb krajowy, mocą uchwały sejmowej, cały wydatek na leczenie ubogich chorych w szpitalach krajowych. Wprawdzie zalegająca jeszcze u gmin należność za zaliczone przed 1875 r. ze skarbu krajowego w zastępstwie tych gmin koszta leczenia ubogich chorych, wynosiła jeszcze w maju r. b. 59.046 zł.; jednak większa część tej kwoty nie będzie mogła być ściągnięta z powodu niemożności wysledzenia, do której gminy należało wielu ubogich chorych, za których skarb krajowy w zastępstwie gmin zapłacił przed 1875 r. koszta leczenia.

Z tego powodu, oraz na mocy przecięciowego dochodu w innych pozycjach tejże rubryki, wnosi komisya budżetowa, zgodnie z Wydziałem krajowym:

Dochód ze zwrotu zaliczek danych w latach ubiegłych

a) urzędnikom na płacę	7.500 zł.
b) ze zwrotu zaliczek danych szpitalom	6.000 "
c) ze zwrotu przez gminy kosztów leczenia z lat dawniejszych	7.000 "
d) ze zwrotu zaliczek w sprawach drogowych	3.800 "
e) ze zwrotu rozmaitych zaliczek	6.000 "
ogółem przeto: <i>Zwroty zaliczek z lat dawniejszych</i>	<u>30.300 "</u>

Rubryka VI.

Zwroty pożyczek.

Odpowiednio umowom i planom umorzenia pożyczek zaciągniętych z skarbu krajowego za uchwałami Wysokiego Sejmu przez gminy, zakłady i osoby prywatne, powinny wpłynąć do tego skarbu w ciągu r. 1884 następujące raty spłacanych kapitałów pożyczkowych oraz odsetki od pożyczek:

1. Od klasztoru Benedyktynek w Przemyślu 500 zł. jako 11. rata spłaconej pożyczki bezprocentowej, udzielonej w kwocie 8.000 zł. mocą uchwały sejmowej z 7. Grudnia 1872 r., oraz 850 zł. jako raty 16. i 17. pożyczki bezprocentowej udzielonej także w kwocie 8.000 zł., mocą uchwały sejmowej z 26. Maja 1875 r.; razem 1.350 zł.

2. Od zgromadzenia Kanoniczek w Krakowie utrzymującego szkołę żeńską 175 zł. jako 3. rata reszty pożyczki, (która to reszta wynosiła 1.750 zł.) a to odpowiednio uchwale sejmowej z 24. Października 1881 r. 175 "

3. Od miasta Piwniczny 951 zł. 57 ct. jako raty 16. i 17. spłacanej pożyczki 9.600 zł., udzielonej uchwałą sejmową z 26. Kwietnia 1876 r., oraz 193 zł. 53 ct. w 5% odsetkach od pozostającej reszty pożyczki, razem 1.145 "

4. Od miasta Sanoka 566 zł. 20 ct. jako rata 14. i 15. spłacanej pożyczki 10.000 zł., udzielonej uchwałą sejmową z 24. Kwietnia 1876 r., oraz 397 zł. 80 ct. w 6% odsetkach reszty pożyczki; razem 964 "

5. Od gminy Chłopczyce 100 zł. jako 6. rata spłacanej bezprocentowej pożyczki 1.000 zł., udzielonej uchwałą sejmową z 24. Kwietnia 1876 r. 100 "

6. Od gminy Brzeszcze 100 zł. jako 6. rata spłacanej pożyczki bezprocentowej udzielonej w kwocie 1.000 zł. uchwałą sejmową z 24. Kwietnia 1876 r. 100 "

7. Od zarządu bursy pod wezwaniem św. Kazimierza w Tarnowie przypada do zapłacenia w 1884 r. 250 zł. jako 5. rata bezprocentowej pożyczki 2.000 zł., zaciągniętej mocą uchwały sejmowej z 26. Kwietnia 1876 r. Co do tej pozycji kuratora tej bursy wniosła petycję L. 165 do Wysokiego Sejmu, aby raczył darować resztę tej pożyczki wynoszącą jeszcze 1.250 zł., (a wynoszącą tę jeszcze kwotę, gdyż dotychczas nie spłacono czwartej raty przypadającej do spłaty w r. b.). Wysoka Izba przekazała tę petycję komisji naszej do roztrząśnienia i przedłożenia wniosku. Jakoż komisya budżetowa zważywszy na powody wyrażone w petycji uzasadnione załączonymi dowodami, a mianowicie, że dobrowolne ofiary i szczupłe wpisowe zaledwie wystarczają na utrzymanie bursy mieszczącej w r. z. 52, a w r. b. 58 ubogich uczniów, celujących po większej części w naukach, a nie zostaje żadnego funduszu na spłatę pożyczki użytej na założenie bursy, to jest zakup domu i jego przebudowania i urządzenie, co kosztowało kilkanaście tysięcy zł.;

zważywszy z drugiej strony, iż miasto Tarnów nie przyczyniło się i nie przyczynia się z funduszów miejskich ani do założenia ani do utrzymania tej bursy mieszczącej się w jego murach, — wniosł:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wykreśla się połowę reszty długu zaciągniętego ze Skarbu krajowego przez kuratoryę bursy pod wezwaniem św. Kazimierza w Tarnowie, wynoszącą dzisiaj 625 zł., ale wykreśla się pod warunkiem, jeżeli gmina miasta Tarnowa spłaci Skarbowi krajowemu drugą połowę tej reszty długu 625 zł. w czterech rocznych ratach.

Odpowiednio powyższemu wnioskowi, komisya budżetowa w tej pozycji wniosł zamieścić 156 zł. 25 ct.

[156 zł.

8. Od Wydziału rady powiatowej tarnowskiej 460 zł. 18 ct. jako 4. rata spłacanej pożyczki 5.000 zł., udzielonej uchwałą sejmową z 13. Lipca 1880, oraz 187 zł. 34 ct. w 5% odsetkach od reszty pożyczonego kapitału, razem

648 „

9. Od Komitetu parafialnego kościoła obrządku łac. w Sanoku 1.000 zł. jako 4. rata spłaty pożyczki udzielonej w kwocie 8.000 zł. uchwałą sejmową z 22. Czerwca 1880 r., oraz 250 zł. w 5% odsetkach od reszty kapitału pożyczonego, razem

1.250 „

10. Od spółki wodnej Jasielskiej 150 zł. jako 2. rata bezprocentowej pożyczki, udzielonej w kwocie 1.500 zł. na regulację rzeki Wisłoki, uchwałą sejmową z 15. Października 1881 r.

450 „

11. Od powiatu łańcuckiego 450 zł. jako 2. rata spłaty pożyczki bezprocentowej udzielonej w kwocie 4.500 zł. na budowę mostu na Wisłoku uchwałą sejmową z 24. Października 1881 r.

450 „

12. Od p. Leonarda Markoniego 625 zł., jako pierwsza rata spłaty pożyczki bezprocentowej, udzielonej w kwocie 5.000 zł. uchwałą sejmową z 20. Lipca 1880 r. na założenie szkoły wyrobów alabastrowych w Brzozdowcach

625 „

13. Spłaty pożyczek bezprocentowych, które udzielił Wydział krajowy na budowę koszar dla wojska, z sumy 60.000 zł. wyznaczonej na ten cel w budżecie na 1882 uchwałą sejmową z 21. Października 1881 r. i z sumy 120.000 zł. wyznaczonej w budżecie na 1883 r. uchwałą sejmową z 28. Września 1882 r., a udzielił następującym miastom: Brzeżanom 4.000 zł., Przemyślowi 15.000 zł. i 10.000 zł., Rzeszowowi 6.000 zł., Sanokowi 10.000 zł., Trembowli 10.000 zł., Złoczowowi 6.000 zł. Pożyczki tę wynoszące do dnia dzisiejszego tylko 75.000 zł. (z wyznaczonych na ten cel 180.000 zł.), powinny spłacić wspomniane miasta w 20 lub 24 ratach półrocznych, odpowiednio zawartym przez Wydział krajowy umowom. W roku 1884 winny zapłacić:

a) Brzeżany raty 3. i 4.	400 zł.
b) Przemyśl raty 3. i 4. (z pożyczki 15.000 zł.)	1.250 „
c) Przemyśl raty 1. i 2. (z pożyczki 10.000 zł.)	832 „
d) Rzeszów raty 2. i 3.	1.666 „
e) Sanok raty 2. i 3.	832 „
f) Trembowla raty 2. i 3.	1.000 „
g) Złoczów raty 4. i 5.	500 „

Lecz powyższe siedm podpozycyj, które komisya budżetowa zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego, wstawiła tu w 13 pozycyi tej rubryki dochodów, obejmują należną w 1884 r. spłatę pożyczek przez miasta na budowę koszar zacią-

gniętych tylko w sumie 75.000 zł., bo taką tylko sumę rozpożyczył do dziś dnia Wydział krajowy miastom na cel powyższy. Zostaje więc jeszcze w dniu dzisiejszym 105.000 zł. z dwóch sum wyznaczonych przez Wysoki Sejm w budżecie na rok z. i rok b. na pożyczki bezprocentowe dla miast budujących koszar dla wojska. Przeto komisya budżetowa zważywszy po 1.: że wiele jeszcze miast zgłosiło się o pożyczki na budowę koszar dla wojska i kwoty przez nie zażądane, wynoszą ogółem 968.000 zł.; zważywszy po 2.: że Wydział krajowy przyrzekł już udzielenie pożyczek niektórym miastom, jak: Stanisławowi, Czortkowi, Gródkowi i t. d., jak tylko spełnią warunki przez Wydział żądane, — sądzi że nie ulega prawie wątpliwości, iż ta reszta 105.000 zł. pozostająca z sum wyznaczonych przez Sejm na pożyczki w r. b. dla miast budujących koszar dla wojska, rozpożyczoną będzie przed końcem r. b. a najdalej na początku r. p., przeto spłata przynajmniej jednej raty z tej sumy 105.000 zł. mającej być jeszcze w r. b. rozpożyczoną, przypadnie w drugiej połowie 1884 r. Gdyby jakaś część tej sumy pożyczoną nie została, w takim razie umieszczona na procent, przyniesie tenże sam dochód w ciągu roku roku co jedna rata spłaty. — Z tych powodów komisya wnosi:

h) Spłata jednej raty pożyczek mających się jeszcze w r. b. w sumie 105.000 zł. udzielić miastom na budowy koszar 5.250 zł.

	<i>Spłaty pożyczek na budowę koszar</i>	11.730 zł.
14.	Od towarzystwa tkaczy w Błażowej 400 zł. jako 2. rata spłaty pożyczki 4.000 zł. udzielonej przez Wydział krajowy i 108 zł. w 3% odsetkach od reszty pożyczki 4.000 zł.	508 „
15.	Od towarzystwa tkaczy w Korczyniu 500 zł. jako 3. i 4. raty spłaty pożyczki 2.000 zł. udzielonej przez Wydział krajowy, i 41 zł. 25 ct. w 3% odsetkach od reszty pożyczki, razem	541 „
16.	Od towarzystwa wyrobów garncarskich w Kołomyi 450 zł. jako raty 1. i 2. spłaty pożyczki 1.800 zł., udzielonej przez Wydział krajowy i 50 zł. 62 ct. w 3% odsetkach, razem	501 „
17.	Od pp. Darowskich z Krakowa 400 zł. jako raty 1. i 2. spłaty pożyczki bezprocentowej udzielonej w kwocie 3.000 zł. dla zakładu robót aparatów kościelnych	400 „
18.	Od towarzystwa szewców w Dąbrowej 500 zł. jako raty 1. i 2. spłaty pożyczki 3.000 zł., oraz 86 zł. 25 ct. w 3% odsetkach, razem	586 „
19.	Od towarzystwa tkaczy w Kosowie 600 zł. jako raty 1. i 2. spłaty pożyczki 3.000 zł., oraz 85 zł. 50 ct. w 3% odsetkach; razem	685 „
20.	Od towarzystwa handlu skór we Lwowie 150 zł. jako 3% odsetki od pożyczki 5.000 zł. udzielonej w 1883 r., której to pożyczki spłata w 10. półrocznych ratach, nastąpić ma dopiero od 1. Czerwca 1885 r.	150 „
Nadmienić tu należy, że pożyczki wspomniane w pozycjach od 14. do 20. włącznie, udzielone zostały przez Wydział krajowy z sumy 30.000 zł. wyznaczonej w budżecie na 1883 r. uchwałą sejmową z 20. Października 1882 r. na pożyczki dla przemysłu rękodzielniczego, pod rozporządzenie Wydziału krajowego.		
21.	Od gminy miasta Skały 500 zł. jako pierwsza rata spłaty pożyczki 3.000 zł., udzielonej mocą uchwały sejmowej z 20. Października 1882 r., oraz 150 zł. w 5% odsetkach, razem	650 „

Komisji budżetowa na zasadzie powyżej wykazanych należytości wnosi:

Dochód ze zwrotu pożyczek i odsetek od nich 22.864 zł.

Rubryka VII.

Dochody szkoły gospodarstwa leśnego we Lwowie.

Na mocy przedłożonego już Wysokiemu Sejmowi projektu oddzielnego budżetu wydatków i dochodów tej szkoły na r. 1884, komisya budżetowa wstawia w tę rubrykę następujące pozycye dochodów własnych tej szkoły:

a) zasiłek ze Skarbu państwa	5.000 zł.
b) opłaty od uczniów	390 „
Przeto razem <i>dochody własne szkoły gospodarstwa leśnego.</i>	<u>5.390 zł.</u>

Rubryka VIII.

Dochody szkół rolniczych krajowych i z folwarku Dubliny.

Komisya budżetowa wpisuje w tę rubrykę dochodów, odpowiednio projektowi oddzielnego budżetu wydatków i dochodów tych szkół rolniczych, przedłożonemu przez nią Wysokiemu Sejmowi, następujące pozycye:

a) dochód wyższej szkoły rolniczej	15.115 zł.
b) dochód szkoły parobków i dozorców gospodarskich	3.224 „
c) dochód kursu gorzelnictwa	1.240 „
d) dochód z folwarku Dubliny	16.050 „
Razem <i>dochody własne szkół rolniczych w Dublinach i folwarku tamże</i>	<u>35.629 zł.</u>

Rubryka IX.

Dochód szkół rolniczych w Czernichowie i z folwarku Czernichów.

Komisya budżetowa odpowiednio projektowi oddzielnego budżetu wydatków i dochodów tej szkoły rolniczej, który równocześnie przedstawia Wysokiemu Sejmowi, wpisuje w tę rubrykę dochodów następujące pozycye:

a) dochód średniej szkoły rolniczej	14.000 zł.
b) dochód szkoły rolniczej	2.350 „
c) dochód z folwarku	15.830 „
Razem <i>dochody własne krajowych szkół w Czernichowie i folwarku tamże</i>	<u>32 200 zł.</u>

Rubryka X.

Należytość za sprawdzenie rachunków aptekarskich.

Szpitala krajowe zwracają Skarbowi krajowemu za sprawdzanie rachunków aptekarskich, wykonywane kosztem tego skarbu, kwotę odpowiednią liczbie sprawdzonych rachunków. Rzeczywisty dochód z tego źródła wynosił przecięciowo w ostatnich latach przeszło 600 zł., jednak komisya budżetowa, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, wnosi:

<i>Należytość za sprawdzenie rachunków aptekarskich</i>	600 zł.

Rubryka XI.

Rozmaite dochody.

W tej rubryce dochodów zamieszczone są oprócz dochodów przypadkowych także takie, których nie można zaliczyć do żadnych z istniejących tytułów dochodów. Na r. 1884 w tej rubryce

dochodów zamieszcza Wydział krajowy w projekcie budżetu oprócz dochodu z taks za wyciągi z archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie, także zasiłek ze skarbu państwa dla bióra melioracyjnego przy Wydziale krajowym.

Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, wpisuje w tę rubrykę następujące pozycye dochodów:

1. Dochód z taks za wyciągi z krajowych archiwów 380 zł.
odpowiednio przeciętnemu dochodowi z lat ostatnich.

2. Zasiłek udzielany ze skarbu państwa dla bióra melioracyjnego 1.000 „
a to odpowiednio reskryptowi ministerstwa rolnictwa z sumy wyznaczonej budżetem państwowym.

3. Dochody przypadkowe:

a) ze sprzedaży książek i druków. Przeciętny dochód z tego źródła wynosił w ostatnich trzech latach 1.263 zł.; jednak komisya budżetowa zgadzając się na wniosek Wydziału krajowego, wstawia w tę pozycyę dochód niższy od przeciętnego, tylko 1.200 „

b) ze sprzedaży aktów wyszkartowanych i wzorów drukowanych 150 „

c) z kar za zwłokę w spłacie różnych nalezytości 50 „

d) różne drobne dochody 50 „

Odpowiednio wyżej zapisanym pozycyom dochodu w tej rubryce komisya budżetowa wnosi:

Rozmaite dochody 2.830 zł.

Suma dochodów z rubryk.

I. Pozostałość z rachunków lat ubiegłych	— zł.
II. Odsetki od pieniędzy umieszczanych chwilowo na procent	15.000 „
III. Dochody z dróg krajowych	229.910 „
IV. Nadwyżka dochodów zwracana przez Zakłady uposażone ze Skarbu krajowego	20.194 „
V. Zwroty zaliczek z lat dawniejszych	30.300 „
VI. Zwroty pożyczek i odsetki od nich	22.864 „
VII. Dochody własne szkoły gospodarstwa leśnego we Lwowie	5.390 „
VIII. Dochody własne szkół rolniczych krajowych w Dublanach i folwarku Dublany	35.629 „
IX. Dochody własne szkół krajowych w Czernichowie i folwarku Czernichów	32.200 „
X. Dochody za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600 „
XI. Rozmaite dochody	2.830 „
Razem	<u>394.917 zł.</u>

Rubryka XII.

Dochód z dodatku krajowego do podatków.

Dla pokrycia przewyżki wydatków uchwalonych w budżecie nad dochody przewidziane z powyższych 11. rubryk, uchwała Wysoki Sejm corocznie dodatek krajowy do podatków państwowych bezpośrednich w takiej wysokości, aby cała przewyżka wydatków nad dochody pokrytą została.

Aby obrachować, jaka ilość centów pobieranych na rzecz skarbu krajowego od każdego złotego całej należitości podatków bezpośrednich państwowych wystarczyłaby dla pokrycia w 1884. r. przewyżki uchwalonych wydatków nad dochody z powyższych jedynastu rubryk, należy zbadać: jaki dochód przynieść może skarbowi krajowemu 1 cent dodatku krajowego do każdego złotego w. a. całej należitości podatków państwowych bezpośrednich. Rzeczywisty dochód powzięty przez skarb krajowy z dodatku krajowego w latach ubiegłych, z których mamy sprawdzone zamknięcia rachunków, nie może nam służyć za podstawę do obrachunku, gdyż sprawdzone zamknięcia rachunków sięgają tylko do 1881 r. włącznie, przeto są z okresu w którym dodatek krajowy pobierany był według innych zasad niż obecnie, a Wydział krajowy nie przedłożył jeszcze do dziś dnia zamknięcia rachunków funduszu krajowego za rok 1882, w którym dodatek krajowy pobierany był po raz pierwszy według zasad teraz obowiązujących. — Za podstawę do przybliżonego obrachowania dochodu z dodatku krajowego w roku 1884 służyłoby dzisiaj mógł rzeczywisty dochód z podatków bezpośrednich państwowych w 1881 r. wykazany w zamknięciu rachunków za tenże rok, przedłożonem przez rząd Radzie Państwa w r. z.; albowiem zamknięcie rachunków z wydatków i dochodów państwowych za r. 1882 nie jest nam jeszcze dzisiaj znane, bo przedłożonem będzie dopiero teraz przy zebraniu się Rady państwa. Według wspomnianego zamknięcia rachunków za rok 1881, dochód rzeczywisty z podatków bezpośrednich państwowych w Galicyi pobranych wynosił (nielicząc dochodu z kar za zwłokę w opłacie podatków i należitości za egzekucyę podatku) 10,529.600 zł. Odrąciwszy od tej sumy podatek dochodowy od płac urzędników, który rzeczywiście przyniósł w 1881 r. kwotę 52.781 zł. (w miejsce rozpisanych 112.176 zł.) i podatek dochodowy od kuponów, który przyniósł w 1881 r. 331.704 zł., gdyż od płacących te dwa podatki nie pobiera się dodatku krajowego, służyła za podstawę do pobierania dodatku krajowego suma 10,145.115 zł.

Lecz zważywszy z jednej strony, że podatek gruntowy przyniesie skarbowi państwa w 1884 r. zapewne znacznie mniejszy dochód niż w 1881 r., gdyż w 1884 r. uskuteczniane będą jeszcze zwroty podatku nadpłaconego przez nich w 1882 r. podatku gruntowego, a cyfry zaczerpnięte przez komisję budżetową od urzędów podatkowych, nie dają pod tym względem pewnych danych; zważywszy z drugiej strony, że dochód z podatków: dochodowego, zarobkowego i domowego wzrasta ciągle choć wolno, i zapewne w 1884 r. większy będzie niż był w 1881 r.; widzimy, iż rzeczywisty dochód z podatków bezpośrednich państwowych w 1881 r. nie może służyć za dokładną podstawę do obrachowania dochodów w 1884 r. z podatków bezpośrednich dla skarbu państwa, ani z pobieranego od nich dodatku krajowego dla skarbu krajowego.

Również nie może służyć za podstawę do należytego obrachowania dochodu z dodatku krajowego w 1884 r. rzeczywisty dochód z dodatku indemnizacyjnego w 1882 r. Wprawdzie w 1882 roku był już pobieranym po raz pierwszy dodatek indemnizacyjny według tej samej zasady, według której pobierany jest teraz i będzie pobierany w 1884 r. dodatek krajowy, to jest od każdego złotego całej należitości podatków bezpośrednich państwowych, i rząd przedłożył już Wys. Sejmowi urzędowe zamknięcie rachunków za ów r. 1882, a sprawozdanie komisji budżetowej o tem zamknięciu rachunku wykazuje, że jeden cent dodatku indemnizacyjnego z całej Galicyi przyniósł w 1882 r. funduszom indemnizacyjnym rzeczywiście dochodu 105.049 zł., a to po spro-

stowaniu już ogólnej sumy dochodów z dodatku indemnizacyjnego z 3,218.435 zł. na 3,062.422 zł. Ale ponieważ po 1sze: dodatek indemnizacyjny pobierany jest na *innej* a szerszej podstawie podatków państwowych niż dodatek krajowy, albowiem pobierany jest także od przypisanego podatku domowo-czynszowego z domów uwolnionych od płacenia tego podatku domowo-czynszowego (który to przypisany a niepobierany podatek z domów uwolnionych od jego opłaty, wynosi rocznie przeszło 400.000 zł., przeto dochód z dodatku indemnizacyjnego pobieranego z tych domów wynosi przeszło 130.000 zł.) zaś na mocy uchwały sejmowej z 28. Września 1868 r. dodatek krajowy nie jest pobierany od podatku domowo-czynszowego przypadającego na domy, które ustawa państwowa uwolniła od opłaty tego podatku domowo-czynszowego; po 2gie: ponieważ w inny sposób zamykane są rachunki dochodów z dodatku indemnizacyjnego, niż rachunki dochodów z dodatku krajowego, przeto rzeczywisty dochód w 1882 r. z jednego centa dodatku indemnizacyjnego pobieranego od całej należności podatków państwowych bezpośrednich nie może nam służyć za podstawę do dobrego preliminarowania dochodu na 1884 r. z dodatku krajowego.

Komisya budżetowa przedstawiwszy to, przyjmuje bez zmiany preliminarowanie Wydziału krajowego, przypuszczającego, że jeden cent dodatku krajowego przyniesie w 1884 r. dochodu sto tysięcy zł. w. a.

Przy tej rubryce dochodów, komisya budżetowa, obowiązana baczyć, aby wszelkie dochody należne skarbowi krajowemu wedle ustaw obowiązujących wpływały do tego skarbu, winna przedstawić Wysokiemu Sejmowi następującą sprawę z odpowiednim wnioskiem:

Urzędy podatkowe powinny pobierać dodatek krajowy do tych wszystkich podatków państwowych bezpośrednich, do których pobierać go nakazują ustawy obowiązujące. Tymczasem urzędy podatkowe pobierając skrupulatnie podatek pięcioprocentowy dochodowy od dochodu z domów nowowbudowanych a uwolnionych ustawą od podatku domowo-czynszowego, a pobierając ten podatek dochodowy na mocy §. 7. ustawy państwowej z 9. Lutego 1882 r., *nie pobierały* dodatku krajowego od tego pięcioprocentowego podatku *dochodowego*. Działo się to podobno przez *mylne* tłumaczenie uchwały sejmowej z 28. Września 1868 r. Wspomniona uchwała sejmowa uwolniła budowle „nowo-wybudowane, przebudowane lub dobudowane od płacenia dodatku krajowego do podatku domowo-czynszowego na ten sam przeciąg czasu, przez który, mocą obowiązujących ustaw, nie będą pociągane do opłaty podatku domowo-czynszowego dla skarbu państwa“. Ale uchwała ta sejmowa nie uwolniła bynajmniej wymienionych budowli nowych od płacenia dodatku krajowego do pięcio-procentowego podatku *dochodowego* pobieranego przez państwo od dochodu z tych budowli. Ten pięcio-procentowy podatek dochodowy od nowych budowli uwolnionych od podatku domowo-czynszowego, przyniósł skarbowi państwa w 1881 r. rzeczywistego dochodu 79.029 zł. w. a. Ponieważ zaś obecnie jest większa liczba budowli opłacających podatek 5cio procentowy dochodowy, niż była w 1881 r., przeto ten podatek dochodowy przyniesie skarbowi państwa w 1884 r. przynajmniej 80.000 zł. w. a. Jeżeli więc urzędy podatkowe pobierające skrzętnie pięcioprocentowy podatek dochodowy dla skarbu państwa, będą także pobierać w 1884 r. należący się od niego dodatek krajowy, przyniósłby ten dodatek skarbowi krajowemu dochodu 21.600 zł. rocznie, przy utrzymaniu terażniejszej wysokości tego dodatku.

Komisya budżetowa przedstawiwszy tę sprawę, wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

„Sejm wzywa c. k. rząd, aby polecił urządowi podatkowemu, pobierającym pięcioprocentowy podatek dochodowy od dochodu z budowli uwolnionych od płacenia podatku domowo-czynszowego, pobierać dodatek krajowy od tego pięcioprocentowego podatku dochodowego“.

Rubryka I.

Koszta reprezentacji kraju — str. 4.

Sprawozdawca p. Artur Potocki.

Na wydatki tą rubryką objęte preliniuje Wydział krajowy kwotę 101.430 zł., to jest o 650 zł. więcej, aniżeli uchwalono na rok 1883, a mianowicie:

Pozycya 8. Opał. — Uchwalono na rok 1883 kwotę 780 zł. Wydział krajowy na podstawie wynikłości z r. 1882 w kwocie 1.259 zł. 15 ct. preliniuje 1.300 zł., czyli o 520 zł. więcej.

Pozycya 9. Oświetlenie — Uchwalono na rok 1883 kwotę 860 zł. Wydział krajowy na podstawie wynikłości z r. 1882 w kwocie 912 zł. 63 ct. preliniuje 950 zł., czyli o 90 zł. więcej.

Pozycya 11. Potrzeby kancelaryjne. — Uchwalono na rok 1882 kwotę 120 zł. Wydział krajowy na podstawie wynikłości za rok 1882 w kwocie 156 zł. 40 ct. preliniuje 160 zł., czyli o 40 zł. więcej.

Komisya uznaje podwyższenia w tych trzech pozycyach za uzasadnione, wnosi jednakże:

Pozycya 3. Koszta druków. — Zamiast preliniowanych przez Wydział krajowy 12.000 zł. o 1000 zł. mniej na podstawie przecięcia z lat 1881 i 1882, a więc 11.000 zł.

Pozycya 4. Spisywanie sprawozdań. — Zamiast preliniowanych przez Wydział krajowy 4.400 zł. o 200 zł. mniej na podstawie wynikłości z lat 1881 i 1882, a więc 4.200 zł.

W pozycyi 2. Dyety dla Pp. Posłów, powinna Komisya budżetowa zniżyć preliniowaną kwotę na podstawie przecięcia z lat ostatnich, nie czyni tego jednak w nadziei dłuższego trwania sesyi sejmowych w przyszłości.

Komisya budżetowa uznaje wszystkie inne pozycye za uzasadnione i przedstawia Wysockiej Izbie w Rubryce I. do przyjęcia:

A. Sejm krajowy.

1. Koszta podróży Pp. Posłów	6.700 zł.
2. Dyety dla Pp. Posłów	36.000 „
3. Koszta druków	11.000 „
4. Spisywanie sprawozdań	4.200 „
Do przeniesienia	57.900 zł.

	Z przeniesienia	57.900 zł.
5. Pisarze dzienni		650 „
6. Remuneracye dla urzędników Wydziału krajowego		1.200 „
7. Służba		850 „
8. Opał		1.300 „
9. Oświetlenie		950 „
10. Zapuszczanie i mycie podłóg		120 „
11. Potrzeby kancelaryjne		160 „
12. Rozmaite drobne wydatki		100 „
	Razem	68.230 zł.

B. Wydział krajowy.

13. Marszałek krajowy	10.000 zł.
14. Sześciu członków Wydziału krajowego	24.000 „
15. Zastępcy	2.000 „
16. Dodatek dla Zastępcy Marszałka w Wydziale krajowym	1.000 „
	Razem

Razem 37.000 zł.

Suma Rubryki I 100.230 zł.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić na wydatki Rubryką I. budżetu objęte sumę 100.230 zł.

Rubryka II.

Koszta zarządu.

W rubryce tej prelinuje Wydział krajowy na płace urzędników, dyurnistów i służ (pozycye 17. do 25. włącznie) kwotę 167.320 zł.
zamiast uchwalonej na rok 1883 kwoty 166.269 zł., a zatem o 1.051 zł. więcej.

Podwyższenie to powstało przez pomnożenie liczby dyurnistów o dwóch, a mianowicie: przybraniem jednego dla oddziału technicznego do prowadzenia referatu dróg powiatowych, i jednego dla oddziału manipulacyjnego. Podwyższenie obejmuje także zwyczaję na wszystkich dyurnach, spowodowanych przez rok przestępny.

Komisya uznaje podwyższenie to za usprawiedliwione.

Pozycya 24. e) wykazuje używanie dyurnisty przy oddziale kasowym. Komisya sądzi, że przy oddziale kasowym należałoby zasadniczo nie posługiwać się dyurnistami, tylko wyłącznie urzędnikami stałymi.

Pozycya 26. b) prelinuje Wydział krajowy na opał dla dyrektora kancelaryi kwotę 156 zł., t. j. o 3 zł. mniej, niż uchwalono na rok 1883, przyjmując cenę metra sześciennego drzewa po cenie 3 zł. 25 ct. Również lit. e) zamiast 48 zł. uchwalonych na rok 1883 na opał dla odźwiernego i portyera, tylko 47 zł.

Lit. *f*) dodatki pięcioletnie preliniuje Wydział krajowy w kwocie 13.452 zł., zamiast uchwalonej kwoty na rok 1883 — 10.482 zł.

Podwyższenie o 2.970 zł. wynika z dalszego wykonywania uchwały sejmowej z dnia 3. Stycznia 1874 r.

Lit. *g*) 2. Wydział krajowy preliniuje na dodatki osobiste dla dziesięciu praktykantów zamiast kwoty 862 zł., uchwalonej na rok 1883, tylko 789 zł., a więc o 73 zł. mniej, ponieważ tylko trzech z nich otrzymuje dodatek po 130 zł., a czwarty zamiast 130 zł., tylko 57 zł., tak jak i reszta sześciu.

Pozycya 26. *g*) 3. Wydział krajowy preliniuje dla asystenta rachunkowego Świerczewskiego dodatek osobisty o 13 zł. mniejszy, niż uchwalono na rok 1883, z powodu, że tenże otrzyma dodatek pięcioletni od dnia 30. Września 1884 r.

Pozycya 26. *g*) 4. Wydział krajowy preliniuje dodatek osobisty w kwocie 76 zł. dla asystenta manipulacyjnego Kucharskiego, ponieważ przed zamianowaniem go asystentem pobierał więcej jako dyetaryusz.

Komisya uznaje za usprawiedliwione preliniowane zmiany w pozycyi 26.

Pozycya 27. *a*) Komisya wnosi na podstawie wynikłości za rok 1882 zmniejszenie preliniowanych 1.500 zł. na remuneracyę dla rzecznika prawnego do kwoty 1.000 zł.

Pozycya 28 *a*) Komisya wnosi na podstawie wynikłości z lat 1881 i 1882 na koszta podróży i diety urzędników kwotę 3.000 zł., zamiast preliniowanej przez Wydział krajowy kwoty 5.000 zł.

Pozycya 29. Pensye i zaopatrzenia. — Wydział krajowy preliniuje w tej pozycyi kwotę 9.868 zł., a więc o 2.437 zł. więcej, niż uchwalono na rok 1883.

Podwyższenie to powstało w skutek pensyonowania Ignacego Niewiadomskiego 2000 zł.; przyznania prawnie przypadającej pensyi Joannie Chrzanowskiej, wdowie po zastępcy dyrektora oddziału rachunkowego 350 zł.; dalej w skutek wyznaczenia prawnie przypadającego zaopatrzenia nieletniej Eugenii Zofi Krzeczowskiej, córce po zmarłym kanceliście, 175 zł.

Nowe pensye i zasiłki wynoszą 2.525 zł., umniejszły się zaś pensye sierot: Łopuszyńskiej o 8 zł. i Jana Prokopowicza o 80 zł. w skutek ukończenia wieku normalnego.

Pozycyę 30. wnosi Komisya bez zmiany.

Pozycya 31. Wydział krajowy preliniuje na podstawie wynikłości z ostatnich lat trzech podwyższenia:

ad *a*) na wydawnictwo rozporządzeń krajowych więcej o 1.250 zł.;

ad *c*) na potrzeby do pisania i rysowania więcej o 200 zł.;

ad *h*) na uzupełnienie biblioteki więcej o 100 zł.;

a na podstawie wynikłości ostatnich 2 lat:

ad *e*) na oprawę ksiąg i druków więcej o 50 zł.;

ad *f*) na oświetlenie więcej o 750 zł.

Komisya uznaje te podwyższenia za uzasadnione, wnosi jednak umniejszenie preliniowanej kwoty lit. *d*) na papier do druków, na druk ksiąg i wzorów o 200 zł. na podstawie wynikłości z roku 1882.

Pozycya 32. Wydział krajowy preliniuje o 2.338 zł. więcej, niż uchwalono na rok 1883, a mianowicie:

lit. *b*) 300 zł. więcej na nowoprzyjętego pomocnika maszynisty;

lit. *f*) 300 zł. więcej na pompowanie wody na podstawie wynikłości za rok 1882;

lit. *h*) 200 zł. więcej na czyszczenie kloak " " " " " "

lit. *l*) 1.100 zł. więcej na rozmaite nieprzewidziane, ponieważ z tej pozycyi mają być pokrywane koszta reparacyi gmachu sejmowego;

lit. *k*) 438 zł. więcej na podatek dochodowy i miejski czynsz. wraz z dodatkami na podstawie podanego zeznania i urzędowego oszacowania.

Komisya uznaje te podwyższenia za usprawiedliwione, z wyjątkiem wydatku 300 zł. na przyjętego pomocnika maszynisty, którego potrzeby Komisya dopatrzeć się nie może i wnosi wykreślenie tej pozycji. Również wnosi Komisya umniejszenie kwoty preliminowanej (lit. *d*) na froterowanie i zapuszczanie podłóg o 300 zł. na podstawie wynikłości z roku 1882.

Komisya budżetowa przedstawia zatem Wysokiej Izbie w Rubryce II. do przyjęcia:

Poz. 17.	Płaca urzędników oddziału	conceptowego	36.320 zł.
" 18.	" " "	rachunkowego	47.350 "
" 19.	" " "	kasowego	10.670 "
" 20.	" " "	technicznego	10.960 "
" 21.	" inspektora szpitali		2.300 "
" 22.	" urzędników oddziału	statystycznego	5.004 "
" 23.	" " "	manipulacyjnego	17.860 "
" 24. a)	" dyurnistów	" conceptowego	8.455 "
" , b)	" " "	" rachunkowego	7.100 "
" " c)	" " "	" kasowego	732 "
" " d)	" " "	" technicznego	4.879 "
" " e)	" " "	" manipulacyjnego	10.670 "
" " f)	Na zastępstwo urzędników		1.120 "
" 25.	Zasługi stróżów		3.900 "
" 26.	Emolumenta i kwinkwenia		15.473 "
" 27.	Remuneracye		2.845 "
" 28.	Koszta podróży i diety		3.400 "
" 29.	Pensye i zaopatrzenia		9.868 "
" 30.	Dary z łaski		1.378 "
" 31.	Potrzeby kancelaryjne		17.400 "
" 32.	Gmach krajowy i jego utrzymanie		4.721 "
" 33.	Zaliczki na płace urzędników		6.000 "
	Razem		228.405 zł.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na wydatki Rubryką II. budżetem objęte, łączną sumę 228 405 zł.

Rubryka III.

Koszta leczenia ubogich

w szpitalach krajowych, zagranicznych i wojskowych.

(Str. 18 — Sprawozdawca poseł Hausner).

Wydział krajowy preliniuje na kosza leczenia na r. 1884. 620.000 zł., o 140.000 zł. więcej, jak uchwalono w tej rubryce na r. 1883., rzeczywiście zaś tylko o 35.000 zł. więcej, albowiem na r. 1883. nie prelinowano jeszcze w rubryce III. kosza leczenia ubogich leczonych w krajowym Zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie, ani też w Oddziale położnic w Lwowie, lecz płacono i zarachowywano te kosza w rubr. XI. jako dotacyę na pokrycie niedoboru Zakładów krajowych. Te kosza zaś prelinowane są na rok 1884. w łącznej kwocie 105.000 zł. Potrąciwszy tę kwotę od 620.000 zł., pozostaje 515.000 zł., czyli o 35.000 zł. więcej, jak na r. 1883. (= 480.000 zł.).

Kwotę prelinowaną na r. 1884. Wydział kraj. opiera na następujących podstawach.

Rzeczywisty wydatek rubryki III. wynosił w r. 1878.: 498.586 zł., w r. 1879.: 537.855 zł., w r. 1880.: 535.147 zł., w r. 1881.: 487.476 zł., a w r. 1882.: 513.433 zł., razem w 5 latach 2,572.497 zł., czyli przeciętnie 514.500 zł.

Cyfra zatem 514.000 zł. przyjęta przez Wydział krajowy jako prawdopodobna na rok 1884. odpowiada przeciętnej cyfrze wydatków 5 lat ostatnich.

Dodając do tej kwoty koszt leczenia ubogich w Zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie i w Oddziale położnic we Lwowie w kwocie 105.000 zł., dochodzi Wydział krajowy do łącznej kwoty 619.000 zł., czyli w zaokrągleniu 620.000 zł.

Lecz obniżenie taksy leczenia w Oddziale chorych i położnic krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie o 12 ct., w Oddziale syfilitycznych tamże o 18 ct. i w szpitalu w Wadowicach o 3 ct., zaprowadzone od 1. Kwietnia 1883., zmniejszy prawdopodobnie koszt leczenia ubogich w tych Zakładach o 21.540 zł. (103.415 dni leczenia po 12 ct. = 12.409 zł., 50.064 dni po 18 ct. = 9.011 zł., a 4.020 dni po 3 ct. = 120 zł., razem 21.540 zł.)

Wydział krajowy mniema jednak, że to zaoszczędzenie 21.540 zł. będzie pochłonięte zwiększeniem się znacznem ilości dni leczenia we wszystkich szpitalach krajowych. Komisya budżetowa co do tego ostatniego punktu nie całkiem podziela zdania Wydziału krajowego i dochodzi na innej drodze do cokolwiek odmiennego wyniku.

W rubryce III. znajdują się najprzód dwie pozycye: Zwroty kosztów leczenia ubogich szpitalom obcokrajowym i wojskowym, które są niezawisłe od ingerencyi i zarządzeń Wydziału krajowego, które przeto wstawione być muszą bez zmiany według ostatnich wyników.

Zwrócono zaś szpitalom zagranicznym:

w r. 1881. 62.338 zł.

„ „ 1882. 65.609 „

przeciętnie przeto w dwóch latach ostatnich 63.973 zł.

wojskowym szpitalom zwrócono: w r. 1881: 1.531 zł.

w r. 1882: 1.274 „

przeciętnie zatem 1.402 zł.

Te dwie pozycje należy przeto wstawić w łącznej kwocie 65.375 zł.

Dalej obowiązkowo wstawione być muszą koszta leczenia ubogich:

w krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie (wraz z Oddziałem położnic) . . . 127.000 zł.

w krajowym Zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie 100.000 „

w krajowym szpitalu powszechnym św. Łazarza w Krakowie 113.000 „

Razem . . 340.000 zł.,

które komisya budżetowa na podstawie wynikłości lat ostatnich w budżetach tych Zakładów już preliminowała (w Krakowie i w Kulparkowie zgodnie z Wydziałem krajowym, w szpitalu Lwowskim z lekką modyfikacją o 3.200 zł.).

Dalej preliminuje się koszt leczenia ubogich w 23 szpitalach prowincjonalnych, również na podstawie wynikłości lat ostatnich.

Wynikłość zaś r. 1881. wykazała w tych szpitalach 184.259 zł.

„ 1882. „ „ „ „ „ 169.982 „

Przeciętny zatem wydatek rzeczywisty wynosi 177.120 „

Nareszcie wstawia się według przeciętnej wynikłości lat 1881.—1882.

Zwrot kosztów leczenia Klinice krakowskiej w kwocie 17.570 zł.

i różne zwroty, należitości za sprawdzenie rachunków i inne wydatki 10.686 „

Reasumując więc powyższe pozycje, komisya budżetowa preliminuje:

a) Zwroty szpitalom zagranicznym i wojskowym 65.375 zł.

b) „ Zakładom kraj. we Lwowie, Kulparkowie i Krakowie 340.000 „

c) „ 23 szpitalom prowincjonalnym 177.120 „

d) „ Klinice w Krakowie 17.570 „

e) Różne zwroty i wydatki 10.686 „

Suma wydatków . . 610.751 zł.

Od tej sumy wydatków potrąca się suma dochodów, pochodząca ze zwrotów zaliczek od gmin i od funkcyonaryuszów i z innych nieprzewidzianych źródeł 19.713 zł., preliminowana na podstawie przeciętnej wynikłości 2 lat ostatnich (w r. 1881.: 16.155 zł., w r. 1882.: 23.272 zł.)

Pozostaje więc czysty wydatek rubryki III. obliczony na jak najpewniejszych podstawach 591.038 zł. Jednak dla większej jeszcze pewności i ażeby Wydział krajowy nie narazić na konieczność przekroczenia preliminarza rubryki na r. 1884., dodaje komisya budżetowa w przypuszczeniu jeszcze znacniejszego wzrostu ilości dni leczenia, jak już poprzednio przyjęto, do kwot preliminowanych pod poz. c) dla szpitalów prowincjonalnych i d) dla Kliniki w Krakowie po 5%, czyli 8.856 zł. do pierwszej pozycyi c) (przez co urosnie na 185.976 zł.) i 878 zł. do drugiej pozycyi d) (przez co urosnie na 18.448 zł.) — razem 9.734 zł. i powiększoną tym dodatkiem kwotę

600.772 zł., czyli w zaokrągleniu **600.000 zł.** —

o 20.000 zł. niższą od preliminowanej przez Wydział krajowy — komisya budżetowa uważa za najprawdopodobniejszą na r. 1884. i wnosi:

Wysoki Sejm raczy w rubryce III. wydatków: „Koszta leczenia ubogich“ wstawić sumę 600.000 zł.

Nad petycją l. 427. Ludmilli Mierzeńskiej, wdowy po zarządcy szpitala Przemyskiego o dar z łaski, komisya budżetowa wnosi przejście do porządku dziennego.

(Budżet krajowy na r. 1884. — Wydatki).

Rubryka IV.

Koszta szczepienia.

Pozycja 35. Str. 20. — **Sprawozdawca poseł Szeptycki.**

Wydział krajowy preliniuje na r. 1884. kwotę 1.600 zł. Z uwagi że obowiązek wypłacania tej sumy polega na umowie, która obecnie zmienioną być nie może, przeto zgodnie z żądaniem Wydziału, komisya budżetowa wnosi wstawić w tę rubrykę kwotę 1.600 zł.

Pozycja 39.

Koszta podróży i diety lekarzy z powodu szczepienia ospy.

Wydział krajowy żąda wstawienia w tę pozycję kwoty 56 000 zł. Zważywszy, że przedłożenie Wydziału opiera się na rzeczywistym wydatku z lat poprzednich, gdyż wynikiłości rachunkowe wykazują w r. 1880. wydatek na 56.119 zł., w r. 1881. na 55.820 zł., zaś w r. 1882. na 55.977 zł.; zważywszy dalej, że obowiązek płacenia dyet i kosztów podróży lekarzom polega na obowiązujących przepisach, zaś wszystkie te koszta na podstawie stałych taryf obliczone, a partykularze przez Wydział krajowy ściśle badane bywają, — przeto komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi: Wstawia się do budżetu na rok 1884. pozycję 36-tą w kwocie 56.000 zł.

Pozycja 37.

Premia dla lekarzy oszczędniających się przy szczepieniu.

Z uwagi że preliniowana przez Wydział krajowy kwota 630 zł. nie jest opartą na żadnem prawnem zobowiązaniu — w pierwszych wprawdzie latach wydawaną być musiała jako zachęta dla odznaczających się gorliwością lekarzy, — gdy zaś obecnie stosunki się uregulowały i szczepienie odbywa się prawidłowo, nie zachodzi przeto dziś bezwarunkowa potrzeba wydawania całej tej kwoty; — ze względu zresztą na oszczędność komisya budżetowa wnosi pozycję 37-mą zmniejszyć o 330 zł. i wstawić do budżetu kwotę 300 zł.

Przeto suma Rubryki IV. — 57.900 zł.

Rubryka V.

Wydatki sanitarne.

Pozycja 38. Str. 20.

Część trzecią za lekarstwa dla epidemicznie chorych.

Z wynikłości rachunkowych lat ubiegłych można wnioskować, że kwota preliminowana na r. 1884. w sumie 6.800 zł. jest nieco za wysoką, — gdy zresztą na r. 1882. żądał Wydział krajowy tylko 6.243 zł., zaś na r. 1883. 6.500 zł. — zgodnie więc z preliminarem zesłorocznym komisya budżetowa wnosi wstawić w tę pozycję kwotę 6.500 zł.

Pozycja 39. tejże rubryki — Koszta strzeżenia granicy kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi.

Z uwagi że ta pozycja z natury swej właściwej należeć by winna do działu XV. wydatków pod tytułem: Cele gospodarstwa krajowego, — nie zaś do działu sanitarnego, które to zapatrywanie większość komisji na posiedzeniu swem z 20. Września b. r. wyraziła, — przeto komisya budżetowa wnosi: pozycję 39. — Koszta strzeżenia granicy — przenosi się z działu V. do działu XV. „Cele gospodarstwa krajowego“. — Suma Rubryki V. z pominięciem poz. 39. uczyni 6.500 zł.

Rubryka VI.

Zasiłki dla zakładów dobroczynności.

Wydział krajowy preliniuje na rok 1884. w téj rubryce same stałe wydatki, co roku od dłuższego czasu uchwalane. Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym uchwalenie tych pozycji.

W przeszłym już roku uchwalił Wysoki Sejm dla towarzystwa opieki weteranów z roku 1831. zapomogę roczną jednorazową w sumie 2.000 złr. w. a., a to po 1.000 złr. w. a. dla zarządu Towarzystwa w Krakowie i dla jego komisji wykonawczej we Lwowie. Obecnie oddział Lwowski zanosi w imię całego towarzystwa petycję pod l. 253 o odnowienie tego datku.

Zważywszy że starcy stojący pod opieką towarzystwa dobrze się zasłużyli narodowi, że prawie wszyscy póki sił im starczyło pracowali na chleb powszedni i nie byli ciężarem dla społeczeństwa, że obecnie, gdy stoją nad grobem, kraj ma w obec nich dług wdzięczności do spełnienia przez zabezpieczenie ich losu u schyłku żywota, komisya budżetowa mniema, iż idąc za głosem sprawiedliwości należy się i tego roku jednorazowym datkiem przyjść w pomoc towarzystwu opieki nad weteranami i wnosi przeto, aby Wysoki Sejm raczył uchwalić zasiłek jednorazowy dla Towarzystwa opieki nad weteranami z roku 1831. w sumie 2 000 złr. w. a.

Na podstawie tych uchwał przedstawiają się wydatki preliniowane w téj rubryce jak następuje :

40.	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.198 złr.
41.	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiólkach	400 „
42.	Dom ubogich i sierót w Krakowie	5.424 „
43.	Zakład świętego Józefa dla osierociałych chłopców w Krakowie . .	1.000 „
44.	Komitet ochronek w Krakowie	550 „
45. a)	Towarzystwo ochronek Chrześcijańskich we Lwowie	500 „
45. b)	Towarzystwo opieki weteranów z roku 1831	2.000 „
	Razem . . .	11.072 złr.

Lwów dnia 7. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Wojciech Dzieduszycki.

(Budżet krajowy na rok 1884.)

Rubryka VII.

Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.

(Str. 22)

Sprawozdawcy posłowie: Smarzewski, Romanowicz, Stanisław hr. Badeni
i ks. Kowalski.

Pozycya 46.	Akademia umiejętności w Krakowie	15.000 zł.
„ 47.	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego 407.793 „	
	Przy sposobności tej pozycyi komisya budżetowa musi z ubolewaniem podnieść, że Rada szkolna nie spełnia całkowicie obowiązku przez statut jej nałożonego, ogłaszania co roku sprawozdania o stanie szkół. Sprawozdania o stanie szkół średnich Rada szkolna od lat 10, t. j. od r. 1874. nie ogłasza; — sprawozdanie ze stanu szkół ludowych w roku szkolnym 1882/83 także dotąd ogłoszonym nie zostało.	
Pozycya 48.	Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 1.200 zł.	7.200 „
„ 49.	Schmitt Henryk, Członek Rady szkolnej krajowej, remuneracya	800 „
	Dawna pozycya 50, „szkoła żeńska w Brodach“ — wstawiona przez Wydział krajowy w kwocie 450 zł. w myśl uchwały Wys. Sejmu z 22. Października 1881. odpada — skutkiem tego, iż szkoła ta w roku bieżącym została zamknięta. (L. W. kr. 46.324 z 17. Września 1883.)	
Pozycya 51.	Szkoła żeńska w Jaworowie PP. Bazylianek	500 „
„ 52.	Szkoła żeńska w Kołomyi. (L. pet. 244) Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego prosi o zatrzymanie podwyższonej subwencji zeszłorocznej w kwocie 800 zł. — Komisya budżetowa jednak ze względu na konieczną oszczędność w wydatkach wnosi jak dawniej	500 „
„ 53.	Szkoła żeńska w Krakowie	2.500 „
„ 54.	„ „ „ św. Tomasza	500 „
„ 55.	„ „ „ P. P. Augustyanek	500 „
„ 56.	„ „ P. P. Benedyktynek ormiańskich we Lwowie	1.000 „
„ 57.	„ „ w Starym Sączu P. P. Klarysek (L. pet. 69)	750 „
„ 58.	„ „ w Stryju (L. pet. 243) — jak przy pozycyi 52	500 „
„ 58. a.	„ „ w Sanoku (L. pet. 247)	200 „
	do przeniesienia	437.743 zł.

		z przeniesienia	437.743 zł.
Pozycja	58. b. Szkoła żeńska w Jaśle (L. pet. 248)		200 "
"	59. " ludowa u O. O. Dominikanów we Lwowie, dla nauczyciela języka ruskiego		200 "
"	60. Szkoła wyznaniowa izraelska w Brodach		6.000 "
"	61. Zakład głuchoniemych we Lwowie wniósł petycję (L. pet. 1) ażeby: 1. zatrzymać zeszłoroczną subwencję w podwyższonej kwocie 6.500 zł. — 2. wyznaczyć subwencją dla utworzyć się mającego funduszu emerytury dla nauczycieli i sług Zakładu. Komisya budżetowa do tej drugiej prośby przychylić się nie może — ze względu, iż fundusz ten jeszcze nie istnieje, że Zakład w swej petycji nie podaje niezbędnych podstaw do ocenienia, czy fundusz ten będzie miał dostateczne dochody, ażeby swym ewentual- nym zobowiązaniom mógł uczynić zadość, tudzież do oznaczenia wyso- kości subwencji krajowej na ten fundusz. Ze względu zaś na wielką uży- teczność, ogólnie krajowe znaczenie i wzorowe kierownictwo Zakładu, tu- dzież na rzeczywistą potrzebę podwyższenia subwencji dla pokrycia nie- doboru Zakładu — uznaje komisya pierwszą prośbę za uzasadnioną i wnosi: Zakładowi głuchoniemych we Lwowie: a) na stypendya dla 50 wychowalców 6.000 zł. b) na utrzymanie Zakładu 500 " 6.500 "		
"	62. Szkoła głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie		300 "
"	63. Zakład ciemnych we Lwowie		2.000 "
"	64. Szkoła gimnastyczna „Sokół“ we Lwowie		750 "
"	65. Szkoła sztuk pięknych w Krakowie — rata na umorzenie pożyczki na budowę gmachu		7.000 "
"	66. Teatr polski w Krakowie		8.000 "
"	67. " " we Lwowie, zasiłek stały.		4.200 "
"	68. " " " Lwowie: a) dramat i komedia 10.000 zł. b) opera 10.000 " 20.000 "		
"	69. Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“. Towarzystwo wniosło petycję (L. pet. 279) o podwyższenie subwencji do 6.000 zł. Komisya budżetowa nie zapoznaje użyteczności i dobrego kierownictwa tego teatru, wszakże ze względu na niezbędną w budżecie krajowym oszczędność nie może wnosić podwyższenia już w tym roku subwencji, i wnosi: Teatr ruski pod zarządem Tow. „Besida“ 4.000 "		
"	70. Towarzystwo muzyczne w Krakowie		800 "
"	71. Szkoła muzyczna, powstać mająca w Krakowie — roczna stała dotacya		2.000 "
"	72. Towarzystwo muzyczne we Lwowie		3.000 "
"	72 a. Towarzystwo „Harmonia“ we Lwowie (L. pet. 94)		300 "
"	72 b. Lwowskie Towarzystwo śpiewu „Lutnia“ — (L. pet. 313) zasiłek jedno- razowy na wydawnictwo śpiewnika, zawierającego pieśni ludowe polskie i ruskie		200 "
"	73. Stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich i kursów przygotowawczych		30.000 "
"	74. Dla uczniów internatu przy seminarjum nauczycielskim w Krakowie		3.000 "
"	75. Stypendyum imienia Jana Matejki dla uczniów szkoły sztuk pięknych w Krakowie		1.000 "
"	76. Nagrody za najlepsze książki dla szkół średnich		1.000 "
		do przeniesienia	538.193 zł.

	z przeniesienia	538.193 zł.
Pozycya 77. Wydawnictwo ruskich książek szkolnych		2.000 „
„ 78. Zasiłek dla czasopisma „Szkola“ (L. pet. 242)		500 „
„ 79. „ „ „ „Kosmos“ (L. pet. 505)		400 „
„ 80. „ „ ruskiej gazety szkolnej do rozporządzenia Wydziału krajowego (L. pet. 80)		500 „
„ 81. Gettlich Antoni, dyr. szkoły żeńskiej w Krakowie, roczny dodatek do płacy		100 „
„ 82. Witowski Hipolit, były dyrektor szkoły żeńskiej w Bełzie, zaopatrzenie dożywotnie		300 „
„ 83. Piechowicz Kajetan, ociemniały nauczyciel, dar z łaski, rocznie		100 „
„ 84. W pozycję tę „dla młodzieży kształczącej się w naukach i sztukach, do rozporządzenia Wydziału krajowego“ — wstawił Wydział krajowy 2.000 zł. t. j. o 1.000 zł. mniej, niż na rok bieżący. Zważywszy jednak, że ta kwota w roku bieżącym całkowicie wyczerpaną została, że użyteczność tej pozycji niewątpliwie jest udowodniona postępami, poczynionymi przez młodzież, która z tego źródła otrzymała zasiłki, — że nakoniec liczba podań uwzględnienia godnych jest w tym roku większa, — Komisya budżetowa wnosi o podniesienie tej pozycji do kwoty		3.500 „

Co do petycyj, które Komisji przekazane zostały, a do tej pozycji się odnoszą, — Komisya budżetowa jak w roku zeszłym, tak i obecnie nie może wszystkich petentów w jednakowym stopniu Wydziałowi krajowemu zalecić, ale dając pierwszeństwo tym, którzy już udowodnili, iż udzielony im zasiłek będzie wydatkiem prawdziwie produkcyjnym — wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyje L. 362. Teodora Axentowicza, malarza, L. 74. Stanisława Rejchana, malarza, L. 251. Piotra Harasimowicza, rzeźbiarza, L. 250. Marcelego Harasimowicza, malarza, L. 272. Piotra Stachiewicza, malarza, L. 25. Eugeniusza Steinsberga, rysownika i L. 27. dra Bronisława Lachowicza, chemika — przekazuje się Wydziałowi krajowemu z zaleceniem do uwzględnienia, po przekonaniu się, że petenci z innych jakich źródeł nie pobierają stypendyów.

Petycyje: L. 216. Zwierzchności gminnej i Rady szkolnej miejscowej w Tołszczowie, pow. Lwowskiego o stypendyum dla jednego z uczniów tamtejszej szkoły, celem pobierania nauki malarstwa w Krakowie, albo nauki snycerstwa w Zakopanem. — L. 84. Jana Paltingera o stypendyum dla córki jego Wandy, dla dalszego kształcenia w muzyce i śpiewie. — L. 303. Maryi Fabiańskiej o subwencję, celem dalszego kształcenia się w malarstwie. — Eugeniusza Radeckiego o stypendyum dla córki Stanisławy, celem dalszego kształcenia się w muzyce. — L. 54. Maryi Dulębianki, o stypendyum, celem dalszego kształcenia się w malarstwie. — L. 315. Edmunda Pliszewskiego o subwencję. celem ukończenia studyów rzeźbiarsko-przemysłowych. — L. 413. Marcina Guzkowskiego i L. 175. Bernarda Jarosiewicza o stypendyum do szkoły sztuk pięknych w Krakowie — wreszcie L. 345. Juliusza Bełtowskiego, rzeźbiarza, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Nad petycyami L. 410. Jakóba Fedyczkowskiego, L. 466. Edmunda Urbanka i L. 50. Maryi Weiner o subwencję na dalsze kształcenie się w śpiewie — i L. 174. Herminy Assing na naukę gry na fortepianie, — przechodzi Sejm do porządku dziennego. Pozycya 85. W miejsce uchwalonej na rok bieżący kwoty 2.000 zł. na czasopisma i wydawictwa ludowe do rozporządzenia Wydziału krajowego wstawia Wydział

do przeniesienia 545.593 zł.

na r. 1884. w tę pozycję kwotę 3.000 zł. dla „Macierzy polskiej“. Komisya budżetowa uznaje w całej pełni wysoką użyteczność i doniosłe znaczenie tej instytucji, uznaje też potrzebę przyjscia jej w pomoc znacznieszą subwencją z funduszu krajowego. Gdy jednak Komitet wydawnictwa dziełek ludowych we Lwowie, założony przez śp. Alfreda Młockiego, a od dłuższego już czasu bardzo użytecznie działający, wniósł do L. 412 petycję o subwencję, — gdy komitet ten wydaje dziełka ludowe nie tylko w polskim ale i w ruskim języku, — gdy dotychczas nie posiadając ani większego kapitału zakładowego, ani żadnej subwencji, wydał on już 91.000 egzemplarzy dziełek, między nimi 53.000 polskich, a 38.000 ruskich, z czego już się rozeszło między ludem 78.000 dzieł; — Komisya budżetowa przeto sądzi, iż postąpi sprawiedliwie a zarazem zgodnie z interesem oświaty ludowej, jeżeli preliminowaną przez Wydział krajowy kwotę rozdzieli między te dwie instytucje, — i wnosi przeto

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pozycya	85 a)	Dla Macierzy Polskiej	2.000	„
„	85 b)	„ Wydawnictwa dziełek ludowych we Lwowie, pod redakcją Kazimierza Okaza	1.000	„
„	85 c)	Władysławie Gostyńskiej subwencya celem dalszego kształcenia się w rysunkach przemysłowych (L. pet. 425)	360	„
„	85 d)	Towarzystwo oświaty ludowej dla miasta Lwowa i okolicy (L. pet. 344)	200	„
„	85 e)	Tow. bratniej pomocy słuchaczy wszechnicy lwowskiej (L. pet. 363)	100	„
„	85 f)	Czytelni akademickiej we Lwowie (L. pet. 218)	100	„
„	85 g)	Towarzystwu ruskiemu „Akademickie bractwo“ — a) (L. pet. 343) — na zwyczajne cele Towarzystwa	100 zł.	
		b) (L. pet. 427) na wydawnictwo Biblioteki ruskiej	150 „	250 „
„	95 h)	ruskiemu Towarzystwu „Szkolna pomoc“ we Lwowie (L. pet. 441)	100	„
„	85 i)	Zarządowi Bursy nauczycielskiej w Tarnopolu (L. pet. 215)	150	„
„	85 k)	Bursie imienia J. I. Kraszewskiego w Drohobyczu (L. pet. 222)	150	„
„	85 l)	ruskiej Bursie św. Jana Chrzyciela w Drohobyczu (L. pet. 379)	150	„
„	85 m)	ruskiej Bursie w Tarnopolu (L. pet. 49)	150	„
„	85 n)	Komitetowi ruskiego zakładu wychowawczego PP. Bazylianek we Lwowie (L. pet. 536)	500	„
„	85 o)	Eugeniuszowi Żelechowskiemu na wydawnictwo ruskiego słownika (L. pet. 55)	500	„
„	85 p)	Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studjom w szkole operacyjnej — (uchwała Wys. Sejmu z 8. Października 1883.)	500	„
„	85 r)	Na bursę dla dziewcząt ruskich w Przemyśle (L. pet. 308)	500	„

Wreszcie wnosi komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy przejść do porządku dziennego nad petycjami:

L. 14. Tow. muzycznego w Przemyśle o subwencję na zakupno fortepianu. — L. 43. Stowarzyszenia opieki nad chorymi studentami w Wiedniu. — L. 140. Bogusza Zygmunta Stęczyńskiego o roczną subwencję. — L. 205. Redaktora „Przyrodnika“ w Tarnowie o subwencję. — L. 239. Tow. muzycznego imienia Moniuszki w Stanisławowie o subwencję. — L. 308. Bursy dla dziewcząt w Przemyśle o subwencję. — L. 353. Bronisławy Jamińskiej, kierowniczkii szkoły froeblovskiej w Stanisławowie, o subwencję. — L. 429. Bursy imienia Kraszewskiego w Stanisławowie o subwencję. — L. 472. Towarzystwa leśnego galicyjskiego o subwencję na wydawnictwo czasopisma „Sylwan“. — L. 506. Redakcyi pisma dla dzieci p. t. „Światelko“ w Stanisławowie o subwencję — i L. 508. Redakcyi pisma „Turysta“ w Kołomyi o subwencję.

Suma rubryki VII. 552.303 zł.

Alegat do Rubr. VII. poz. 47. wydatków funduszu krajowego.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o preliminarzu krajowego funduszu szkolnego
na rok 1884.

Wysoki Sejmie!

C. k. Rada szkolna krajowa prelinuje wydatki funduszu szkolnego	645.039 zł.
na	
Wydział krajowy oblicza dochody tego funduszu na	126.571 „
Z zestawienia tych dwóch cyfer wynikałyby niedobór	518.468 zł.
Zamknięcie rachunków za rok 1881. wykazuje wydatki	581.654 „
dochody	257.867 „
Niedobór	323.787 zł.
Według zamknięcia rachunków za rok 1882. wynosiły wydatki	525.077 „
dochody	138.733 „
Niedobór	386.344 zł.
Byłyby więc według przedłożonego preliminarza w porównaniu	
z wynikłością z roku 1881. wydatki większe o	63.385 zł.
dochody mniejsze o	131.296 „
Niedobór większy o	194.681 zł.
W porównaniu z wynikłością z roku 1882. byłyby prelinowane	
na rok 1884. wydatki większe o	119.962 zł.
dochody mniejsze o	12.162 „
Niedobór większy o	132.124 zł.
C. k. Rada szkolna przekroczyła uchwalony przez Sejm preliminarz	
wydatków w roku 1881. o	96.957 zł.
„ 1882. o	14 212 „

W Rubryce I. wydatków żąda Rada szkolna na zasiłki dla funduszy okręgowych w poz. 1. i 3. razem 306.064 zł. Zamknięcia rachunków wykazują rzeczywiste wydatki w tych pozycjach za rok 1881. w ilości 287.544 zł., a za rok 1882. w ilości 295.178 zł. Żądanie przeto na rok 1884. większem jest od rzeczywistego wydatku z roku 1882. o 10.886 zł. Na rok 1883. Sejm uchwalił w tych dwóch pozycjach 310.400 zł. Żądanie przeto Rady szkolnej jest mniejsze od przeszłorocznej uchwały Sejmu o 4.336 zł. Według wykazu załączonego do preliminarza przy-

było w porównaniu z przeszłorocznym wykazem, szkół w ogóle 65, a mianowicie: przybyło szkół etatowych 187, ubyło zaś szkół filialnych 103, a etatowych 19. W roku 1883. przybyło szkół etatowych 48 o 51 klasach, a jedną szkołę dwuklasową przekształcono na czteroklasową. Wobec tego pomnożenia szkół Komisya budżetowa nie sprzeciwia się żądaniu Rady szkolnej i wnosi:

Wysoki Sejm raczy na zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych uchwalić jako wydatek zwyczajny 306.000 zł.

W Rubryce I. poz. 2. Rada szkolna preliminuje na rachmistrzów przy Radach szkolnych okręgowych 8.750 zł.

Postanowienie art. 31. ustawy krajowej z dnia 2. Maja 1873 r. wkłada na Rady szkolne okręgowe obowiązek zarządzania funduszami okręgowymi, a art. 35. ustawy krajowej z dnia 25. Czerwca 1873. wkłada na c. k. władze powiatowe obowiązek dostarczania Radom okręgowym potrzebnych sił pomocniczych. Niewątpliwie przeto obowiązane są c. k. władze powiatowe dostarczyć Radom okręgowym rachmistrzów, jeżeli bez takich sił pomocniczych te Rady nie są w stanie prowadzić swych rachunków i sprawować zarząd funduszami okręgowymi w taki sposób, iżby Rada szkolna krajowa mogła nad tym zarządem skuteczny utrzymywać nadzór, do czego w moc art. 31. ustawy z dnia 2. Maja 1873. r. jest obowiązana.

Według instrukcyi, wydanej przez Radę szkolną krajową dla Rad okręgowych, prowadzenie rachunków w mowie będących nie jest tak trudnem, iżby potrzeba do tej czynności ukształcenia fachowego, ani tak mozolnem, iżby ta czynność wymagała przez cały rok osobnej siły pomocniczej. Zdawałoby się, że każdy c. k. starosta może odpowiednią siłą pomocniczą znaleźć w gronie podwładnych swoich urzędników. Gdyby zaś tak nie było i gdyby nieodzownie potrzebni byli fachowi rachmistrze, to i w takim razie byłyby c. k. władze powiatowe obowiązane dostarczać ich Radom okręgowym, bo ustawa z dnia 25. Czerwca 1873 r. nie ogranicza obowiązku dostarczania sił pomocniczych, tak, iżby one mogły być wzięte tylko z grona urzędników, zostających pod bezpośredniem zwierzchnictwem c. k. starostów.

Z tych powodów Komisya nie czyni wniosku na przyjęcie pozycyi 2.

W pozycyi 4. domaga się Wydział krajowy do swojego rozporządzenia kwoty 100.000 zł. Gdy jednak według wyraźnego brzmienia art. 34. ustawy krajowej z dnia 2. Maja 1873. r. tylko Rada szkolna krajowa rozporządza wydatkami funduszu szkolnego w granicach przedłożonego preliminarza, przeto Komisya budżetowa nie czuje się uprawnioną do umieszczenia w tym preliminarzu sumy, którąby nie Rada szkolna, lecz Wydział krajowy rozporządzał.

W ostatniej pozycyi Rubryki I. preliminuje Rada szkolna na zaliczki zwrotne dla funduszków okręgowych 10.000 zł. Wynikłość z roku 1881. wynosiła w tej pozycyi 20.800 zł., ale w roku 1882. wydatek rzeczywisty wynosił już tylko 2.000 zł. W miarę większej sprężystości władz przy ściąganiu zwyczajnych dochodów funduszków miejscowych i okręgowych, i przy ściąganiu udzielonych z funduszu krajowego zaliczek w ciągu tego samego roku budżetowego, suma potrzebna na ten cel powinna ciągle się zmniejszać. Komisya mniema, iż na rok 1884. wystarczy na ten cel, jako wydatek nadzwyczajny kwota 5.000 zł.

Sumując pozycye wyżej poszczególnione, a mianowicie:

pozycya 1.	306.000 zł.
„ 2.	5.000 „

Komisya dochodzi do cyfry 311.000 zł. i wnosi:

Wysoki Sejm raczy w Rubryce I. na zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych uchwalić jako wydatek zwyczajny	306.000 zł.
„ „ nadzwyczajny	5.000 „

Przy tej rubryce Komisya budżetowa pozwala sobie przypomnieć, że już w sprawozdaniu o budżecie na rok 1880. podała do wiadomości Sejmu, że czuła się obowiązana wejrzeć

w to, czy rachunki z obrotu funduszków okręgowych tak są prowadzone, iżby dawały rękojmię prawidłowego tymi funduszami obrotu, i że pod tym względem Komisya nie doszła do rezultatów zadowolających. „Siedm lat“, mówi Komisya w owem sprawozdaniu, „upłynęło od wejścia w życie „krajowej ustawy szkolnej, a są okręgi, które dotychczas nie złożyły ani jednego zamknięcia rachunków, nie ma zaś takiego okręgu, któryby za wszystkie czas ubiegły krajowej Radzie szkolnej rachunki był przedłożył. Po latach niewiele takie mogą powstać niedostatki i powikłania, że „nikt ładu nie dojdzie. Cierpieć na tem może przedewszystkiem rzecz główna, t. j. szkoła, ale „ucierpieć może także fundusz krajowy, który w końcu musi zastąpić wszelkie niedobory w okręgach, bez względu na powody takich niedoborów.“

Ziściły się niestety smutne przewidywania komisyi. Odezwa c. k. Rady szkolnej do Wydziału krajowego, podana do wiadomości Sejmu przy preliminarzu funduszu szkolnego, rzuca jaskrawe światło na stan rzeczy, i na skuteczność ustawą postanowionego ze strony tejże Rady nadzoru. Komisya powtarza i dziś jeszcze to zdanie, które wypowiedziała wówczas, że zarząd funduszami szkolnymi nie jest dla Rad okręgowych prerogatywą, ale nieznośnym ciężarem, i że lepiej byłoby przenieść ten zarząd na inną, i to wyższą władzę. Ale jak wówczas tak i dziś komisya nie czuje się powołaną do czynienia wniosków na zmiany w ustawach szkolnych. Komisya mniema, że w pierwszej linii do tego powołaną jest Rada szkolna w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Obie te władze z własnej praktyki poznać mogły i przyczyny obecnego stanu i środki przeciw temu zaradcze. W r. 1880. komisya poprzestała na wyrażeniu życzenia, aby ze strony powołanej odpowiednie wnioski zostały jak najrychlej pod światłą rozważyć Sejm poddane. Chcąc dać niewątpliwy wyraz przekonaniu swemu o beładnym stanie rachunków okręgowych, komisya uczyniła w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków za rok 1877. wniosek, przez Wysoki Sejm w uchwałę zamieniony: Wzywa się c. k. Rząd, aby polecił uporządkować rachunki funduszków szkolnych okręgowych. Gdy jednak od owego czasu stan rzeczy nie zmienił się na lepsze, gdy utrzymanie ładu w rachunkowości funduszków szkolnych nie jest zabezpieczone, gdy znaczne przekroczenia budżetu szkolnego rokrocznie się powtarzają, tak iż z tego powodu fundusz krajowy narażonym bywa na nieprzewidziane i dla tego niepokryte niedobory, komisya widzi się zniewoloną do postawienia wniosku: Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przedstawić na najbliższej sesyi sejmowej wnioski względem zarządu funduszami szkolnymi i zapobieżeniu przekroczeniom preliminarza funduszu szkolnego.

Wysoki Sejm nie weźmie za złe komisyi, że wobec stanu rzeczy, stwierdzonego już teraz przez tę samą władzę, która w moc ustaw obowiązana jest do sprawowania nadzoru nad zarządem okręgowych funduszków, nie przedstawia Sejmowi wyniku swoich badań, co do preliminarzy tych funduszków, i że poprzestaje na ogólnikowym uzasadnieniu wniosku swego co do poz. 1. rubr. I. Gdy niema zamknięć rachunkowych, mnogie kolumny cyfr, objętych sumaryszem preliminarzy okręgowych, i to w dziale dochodów równie jak w dziale wydatków, mogą się tylko na domniemaniach opierać. Wzgląd jedynie na to, że chodzi tu o żywotną sprawę, o oświatę ludu, mógł spowodować komisję budżetową do przedstawienia jakiegokolwiek cyfrowego wniosku na tak chwiejnej podstawie.

W Rubryce II. Rada szkolna domaga się na substytucye kwoty 166.355 zł. W roku szkolnym 1883/4. będzie w szkołach ludowych około 370 klas równorzędnych. Zamknięcie rachunków z r. 1881. wykazuje wprawdzie w tej pozycji 137.657 zł. W r. 1882. wydatek rzeczywisty wynosił 108.424 zł. Ale ilość klas równorzędnych była w tych latach większą niż w bieżącym roku, i zwracano także w tych latach z tej rubryki funduszom okręgowym wydatki, poczynione w poprzednich latach w zastępstwie funduszu krajowego. Na rok 1883. uchwalił Sejm w tej pozycji 75.000 zł. Komisya mniema, iż na rok 1884. wystarczy 88.000 zł. W następnych pozycjach Rada szkolna preliminarzuje po raz pierwszy na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiąz-

kowe 3.500 zł. i za zastępstwa chwilowe także 3.500 zł. Komisya niezaprzecza, że tu i ówdzie mogą być podobne wydatki potrzebne. Ale summaryusz preliminarzy okręgowych wykazuje ogół wydatków w kwocie 1.350.974 zł. Komisya mniema, iż przy tak wielkich sumach łatwo znaleźć się może pokrycie dla kwot stosunkowo drobnych, które Rada szkolna preliminuje na pomienione, a bardzo niepewne wydatki.

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Radą szkolną :

W Rubryce III. na zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacje	3.775 zł.
„ IV. na adjuta	5.000 „
„ V. na remuneracye	30.000 „
„ VI. na podatki i daniny	156 „
„ VII. komisya preliminuje zgodnie z Radą szkolną na koszta podróży dla nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	500 zł.,

ale nie zgadza się z Radą szkolną co do drugiej pozycji tej samej rubryki. W tej pozycji żąda Rada szkolna 4.200 zł. dla urzędników c. k. Namiestnictwa, wysłanych celem likwidacyi funduszków okręgowych. Według powołanego już wyżej Art. 31. Ustawy z 2. Maja 1873. Rada szkolna krajowa obowiązana jest do nadzoru nad zarządem funduszami okręgowymi, sprawowanym przez Rady okręgowe. Koszta więc tej czynności, wchodzącej w zakres działania Rady szkolnej kraj., powinny być opędzane z tego samego funduszu, na którym ciążyą wszelkie inne koszta, połączone z urzędowaniem Rady szkolnej krajowej. Fundusz krajowy nie jest obowiązany do ponoszenia tych kosztów. W takim tylko razie mogłyby koszta oblikwidacyi funduszków okręgowych przeniesione być na fundusz krajowy, gdyby wyjątkowo w tym wypadku i ze względu na szkody, jakie w skutek nieporządku w rachunkach okręgowych mógł już ponieść fundusz krajowy, Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Rządem wziął na siebie tę oblikwidacyę. W takim jednak wypadku koszta te musiałyby być pomieszczone w innej rubryce budżetu krajowego.

W Rubryce VIII. na dodatki pięcioletnie wydatek jeszcze przez długi przeciąg czasu musi się zwiększać. Zamknięcia rachunkowe wykazują za r. 1881. 35.000 zł., za r. 1882. 41 035 zł. Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Radą szkolną 51.400 „

Rubryka IX obejmuje stałą kwotę, jako dodatek do funduszu emerytalnego 12.800 „

W Rubryce X., obejmującej wydatek na emerytury, podstawą preliminowania powinno być przecięcie rzeczywistych wydatków z ostatnich lat trzech. To przecięcie wynosi 5.562 zł. Komisya preliminuje okrągło 5.600 zł.

W Rubryce XI. na dary z łaski komisya wstawia na podstawie obecnego stanu, zgodnie z Radą szkolną 3.533 zł.

W Rubryce XII. domaga się Rada szkolna na potrzeby szkół ogólnej natury 2.000 zł.

Trzechletnie przecięcie rzeczywistych wydatków wynosi 793 zł. — Komisya wnosi na wstawienie okrągłej kwoty 800 zł.

W Rubryce XIII. komisya preliminuje zgodnie z Radą szkolną na rozmaite wydatki 6.800 zł.

W pierwszej pozycji Rubryki XIV. Rada szkolna żąda na zasiłki bezzwrotne dla gmin na budowę szkół takiej samej kwoty, jaką Sejm uchwalił na r. 1883. Ze względu na oszczędność nakazaną finansowem położeniem kraju, komisya preliminuje na ten cel tylko 5.000 zł.

W pozycji drugiej tej samej Rubryki komisya zgodnie z Radą szkolną wstawia na zaliczki zwrotne na budowę szkół taką kwotę, jaką Sejm na r. 1883. uchwalił, t. j. 10.000 zł.

Obydwie te pozycye należą do wydatków nadzwyczajnych.

Na podstawie powyższego uzasadnienia komisya budżetowa wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić wydatki krajowego funduszu szkolnego na r. 1884. w następujących kwotach :

Stosownie do dawniejszych uchwał Wysokiego Sejmu, komisya wnosi na pozwolenie przenoszenia kredytów uchwalonych na wydatki zwyczajne w Rubrykach II., IV., V. i VII., tudzież wzajemnego przenoszenia takichże kredytów w Rubrykach XI. i XII.

Komisya wnosi następujące petycye, a mianowicie: L. 115, 123, 166, 167, 273, 333, 342, 398, 472, 565, 566, 614, 648, 650, 676 i 729 — odstąpić c. k. Radzie szkolnej do załatwienia.

We Lwowie, dnia 11. Października 1883.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Smarzewski.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o poz. 66, 67 i 68, Rubr. VII. preliminarza funduszu krajowego na rok 1884.

Wysoki Sejmie!

Poz. 66. „Teatr polski w Krakowie“.

Komisja budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym i uchwałą na rok 1883	8.000 zł.

Poz. 67. „Zasiłek stały dla teatru polskiego we Lwowie“	4.200 „

Poz. 68. „Teatr polski i opera polska we Lwowie“.

Wydział krajowy wnosi jak roku zeszłego do rozporządzalności Wydziału krajowego dla teatru polskiego we Lwowie :

a) dramat i komedya	7.000 „
b) opera	13.000 „

Komisja budżetowa opierając się na smutnem doświadczeniu, że opery za dyrekcji p. Miłaszewskiego, a szczególnie w ostatnim roku, prawie nie było, jak to Komisja artystyczna przez Wydział krajowy ustanowiona kilkakrotnie z naciskiem podnosiła, uznając z drugiej strony, że subwencya 13.000 zł., chociaż w stosunku do funduszy krajowych znaczna nie może wystarczać na pokrycie niedoboru z utrzymania stałej opery polskiej we Lwowie wynikającego, przyszła do przekonania, że niepodobna żądać od Dyrekcji utrzymywania stałej opery we Lwowie i kontentować się trzeba ściśle oznaczoną liczbą przedstawień operowych, dla których łatwo pozyskać można śpiewaków solistów, jako gości, przedstawicieli zaś dla partyj drugorzędnych i chórów dostarczy miejscowy personal operetkowy.

Zniżając tym sposobem żądania dotychczas do subwencji na operę przywiązane, sądzi oraz Komisja budżetowa, że wypłatę pewnej części subwencji ogólnej sumy 20.000 zł. należy już ściśle uczynić zawisłą od tego, czy

oznaczona liczba przedstawień opery do skutku przyjdzie, i czy wykonanie będzie staranne i odpowiadające słusznym wymaganiom artystycznym —

Komisya budżetowa wnosi zatem :

Poz. 68. „Teatr i opera polska we Lwowie“ —

a) Dramat i komedyja	10.000 zł.
b) Opera	10.000 „

Sejm poleca oraz Wydziałowi krajowemu, by kwotę pod b) prelimitowaną tylko wtedy wypłacił, jeżeli rzeczoznawcy stwierdzą, że wykonanie oper podczas trzydziestu wieczorów, odpowiadało słusznym wymaganiom artystycznym.

Przewodniczący :

H. W o d z i c k i.

Sprawozdawca :

Hr. Stanisław Badeni.

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o poz. 66, 67 i 68, Rubr. VII. preliminarza funduszu krajowego na rok 1884.

Wysoki Sejmie!

Poz. 66. „Teatr polski w Krakowie“.

Komisja budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym i uchwałą na rok 1883 8.000 zł.

Poz. 67. „Zasiłek stały dla teatru polskiego we Lwowie“ 4.200 „

Poz. 68. „Teatr polski i opera polska we Lwowie“.

Wydział krajowy wnosi jak roku zeszłego do rozporządzalności Wydziału krajowego dla teatru polskiego we Lwowie:

a) dramat i komedia 7.000 „

b) opera 13.000 „

Komisja budżetowa opierając się na smutnem doświadczeniu, że opery za dyrekeji p. Miłaszewskiego, a szczególnie w ostatnim roku, prawie nie było, jak to Komisja artystyczna przez Wydział krajowy ustanowiona kilkakrotnie z naciskiem podnosiła, uznając z drugiej strony, że subwencya 13.000 zł., chociaż w stosunku do funduszy krajowych znaczna nie może wystarczać na pokrycie niedoboru z utrzymania stałej opery polskiej we Lwowie wynikającego, przysłała do przekonania, że niepodobna żądać od Dyrekeji utrzymywania stałej opery we Lwowie i kontentować się trzeba ściśle oznaczoną liczbą przedstawień operowych, dla których łatwo pozyskać można śpiewaków solistów, jako gości, przedstawicieli zaś dla partyj drugorzędnych i chórów dostarczy miejscowy personal operetkowy.

Zniżając tym sposobem żądania dotychczas do subwencji na operę przywiązane, sądzi oraz Komisja budżetowa, że wypłatę pewnej części subwencji ogólnej sumy 20.000 zł. należy już ściśle uczynić zawisłą od tego, czy

oznaczona liczba przedstawień opery do skutku przyjdzie, i czy wykonanie będzie staranne i odpowiadające słusznym wymaganiom artystycznym —

Komisya budżetowa wnosi zatem :

Poz. 68. „Teatr i opera polska we Lwowie“ —

a) Dramat i komedya	10.000 zł.
b) Opera	10.000 „

Sejm poleca oraz Wydziałowi krajowemu, by kwotę pod b) preliniowaną tylko wtedy wypłacił, jeżeli rzeczoznawcy stwierdzą, że wykonanie oper podczas trzydziestu wieczorów, odpowiadało słusznym wymaganiom artystycznym.

Przewodniczący :

H. W o d z i c k i.

Sprawozdawca :

Hr. Stanisław Badeni.

Rubryka VIII.

Utrzymanie pomników historycznych.

(Str. 24. Sprawozdawca poseł Wojciech Dzeduszycki).

Wydział krajowy prelininuje w tej rubryce stałe pozycje co roku uchwalane, i komisja budżetowa popiera w tej mierze wnioski Wydziału krajowego.

Wniosek uchwalenia środków na utrzymanie pomników odnalezionych przez profesora Szaraniewicza w okolicy Halicza, tudzież na restaurację cerkwi miejskiej w Haliczu i na zjazd archeologów i historyków, mający być zwołanym w roku przyszłym, został przez Wysoki Sejm przekazany komisji budżetowej. W tej samej myśli wnieśli uczestnicy zjazdu archeologów, zwołanego w b. r. do Halicza, przez Wydział krajowy petycję pod L. 753/510.

Komisja budżetowa nie zapoznaje wysokiej wartości pomników historycznych starożytnego Halicza i mniema, że Sejm nie może się usunąć od współudziału w dziele restauracji i konserwacji tych zabytków. Sądzi jednak, że w przeszłym roku uchwalona suma 2.000 zł. winna w zupełności wystarczyć na odkopanie i przechowanie szczątków tych, które ziemia przez kilka wieków zakrywała.

Komisja natomiast przychyła się do żądania, dotyczącego wyznaczenia środków na częściową restaurację cerkwi miejskiej w Haliczu, jako gmachu, któremu na Rusi pomnikowe znaczenie powszechnie przypisują widząc w cerkwi tej dawną stołeczną katedrę Rusi Halickiej. Lubo komisja nie może się przychylić do żądania petycji, domagającej się na cel tej restauracji 20.000 zł. w. a., doradza Sejmowi, aby wstawił na restaurację cerkwi w Haliczu do budżetu krajowego na rok 1884. sumę 4.500 zł. w. a.

Niemniej komisja budżetowa uznaje potrzebę zjazdów naukowych, i radaby widziała, aby historycy i archeologowie mogli się zjechać licznie ze wszystkich stron kraju naszego w celu rozpoznania i zbadania charakteru pomników, które powstały pod wpływem walki pomiędzy Wschodem a Zachodem, toczącej się nieustannie na ziemiach Ruskich. Na opędzenie częściowo kosztów takiego zjazdu, któryby się odbył w roku 1884. proponuje komisja budżetowa wsadzenie w budżet na rok przyszły sumy 500 zł. w. a.

Pod l. 500/318 wniosła gmina miasta Krakowa do Wysokiego Sejmu petycję, w której żąda subwencji dla Muzeum narodowego sztuki w Krakowie. Cały naród zajął się gorąco sprawą Muzeum narodowego w Krakowie, którego rozwój może się potężnie przyczynić do zbadania i gruntownego rozpoznania dziejów sztuki narodowej. Obok dzieł mistrzów dziś żyjących winne się znaleźć w tym Muzeum tak zabytki najodleglejszej przeszłości, jako też dzieła średniowiecznej sztuki i odrodzenia, znajdujące się w różnych okolicach dawnej Polski.

We wszystkich krajach łoży społeczeństwo znaczne sumy na utrzymanie i wyposażenie podobnych Muzeów. Kraj nasz szczupłym tylko datkiem może przyjść w pomoc Muzeum narodowemu w Krakowie i komisja budżetowa wnosi tylko uchwalenie stałej rocznej subwencji dla Muzeum narodowego w Krakowie w wysokości 500 zł. rocznie.

Jeśli się Wysoki Sejm przychyli do wniosków komisji budżetowej, wypadnie preliminarz Rubryki VIII. na rok 1884. jak następuje:

86. a)	Restauracja pomników w ogóle, sporządzenie i publikacja naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju	1.500 zł.
86. b)	Restauracja cerkwi miejskiej w Haliczu	4.500 „
86. c)	Koszta zjazdu archeologów i historyków, mającego się odbyć w roku 1884.	500 „
87. a)	Badanie i ocalenie zabytków historycznych, piśmiennych i archeologicznych dla zakładu narodowego imienia Ossolińskich we Lwowie	500 „
87. b)	Stała roczna subwencya dla Muzeum narodowego w Krakowie	500 „
88.	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	
a)	dyrektor we Lwowie	1.200 „
b)	dyrektor w Krakowie	1.000 „
c)	adjunkt we Lwowie: płaca 1.100 zł. w. a., dodatek aktywalny 100 zł. i dodatek pięcioletni o rocznych 80 zł.	1.280 „
d)	adjunkt w Krakowie: płaca 900 zł. w. a., dodatek aktywalny 100 zł. i dodatek pięcioletni o rocznych 80 zł.	1.080 „
e)	4ch aplikantów we Lwowie, adjutum po 300 zł.	1.200 „
f)	2ch aplikantów w Krakowie, adjutum po 300 zł.	600 „
g)	czynsz za najem lokalu we Lwowie	600 „
h)	stróże	600 „
	i opał i potrzeby kancelaryjne	350 „
	<u>Suma rubryki VIII.</u>	<u>15.410 zł.</u>

Rubryka IX.

Kwaterunkowe żandarmeryi.

(Str. 24—26. Sprawozdawca Dr. Rybicki).

Ponieważ w skutek reskryptu c. k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 20. Maja 1883. L. 7379/1728 III. z powodu budowy galicyjskiej kolei transwersalnej i Jarosławsko-Sokalskiej stan żandarmeryi w Galicyi o 93 żandarmów pomnożono i 23 nowych posterunków otworzono, i dla nowo przybywających żandarmów łóżka i pościel sprawione być muszą, przeto Wydział krajowy przedłożył nowy preliminarz budżetu dla rubr. IX. funduszu krajowego na r. 1884., który uchwałą sejmową z dnia 6. Października 1883. L. 602 komisji budżetowej odstąpiony został.

Komisya budżetowa przyjmuje więc ten nowy preliminarz za podstawę swoich uchwał a pierwotny za bezprzedmiotowy uznaje.

W skutek zarządzonego pomnożenia wzrosła liczba komendantów posterunkowych z 197 na 224, liczba żołnierzy z 978 na 1044, liczba stacyj posterunkowych z 271 na 298. Umniejszyla się natomiast liczba expozytur z 54 na 45. Preliminowane zatem w nowym preliminarzu przez Wydział krajowy w pozycyach 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101 i 102 kwoty razem 20.100 zł. są uzasadnione. Uzasadnioną jest także prelininowana przez Wydział krajowy w poz. 103 „najem pomieszkań i koszar“ kwota 54.492 zł., albowiem szczegółowy preliminarz potrzeb na r. 1884. przez c. k. komendę żandarmeryi sporządzony, był przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego sprawdzony, i z niego to odtrącono, co do odtrącenia było.

W poz. 104 preliniuje Wydział krajowy na urządzenie nowych koszar utrzymać się mających 1.200 zł. — Zważywszy atoli, że wynikłość rachunkowa w tej pozycji była w r. 1881. — 302 zł. 72 ct., a w r. 1882. — 190 zł. 54 ct., nadto, że w pierwotnym preliniarzu dla rubr. IX. na urządzenie nowych koszar Wydział krajowy tylko kwotę 400 zł. preliniował, nareszcie z uwagi, że w obec dokonanego w roku bieżącym pomnożenia żandarmeryi, w roku przyszłym tak wielkiego nowego pomnożenia spodziewać się nie można, iżby kwota 1.200 zł. potrzebną była, jest komisya budżetowa tego zdania, że kwota 400 zł. na ten cel wystarcza.

W poz. 105 preliniuje Wydział krajowy na podwyższenie czynszów najmu i na pomnożenie posterunków 1.000 zł., której to kwoty pozostawienie komisya budżetowa dla tego za uzasadnione uważa, bo kraj cały instytucję żandarmeryi za pożyteczną uznaje i stale jej pomnożenia domaga się, pomnożenie zaś tegoroczne, jako tylko dla okolic budujących się kolei przeznaczone, niewyklucza bynajmniej możności, iż w innych okolicach pomnożenie potrzebnem się okaże.

W poz. 105 $\frac{1}{2}$ preliniuje Wydział krajowy na sprawienie łóżek i pościeli 2.411 zł. — Wedle sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 1. Października 1883. obliczone zostały koszta sprawienia łóżek i pościeli dla 93 ludzi przez c. k. komendę żandarmeryi na 3.559 zł. 11 ct. — w r. 1883. wydano już na ten cel 1.148 zł. 10 ct., a pozostaje jeszcze do wydania kwota 2.411 zł. 01 ct., która w preliniarzu na r. 1884. zamieszczoną być winna. — Co się zaś tyczy kwoty 1.148 zł. już wydanej, należy przyznać na r. 1883. dla rubr. IX. funduszu krajowego kredyt dodatkowy.

Po odjęciu więc w poz. 104 kwoty 800 zł. — wypada zgodnie z Wydziałem krajowym preliniować dla rubryki IX. budżetu funduszu krajowego na r. 1884. razem 78.403 zł.

Zatem Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Dla rubryki IX. budżetu funduszu krajowego na r. 1884. „kwaterunkowe żandarmeryi“, wstawia się 78.403 zł.
2. Przyzwala się na pokrycie kosztów sprawienia łóżek i pościeli w r. 1883. dodatkowy kredyt dla rubr. IX. funduszu krajowego za r. 1883., w kwocie 1.148 zł.

Budżet krajowy na r. 1884.

Rubryka X.

Drogi krajowe.

(Str. 26, 27, 28, 29, 30).

Sprawozdawca p. Stadnicki Jan.

Preliminarz Wydziału krajowego na rok 1884. do Rubryki X. od pozycyi 106. do 130. pod tytułem „Drogi krajowe“, wynosi w dziale Wydatków 910.137 zł., nie różni się zatem wiele od kwoty uchwalonej na r. 1883. w wysokości 905.129 zł., ale przewyższa o 144.578 zł. wydatki tej rubryki w r. 1881.

Dzieląc preliminarz na wydatki zwyczajne i nadzwyczajne okazuje się kwota prelimitowana w wydatkach zwyczajnych	717.137 zł.
w porównaniu z kwotą uchwaloną na r. 1883.	712.129 „
wyższą o	5.008 „
w wydatkach nadzwyczajnych	193 000 „

czyli taka jaką na rok 1883. uchwalono.

Zestawiając zaś preliminarz Wydziału krajowego z wynikłością r. 1881., okaże się ta wynikłość wynosząca w wydatkach zwyczajnych	616.426 „
mniejszą od obecnego preliminarza o	100.711 „
w wydatkach nadzwyczajnych	149.133 „
mniejszą od kwoty obecnie prelimitowanej	43.867 „

Komisya budżetowa już w roku zeszłym zwracała uwagę Wys. Sejmowi, że nie sądzi „by „wynikłość z rachunków r. 1880. a prawdopodobnie i ta jaka się okaże po zamknięciu rachunków „za rok 1881. mogła służyć za podstawę do normalnego preliminarza; w budżecie drogowym bowiem „Sejm tak w r. 1880. jak i w r. 1881. obniżył znacznie kwoty przeznaczane na tę rubrykę“; nie mniej jednak komisya budżetowa biorąc na uwagę potrzebę ograniczenia wydatków z funduszu krajowego opłacanych, starała się kwoty preliminarzem Wydziału krajowego do rubr. X. objęte w kilku pozycjach znacznie obniżyć, nie spuszczać z uwagi troskliwości o należyte utrzymanie dróg już istniejących i o dalsze prowadzenie sieci drogowej. tam gdzie budowa jest niezbędną.

A. Koszta zarządu.

Poz. 106. „Płace urzędników i sług“ od lit. a) do lit. i) włącznie, preliminarz Wydziału krajowego nie różni się w niczem od kwoty uchwalonej na rok 1883. Do lit. k) Wydział krajowy preliminuje podwyższenie kwoty z 44.850 zł. do 46.500 zł. tj. o 1650 zł. z uwagi, że potrzeba jest powiększyć liczbę drożników o 11-tu z powodu nowo wybudowanych dróg krajowych i większych mostów. Komisya uważa to żądanie Wydziału krajowego za słuszne; również uważa za słuszne podniesienie wydatku przy lit. l) tejże samej poz. o 12 zł. z powodu, że rok 1884. jest rokiem przestępnym i wnosi: wstawienie zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego w poz. 106. 85.732 zł.

Poz. 107., 108., 109, obejmują „Ryczałty“ i w tych pozycjach preliminarz Wydziału krajowego różni się od kwoty na r. 1883. uchwalonej, jedynie kwotą 300 zł., których Wydział kraj. żąda jako ryczałtu na wynagrodzenie objazdów dla jednego z pełniących obowiązki inżyniera, a to w celu zaoszczędzenia płacy dla konduktora. Komisya budżetowa zgadza się z zapatrywaniem Wydz. krajowego i wnosi wstawienie pod poz. 107., 108. i 109. zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego kwotę 11.240 zł.

Poz. 110. Komisya budżetowa przyjmuje preliminarz Wydziału krajowego i wnosi wstawienie kwoty 7.300 zł.

Poz. 111. Komisya zgodnie z preliminarzem Wydz. kraj. wnosi wstawienie 3.000 „

Poz. 112. Wydział krajowy preliminuje pod tą pozycją kwotę 5000 zł., wyższą zatem o 1000 zł. niż kwota na r. 1883. preliminowana. Komisya budżetowa ze względów osiągnięcia jak największych możliwych oszczędności, wnosi obniżenie tej kwoty o 500 zł., mając zresztą na uwadze, że obniżenie zasiłku dla dróg powiatowych i gminnych o 40.000 zł. odnośnie do preliminarza Wydz. krajowego pociąga za sobą i zmniejszenie objazdów potrzebnych do kontroli i nadzoru; komisya zatem wnosi wstawienie pod tą poz. 4.500 zł.

B. Budowa i rekonstrukcja dróg.

Pod poz. 113. preliminuje Wydział krajowy w dziale wydatków nadzwyczajnych kwotę 150.000 zł. Kwota ta jest o 40.000 zł. niższą od kwoty na rok 1883. uchwalonej Komisya budżetowa gdyby nie wzgląd na konieczne oszczędności ze względu na wyjątkowo zły rok w kraju, nie miałyby nie przeziw wstawieniu w budżet kwoty 150.000 zł., uważając tę kwotę za uzasadnioną budową nowych dróg, która w r. 1884. ma być wykonaną (p. Spr. Wydz. kr. za czas od 1. Lipca 1882 r. str. 101). Jednak wobec usiłowań obniżenia o ile można wydatków na r. 1884, komisya wnosi wstawienie do poz. 113. kwoty o 10.000 zł. niższej od obecnie preliminowanej a zatem wynoszącej 140.000 zł.

C. Utrzymanie dróg.

Poz. 114. Wydział krajowy preliminując kwotę potrzebną na utrzymanie dróg krajowych, powołuje się na ryczałt przez szereg lat ostatnich uchwalany, a który na kilometr drogi 272 zł. 27 ct. wynosi. Komisya budżetowa wychodząc ze zasady osiągnięcia w r. 1884 jak najdalej idących oszczędności, wzięta przecięcia trzech lat 1879, 1880 i 1881, w których utrzymanie jednego kilometra drogi przeciętnie 265 zł. 20 ct. kosztowało, za podstawę do swych obliczeń, tak że właściwa kwota potrzebna na utrzymanie dróg krajowych wynosiłaby 448.188 zł. Komisya budżetowa jednak z uwagi, że wyjątkowo na r. 1884 obniża się znacznie preliminarz Wydziału krajowego i z uwagi, że przez zanadto znaczne obniżenie stan dróg kraj. mógłby ucierpieć, wnosi wstawienie pod tą poz. 450.000 zł.

D. Zasiłki.

Poz. 115. Wydział krajowy preliniuje w tej pozycyi kwotę 140.000 zł, t. j. o 40.000 zł. wyższą od kwoty na rok 1883 uchwalonej. Wydział krajowy układając preliminarz nie mógł jeszcze mieć danych o wyjątkowym nieurodzaju w całym kraju; sądził przeto, że słusznem jest o tyle podnieść kwotę przeznaczoną na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych, o ile się zniżyła kwota na budowę dróg krajowych preliniowana. Komisya budżetowa atoli musi się już rachować ze znanym już wynikiem zbiorów i z okolicznością, że wydatki na potrzeby krajowe, choćby najpotrzebniejsze, o ile możliwości ograniczone być muszą. Komisya budżetowa wnosi przeto obniżenie kwoty preliniowanej w poz. 115 o 40.000 zł. i wnosi wstawienie w dziale wydatków zwyczajnych kwoty tej samej, jaka była w r. z. uchwalona 100.000 zł.

Poz 116. Z tych samych względów komisya wnosi obniżenie kwoty, mającej być do poz. 116 wstawioną o 10.000 zł. Aczkolwiek Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 13. Października 1882. uchwalił, iż ma być utworzony w ciągu dziesięciu lat przez coroczne wstawienie w budżet po 30.000 zł. fundusz wynoszący 300 000 zł., mający służyć na pożyczki zwrotne bezprocentowe dla gmin i rad powiatowych na budowę dróg, to jednak komisya budżetowa nie sądzi, aby było zamiarem Wys. Sejmu nie mieć względu na gorsze lub lepsze lata przy wstawianiu w budżet corocznej kwoty przez lat 10 w wysokości 30.000 zł. Owszem komisya budżetowa sądzi, że można w lepszym roku wstawić w tę pozycyę wyższą kwotę, a za to w gorszym ograniczyć wydatki do tej pozycyi się odnoszące. Komisya budżetowa wnosi zatem wstawienie w dziale wydatków nadzwyczajnych w poz. 116 kwotę w wysokości 20.000 zł.

Poz 117. Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 13. Października 1881 komisya wnosi wstawienie w dziale wydatków nadzwyczajnych ostatniej raty z przyzwolonych na rekonstrukcyę drogi gminnej Nowy Targ - Zakopane 30.000 zł. w wysokości 10.000 zł.

E. Wydatki na myta.

Na budowę i utrzymanie domków mytniczych wstawia się podobnie jak w latach ubiegłych w dziale wydatków nadzwyczajnych pod poz. 118 3.000 zł.

W dziale wydatków zwyczajnych pod poz. 119 1 000 „
 „ „ 120 2.500 „

F. Zaopatrzenia.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i z motywów przez Wydział krajowy przytoczonych, komisya budżetowa wnosi wstawienie pod poz. 122, 123, 124, 125 kwot przez Wydział krajowy preliniowanych; gdy atoli Fedor Medok umarł, przeto poz. 121 odpada zupełnie. Wszystkie więc następane pozycye będą o jedną liczbę niższe, a zatem:

Poz. 121	wprzód	122		524	zł	
„	122	„	123		166	„
„	123	„	124		312	„
„	124	„	125		167	„

Zestawienie wydatków w Rubryce X.

	zwyczajnych	W dziale wydatków nadzwyczajnych	Razem
A. Koszta Zarządu	111.772	—	111.772 zł.
B. Budowa i rekonstrukcja dróg	—	140.000	140.000 „
C. Utrzymanie dróg	450.000	—	450.000 „
D. Zasiłki	100.000	30.000	130.000 „
E. Wydatki na myta	3.500	3.000	6.500 „
F. Zaopatrzenia	1.169	—	1.169 „
	666.441	173.000	839.441 zł.

Komisyja budżetowa przeto wnosi wstawienie w Rubryce X.
w dziale wydatków na rok 1884 kwotę 839.441
a zatem w porównaniu z kwotą przez Wydział krajowy preliminowaną
wynoszącą 910.137
niższej o 70.696 zł.

Przewodniczący :

H. Wodzicki.

Sprawozdawca :

J. Siadnicki.

Budżet krajowy na rok 1884.

Rubryka XI.

Poz. 126.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	4.150 zł.
„ 127.	„ zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	217 „
„ 128.	Fundusz podrzutków we Lwowie	1.380 „
„ 128 a).	Na budowę pralni przy szpitalu powszechnym we Lwowie wedle uchwały sejmowej z dnia 3. Października 1883.	22.500 „
	Suma rubryki XI.	<u>28.247 „</u>

Sprawozdanie

komisyi budżetowej względem rubr. XII. obejmującej wydatki
na szupaśnictwo.

Sprawozdawca Dr. Rybicki.

	Szupasowano głów	wydatek netto wynosi	wypada na 1 szupaśnika
w roku 1876.	7629	11847	1·55
„ 1877.	8066	18860	2·33
„ 1878.	7933	29704	3·74
„ 1879.	7417	30613	4·12
„ 1880.	9451	27542	2·91
„ 1881.	10299	43145	4·19
„ 1882.	8564	44101 *)	5·15.

Ścisłe porównanie kosztów jednego szupaśnika jest trudne, dla różnicy drogi którą przebywał, czy był konwojowany, czy miał tylko paszport przymusowy i czy otrzymał odzież.

Największy wzrost wydatków szupaśniczych był:

na stacyi szupaśowej

Kraków	z 1456 zł. w r. 1876	na 3914 zł. w r. 1881
Lwów	z 3573 „ „ „	„ 8497 „ „ „
Pilzno	z 140 „ „ „	„ 407 „ „ „
Przemyśl	z 1502 „ „ „	„ 4296 „ „ „
Wieliczka	z 373 „ „ „	„ 715 „ „ „
Żółkiew	z 173 „ „ „	„ 531 „ „ „

Na niektórych jednak stacyach wydatek się zmniejszył, jak np. w Rzeszowie zeszedł z 668 zł. w r. 1876. na 456 zł. w r. 1881.

Lecz te koszta nie są jedyne, które kraj ponosi, albowiem sprawy szupaśnictwa, zatrudniają w Wydziale krajowym wyłącznie:

w oddziale koncepcyowym: sekretarza, adjunkta i dyetaryusza,

*) Zamiast cyfry 42652 zł. w preliminarzu się znajdującej, kładziemy 44101 zł. albowiem cyfra ta jest przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego sprawdzoną.

w oddziale rachunkowym: adjunkta rewidenta, dwóch adjunktów pomocników i 9 dyetaryuszy, których płace wynoszą przeszło 12000 zł.

A nawet ta siła urzędnicza, ledwie podoła nawałowi pracy, albowiem w r. 1881. było w tym oddziale exhibitów 12585.

Przyczyny wzrostu tak nadzwyczajnego, tego wydatku nieprodukcyjnego są wedle zdania komisji budżetowej:

niedość sprężyste wykonywanie policyi miejscowej w gminach,
nie wypełnianie należyte przez gminy obowiązku zaopatrywania swoich ubogich,
brak zakładów poprawy i przymusowej pracy,
wadliwość ustawy o swojszczyźnie i nieprzestrzeganie ściśle przepisów szupasowych, w szczególności zaś szafowanie odzieżą przez główne stacje szupasowe, a po części postanowienia samejże ustawy krajowej z dnia 15. Listopada 1874.

Względem sprężystsze i ściślejsze wykonywania policyi miejscowej w gminach, oraz względem należytego wypełniania przez gminy obowiązku zaopatrywania swoich ubogich, należy w drodze administracyjnej poczynić właściwe zarządzenia i zdążać do tego, aby w większych miastach, sprawy ubogich, wedle doświadczeń w innych krajach nabytych, uporządkowane były.

Sprawą założenia domów poprawy i przymusowej pracy, zajmuje się obecnie Wydział krajowy i należy się spodziewać z jego strony przedłożenia na przyszłą sesję sejmową.

Względem uchylenia wadliwości ustawy o swojszczyźnie, wyraził Sejm krajowy na sesji r. 1881. Wys. Rządowi, zdanie swoje, a ponieważ wadliwość ta jest powszechnie uznaną i Rząd nią się zajmuje, zatem spodziewać się należy, że uchylona zostanie. Ażeby przepisy szupasowe były ściśle przestrzegane, o to stara się usilnie Wydział krajowy, ale komisja budżetowa jest tego zdania, że po części należy przypisać nadzwyczajny wzrost kosztów szupaśnictwa dwóm postanowieniom ustawy kraj. z 15. Listopada 1874 a mianowicie postanowieniom, że fundusz krajowy ponosi bezzwrotnie koszt zaopatrywania szupaśników w odzież i że koszt szupasuowania rewertentów właściwe gminy tylko w $\frac{1}{3}$ części funduszowi krajowemu zwracać mają.

Ponieważ sprawdzona cyfra kosztów z r. 1882. jest wyższą od zamieszczonej w preliminarzu, zatem też i przeciętna z ostatnich trzech lat wypada wyżej bo na 38262 zł. Zważywszy jednak że w ostatnich latach wyrównane zostały znaczne zaległości z lat poprzednich, trzeba przyjąć że kwota przez Wydział krajowy preliminarzowana wystarczyć powinna.

Dla tego komisja budżetowa zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W rubryce XII. budżetu na r. 1884. wstawia się na pokrycie kosztów szupasuowania ryczałt 38000 zł.

We Lwowie dnia 27. Września 1883.

Przewodniczący:

Smarzewski.

Sprawozdawca:

Rybiński.

Rubryka XIII. Wydatków.

Budowle wodne.

(Referent: poseł Dr. Skałkowski).

W rubryce tej preliniuje Wydział krajowy łączną sumę 32.943 zł. w dziale wydatków nadzwyczajnych — a mianowicie: w poz. 132. drugą ratę z uchwalonej w r. 1877. subwencji 50.000 zł. na regulację Sanu w kwocie 7.143 zł.; w poz. 133. kwotę 800 zł. na utrzymanie stacyi meteorologicznych i wodoskazów nad Dniestrem; w poz. 134. sumę 15.000 zł. na subwencyonowanie robót wodnych — i w poz. 135. drugą ratę pożyczki 30.000 zł. uchwalonej w r. 1881. na regulację Wisłoka w kwocie 10.000 zł.

Komisya budżetowa, zważywszy, że wstawiane kilkakrotnie w budżet na regulację Sanu raty subwencji krajowej dotychczas wydawane nie były, a mając na oku konieczność pomniejszenia wydatków — starała się zbadać, czyli sprawa regulacji Sanu postąpiła już tak daleko, aby można mieć nadzieję, że subwencya krajowa będzie mogła być zużyta w r. 1884.

Z udzielonego komisji reskryptu Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21. Września 1883. l. 20180 okazuje się, że sprawa regulacji Sanu na przestrzeni między Przemyślem a Składem Solnem nie jest jeszcze dojrzałą, i nie można spodziewać się, aby roboty regulacyjne już w roku 1884. rozpoczęte zostały.

W reskrypcie tym bowiem oświadcza Ministerstwo, iż nie może powziąć decyzji o dalszych dochodzeniach technicznych, przeprowadzić się mających co do dolnego biegu Sanu od Składu Solnego aż do ujścia do Wisły, dopóki c. k. Namiestnictwo nie porozumie się z Wydziałem krajowym względem ogólnych zasad, na podstawie których tę sprawę traktować należy, przyczem zauważa Ministerstwo, że może jeszcze okazać się potrzeba uprzedniego uzupełnienia dochodzeń technicznych na badanej już przestrzeni rzeki od Przemyśla do Składu Solnego, w czem jednak Ministerstwo inicjatywę c. k. Namiestnictwu i Wydziałowi krajowemu pozostawia. — Żąda zatem Ministerstwo, a c. k. Namiestnictwo co do powyższych kwestyi zasięgnęło opinii Wydziału krajowego i umotywowany wniosek Ministerstwa przedłożyło.

W tym stanie rzeczy mniewa komisya budżetowa, że byłoby przedwczesne wstawiać w budżecie rok 1884. ratę subwencji 50.000 zł. na regulację Sanu przyrzeczonej, gdyż suma ta według wszelkiego prawdopodobieństwa, w r. 1884. nie mogłaby być wydana, zatem niepotrzebnie obciążałaby budżet krajowy. Gdyby zaś pomimo tego roboty regulacyjne w roku 1884. rozpoczęte zostały, mógłby jeszcze Wydział krajowy na pokrycie przypadającej w takim razie raty subwencyjnej w roku 1884. dodatkowego kredytu zażądać, co jednak zapewne nie nastąpi.

Z tych powodów komisya w poz. 132. na regulację Sanu żadnej kwoty nie preliniuje.

W poz. 133. wnosi komisya zgodnie z Wydziałem krajowy na utrzymanie stacyi meteorologicznych i wodoskazów nad Dniestrem kwotę 800 zł.

W poz. 134. wnosi Wydział krajowy na subwencyonowanie robót wodnych o 9.000 zł. więcej, aniżeli na r. 1883. uchwalono.

Komisya budżetowa starała się sprawdzić, o ile podwyższenie tej pozycyi, pomimo niekorzystnego stanu funduszów krajowych, jest wskazaniem. W tym celu badała komisya dotychczasowe użycie uchwalonych przez Wysoki Sejm takich subwencyi w r. 1881. i 1882., tudzież informowała się z aktów Wydziału krajowego co do będących obecnie w toku spraw regulacyjnych.

Okazuje się, że potrzeba regulacyi wód coraz więcej w kraju znajduje uznania, a udzielane z funduszów krajowych na ten cel subwencye przyczyniają się bardzo skutecznie do przeprowadzenia robót regulacyjnych.

Stwierdza to zarówno sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności za czas od 1. Lipca 1882. — jak sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o podwyższeniu kredytu na bióro melioracyjne do L. s. 743.

Z uchwalonych dotychczas na ten cel przez Wysoki Sejm funduszów udzielił Wydział krajowy spółce wodnej w powiecie Dąbrowskim zawiazanej w r. 1882. celem osuszenia obszaru około 15.000 morgów, kosztem na sumę 45.000 obliczonym, — subwencyę w łącznej kwocie 7.000 zł. Spółka ta wykonała znaczną część robót, a mianowicie kanał główny i szluzę murtowaną do Wisły pod Tonia.

Na tymczasowe ubezpieczenie brzegów rzeki Świcy pod Sokołowem, asygnował Wykrajowy 500 zł., gdy strony interesowane resztę potrzebnych funduszów złożyły.

Na regulacyę rzeki Stryja pod Hnizdyczowem przyrzekł Wydział krajowy udzielić kwotę 3.120 zł., c. k. Rząd zaś ofiaruje na tenże cel 6.072 zł.

Na zabezpieczenie brzegów rzeki Stryja pod Żydaczowem, których kosztorys na 7.075 zł. obliczono, przyrzekł Wydział krajowy subwencyę 1.500 zł.

Spodziewać się należy, że w r. 1884. liczne będą zgłoszenia do Wydziału krajowego o subwencyę na roboty regulacyjne, gdyż w wielu miejscach przygotowawcze dochodzenia techniczne i czynności około zawiazania spółek są w toku.

Zawiazada się w Lipcu r. c. w powiecie Mieleckim spółka dla uregulowania wód dzikich na przestrzeni około 10.000 morgów.

Poczyniono przygotowania celem utworzenia spółki wodnej dla regulacyi Gnilej Lipy w powiecie Przemyślańskim i Rohatyńskim w gminach: Przemyślany, Borszów, Uszkowice, Wołków, Meryszczów, Biłka, Kosteniów, Brzuchowice, Janczyn, Dusanów, Korzelice, Hutków, Firlejów i Kleszczówna; interesowane gminy i obszary dworskie oświadczyły gotowość przystąpienia do spółki; — zdjęcia techniczne są już wykonane.

W tem samym stadjum znajduje się sprawa zawiazania spółki wodnej w powiecie Rzeszowskim dla osuszenia bagien w okolic Mrowli na obszarze 3.500 morgów.

Dla tworzącej się spółki wodnej celem regulacyi rzeki Świcy pod Sokołowem i Baliaczami w powiecie Stryjskim są już przygotowane plany; kosztorys wykazuje sumę 28.000 zł.

Z tegoż powiatu petycyonują do Wydziału krajowego gminy i obszary dworskie: Żulin, Rozhureze, Siemiginów, Hurnie, Koniuchów, Duliby, Bratkowce o zasiłek na regulacyę rzeki Stryja od ujścia Oporu aż do miasta Stryja. Do kosztów tej regulacyi przyczyni się c. k. Rząd, a wypracowanie planów przez c. k. Namiestnictwo w Marcu r. b. zarządzone zostało.

Dla spółki wodnej w powiecie Żydaczowskim mającej się zawiazac w gminach Rudniki i Piaseczna celem osuszenia 2.100 morgów, są już plany gotowe.

Pertraktacye i dochodzenia są w toku: względem regulacyi Bystrzycy Sołotwińskiej w Bohorodczanach Starych; względem zabezpieczenia brzegów Sana pod Sobiecinem, gdzie we-

dług petycji gminy sto kilkadziesiąt morgów zniszczone zostało: względem regulacji Świcy pod Mielniczem i Dubrawką, gdzie znaczna przestrzeń gruntów i cerkiew są zagrożone; wreszcie co do uregulowania rzeki Wiszni przy ujściu do Sanu w gminach Łazy, Wysocko i Nienowice.

Komisya budżetowa uznaje zatem podwyższenie funduszu subwencyjnego z 6.000 zł. na 15.000 zł. jako zupełnie uzasadnione i wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym na subwencyjonowanie robót wodnych, wykonanych przez spółki wodne lub drogą innej konkurencyi, — w poz. 134. sumę 15.000 zł.

W poz. 135. a) wnosi komisya zgodnie z Wydziałem krajowym, na podstawie uchwały sejmowej z d. 21. Października 1881. r. — tytułem drugiej raty pożyczki dla spółki wodnej w powiatach Brzozowskim, Krośnieńskim i Sanockim dla regulacji Wisłoka 10.000 „

W poz. 35. b) wnosi komisya na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. b. m. jako subwencyę dla gminy Długopole 300 „

Suma rubr. XIII. 26.000 zł.

Wreszcie zauważa komisya, że zdaniem jej połączenie czynności technicznych, odnoszących się do melioracyi, spółek wodnych i robót regulacyjnych w jednym Departamencie Wydziału krajowego — byłoby pożądanem.

Przewodniczący :

H. Wodzicki.

Sprawozdawca :

Dr. Skatkowski.

Budżet krajowy na rok 1884.

Rubryka XIV.

Odsetki od pożyczek i umarżanie tychże.

(Str. 34—36. — Sprawozdawca poseł Dr. Goldman).

Przedstawiony ze strony Wydziału krajowego preliminarz tej rubryki w kwocie 329.882 zł., przewyższa uchwaloną na r. 1883. w tej rubryce kwotę 198.028 zł. o 131.854 zł. Znaczna ta różnica ma uzasadnienie swoje w następujących powodach:

- a) na umorzenie i opłatę procentów od pożyczki zaciągniętej celem zapłacenia subwencji dla kolei transwersalnej i celem spłacenia reszty pożyczki krajowej z r. 1873., Wysoki Sejm uchwalił na r. 1883. tylko kwotę potrzebną na jedno półrocze, Wydział krajowy zaś na r. 1884. prelininuje procenta na cały rok, jak również dwie raty umorzenia i opłatę podatku dochodowego od kuponów;
- b) na umorzenie pożyczki zaciągniętej w Banku dla krajów koronnych na pokrycie niedoborów z lat ubiegłych, Wys. Sejm na r. 1883. nie uchwalił żadnej kwoty, a na opłacenie procentów od tej pożyczki przeznaczył tylko kwotę 13.524 zł. potrzebną na jedno półrocze, a to wychodząc z założenia, że dług ten spłacony zostanie z ogólnej pożyczki, pod korzystniejszymi warunkami zaciągnąć się mającej. Gdy jednak z powodów w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego szczegółowo i obszernie wyluszczonego, dług ten w ogólną kombinację wciągnięty nie został, Wydział krajowy na r. 1884. prelininuje 24.000 zł. na umorzenie, 25.578 zł. na opłacenie procentów na cały rok, a 3.274 zł. na opłacenie podatku dochodowego;
- c) na umorzenie kapitałów użytych na budowę szpitala św. Łazarza, Wysoki Sejm na rok 1883. uchwalił tylko ratę umorzenia w kwocie 3.468 zł., zaś na r. 1884. Wydział krajowy prelininuje oprócz raty umorzenia w kwocie 3.641 zł. także 17.166 zł. na odsetki.

Przechodząc do pojedynczych pozycji, komisya budżetowa wnosi wstawić, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego:

Poz. 136.	Umorzenie pożyczki 66.000 zł. zaciągniętej z funduszu domestykalnego na budowę kulparkowską :			
	XII. rata kapitału	3.386 zł. 47 ct.		
	5% ₀ odsetki	1.893 „ 53 „		5.280 zł.
Poz. 137.	Umorzenie pożyczki 40.400 zł. zaciągniętej w galic. Kasie oszczędności na budowę kulparkowską :			
	X. i XI. rata kapitału	554 zł.		
	5% ₀ odsetki	1.894 „		
	podatek dochodowy od odsetków	303 „		2.751 „
Poz. 138.	Umorzenie pożyczki 10.000 zł. zaciągniętej przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo we Lwowie z gal. Kasy oszczędn.:			
	VI. i VII. rata kapitału	98 zł.		
	5% ₀ odsetki	485 „		
	podatek dochodowy od odsetków	78 „		661 „
Poz. 139.	Umorzenie pożyczki zaciągniętej w Banku dla krajów koronnych:			
	VI. i VII. rata kapitału	24.000 zł.		
	4·9% ₀ odsetki	25.578 „		
	podatek dochodowy	3.274 „		52.852 „
Poz. 140.	Umorzenie pożyczki 5.000 zł. zaciągniętej przez Zbór izraelski w Krakowie w tamtejszej Kasie oszczędności :			
	II. rata kapitału wraz z odsetkami			400 „
	Na umorzenie pożyczki krajowej z r. 1883. w wydanych obligacyach krajowych 4½% ₀ na sumę 3,800.000 zł. imiennej wartości, preliniuje Wydział krajowy ogólną kwotę 227.130 zł., a to na podstawie osobnego szczegółowego preliminarza lit. J., dołączonego do sprawozdania Wydziału krajowego. Według planu umorzenia wylosować się mające obligacye wynosić mają w dniu 1. Maja 1884 kwotę 19.000 zł., a w dniu 1. Listopada 19.400 zł., czyli razem 38.400 zł., odsetki zaś wynosić będą: dnia 1. Maja 1884. 2¼% ₀ od 3,800.000 zł. kwotę 85.500 zł., zaś 1. Listopada 2¼% ₀ od kwoty 3,781.000 zł. kwotę 85.073 zł., czyli razem 170.573 zł. Nadto preliniuje Wydział krajowy: na 10% ₀ podatek dochodowy od kuponów 17.057 zł., a na potrzeby kancelaryjne i inne pomniejsze 100 zł. Wszystkie powyżej wymienione kwoty przyjmuje komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym. Na „rozmaite wydatki“ preliniuje Wydział krajowy 1.000 zł., motywując ten wydatek prawdopodobną potrzebą na opłacanie prowizyi bankom za pośrednictwo przy wypłacaniu kuponów i inne nieprzewidziane. Z uwagi jednak, że gdyby nawet banki połowę całej kwoty przeznaczonej na zapłacenie kuponów wypłacały za prowizyą, takowa wyniesie tylko 213 zł., komisya budżetowa jest zdania, że na „rozmaite wydatki“ wystarczy kwota 400 zł. Z tego powodu komisya wnosi wstawić w poz. 141. Umorzenie pożyczki krajowej z r. 1883. w wydanych obligacyach krajowych imiennej wartości 3,800.000 zł. — I. i II. rata kapitału, wypłata kuponów, podatek dochodowy od kuponów i inne potrzeby 226.530 „			
	o 600 zł. mniej, niż preliminarz Wydziału krajowego.			
Poz. 142.	Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie zwrot kapitałów 346.796 zł. użytych na budowę tegoż szpitala, a mianowicie:			
	II. rata kapitału	3.641 zł. 37 ct.		
	5% ₀ odsetki	17.166 „ 41 „		20.808 „
	a to na podstawie planu umorzenia zatwierdzonego przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 17. Października 1882 r.			

Poz. 143. Odsetki od pożyczek chwilowo zaciągniętych na zasilenie kasy krajowej 20.000 zł.

Uchwałą z dnia 3. Października b. r. Wys. Sejm polecił komisji budżetowej wstawić do budżetu na r. 1884. odpowiednią kwotę na pokrycie bieżących procentów i rat amortyzacyjnych pożyczki 22.500 zł., przeznaczonej na wybudowanie i urządzenie pralni przy krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie. Czyniąc zadość temu poleceniu, komisya budżetowa wstawia:

Poz. 143^{1/2}. Na umorzenie raty kapitału i na procenta od pożyczki 22.500 zł. zaciągnąć się mającej na wybudowanie i urządzenie pralni w szpitalu powszechnym we Lwowie kwotę 1.350 „

Ogółem więc komisya budżetowa wnosi:

Rubr. XIV. na odsetki od pożyczek i umarzenie tychże kwotę 330.632 „
o 750 zł. więcej, niż preliminarz Wydziału krajowego.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or introductory paragraph.

Second block of faint, illegible text, possibly a sub-header or a short paragraph.

Third block of faint, illegible text, continuing the document's content.

Fourth block of faint, illegible text, possibly a list or detailed notes.

Fifth block of faint, illegible text, continuing the document's content.

Sixth block of faint, illegible text, possibly a list or detailed notes.

Seventh block of faint, illegible text, continuing the document's content.

Eighth block of faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a footer or concluding paragraph.

(Budżet na r. 1884.)

Rubryka XV.

(Referent: poseł Dr. Skalkowski).

W poz. 144. wnosi komisya zgodnie z Wydziałem krajowym jako wydatek zwyczajny dla inżyniera górnika	1.800 zł.
w poz. 145 a). na bióro melioracyjne i urządzenie kursu robót melioracyjnych zgodnie z Wydziałem, kwotę równą uchwalonej w preliminarzu na r. 1883.	7.800 "
w poz. 145 b). na podstawie uchwały Wys. Sejmu z d. 12. Października 1883 r. l. 743. na uregulowanie płacy dotychczasowych urzędników bióra melioracyjnego	2.000 "
w poz. 145 c). na podstawie tejże uchwały z dnia 12. b. m. na wzmocnienie sił technicznych biór melioracyjnych exponowanych, lub tworzenie nowych expozytur	2.000 "
w poz. 146. zgodnie z Wydziałem, na subwencyonowanie podmajstrzych robót melioracyjnych, z uwagą, że Wysoki Sejm uchwałą z dnia 12. b. m. upoważnił Wydział krajowy użyć tę kwotę na inne cele melioracyjne	600 "
w poz. 147. na expozyturę bióra melioracyjnego w Tarnowie	200 "
" " 148. " " " " Sanoku	200 "
w poz. 149. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	12.149 "
" " 150. " wyższa rolnicza w Dublanach	33.254 "
" " 151. " parobków w Dublanach	9.852 "
" " 152. Folwark w Dublanach	17.675 "
" " 153. Kurs gorzelnictwa	1.645 "
" " 154. Szkoła rolnicza w Czernichowie	30.115 "
" " 155. " ogrodnicza "	2.645 "
" " 156. Folwark w Czernichowie	14.833 "

wedle osobnych preliminarzy

Poz. 157. Szkoła weterynaryi we Lwowie.

Na podstawie zawartej umowy z c. k. Rządem i uchwały Wys. Sejmu z 22. Października 1881., fundusz krajowy opłaca rocznie 2.000 zł. — Na spłatę zaś pożyczki Kasy oszczędności wypadają w r. 1884. dwie raty w kwocie 1.057 zł.

Do przeniesienia 136.768 zł.

Z przeniesienia . 136.768 zł.

Pozycye więc te obiedwie polegające na zobowiązaniach Wysokiego Sejmu wstawia komisya w budżet na r. 1884., a to:

Rubr. XV. poz. 157. Subwencya c. k. Rządowi	2.000 zł.	
Splata pożyczki	1.057 „	
Razem		3.057 „

Stan długu pozostanie w kapitale 13.200 zł. — spłacalny do roku 1902.

Poz. 158. Szkoła snycerstwa w Zakopanem.

Wydział krajowy preliniuje dla szkoły tej zasilek na rok 1884. w kwocie 300 zł. Uchwałą sejmową z 16/10 1883. przyznany został szkole snycerstwa w Zakopanem zasilek z funduszów krajowych na lat 5 w wysokości corocznej 600 zł., z których 300 zł. szkole bezpośrednio, a 300 zł. Tow. tatrzańskiemu dla tej szkoły jako zwrot nakładu za dostarczone ubikacye dla tej szkoły, a mianowicie na lata 1879—1883.

Wydział krajowy opierając się zarówno na objawionych intencyach Sejmu, jakoteż użyteczności tej szkoły, wstawił na rok 1884. jak wyżej 300 zł.

Komisya budżetowa zgodnie z preliniarzem Wydziału krajowego wnosi:
Dla szkoły snycerstwa w Zakopanem na rok 1884. 300 „

Poz. 159. Szkoła przemysłowa w Jarosławiu.

Jako zasilek dla szkoły przemysłowej w Jarosławiu preliniuje Wydział krajowy na rok 1884. zł. 500, t. j. kwotę, jaka na r. 1883. uchwaloną została.

Wedle sprawozdania p. Ludwika Wierzbickiego, Członka Kuratoryi przem. domowego, z 30/6 1883. szkoła ta miała zapisanych uczniów w kursie 1882/83. 130, klasyfikowanych 122, z których 42 z postępowaniem nauką odbyło — prowadzona jest dobrze, a korzyści z niej znaczne. — Budżet szkoły tej w rozchodach i przychodach wynosi 710 zł., z których 700 zł. otrzymano od Sejmu.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego komisya wnosi dla szkoły przemysłowej w Jarosławiu na rok 1884. 500 „

Przez powyższą uchwałę załatwioną zostaje petycja prezesa oddziału Tow. pedagogicznego w Jarosławiu, wniesiona do Sejmu do L. 122 p. 8.

Poz. 160. Szkoła przemysłowa w Przemyśle.

Wydział krajowy preliniuje na r. 1884. zasilek dla tej szkoły w kwocie 500 zł., to jest kwotę taką samą, jak na r. 1883. uchwaloną została.

Delegat Wydziału krajowego p. Wierzbicki w sprawozdaniu z 30/6 1883. wyraża się o tej szkole nader przychylnie.

Szkoła ta miała w kursie 1882/83 zapisanych 186 uczniów, klasyfikowano 161, z których 114 z postępowaniem dokonało nauki.

Budżet jej wynosił w wydatkach 1.570 zł., w przychodach 1.600 zł., pozostałość 30 zł.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego komisya wnosi dla szkoły przemysłowej w Przemyśle na r. 1884. 500 „

Przez powyższą uchwałę załatwione zostają dwie równobrzmiące petycye wniesione do Wys. Sejmu do L. 269/122 i 274 p. 127 przez Zarząd filii Towarzystwa pedagogicznego w Przemyśle.

Poz. 161. Szkoła przemysłowa w Rzeszowie.

Dla szkoły tej preliniuje Wydział krajowy zasilek na r. 1884. w kwocie 500 zł., t. j. równą udzieloną na rok 1883.

Do przeniesienia . 141.125 zł.

Z przeniesienia . . . 141.125 zł.

Delegat Wydziału krajowego p. Wierzbicki w sprawozdaniu z 30/6 1883 r. wyraża się pochlebnie o jej prowadzeniu i skuteczności.

Ogólna frekwencya w semestrze 1882/83 wynosiła 150 uczniów, z których 83 klasyfikowanych — z postępem dokonało naukę 52.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego komisya wnosi na rok 1884. zasiłek dla szkoły przemysłowej w Rzeszowie 500 „

Budżet tej szkoły wynosił w 1882/3 w dziale wydatków 957 zł., przychodu 942 zł., reszta 15 zł., z tego 700 zł. danych przez kraj. Przez powyższą uchwałę załatwioną zostaje petycja wniesiona do Sejmu do L. 270/123 Dyrekcji szkoły przemysłowej w Rzeszowie.

Poz. 162. Szkoła przemysłowa w Tarnowie 500 „

Poz. 163. Na szkołę przemysłową w Stanisławowie i Tarnopolu preliminarzuje Wydział krajowy 1.000 zł. Komisya budżetowa przychyła się do preliminarza Wydziału krajowego, rozdziela jednak tę kwotę na dwie pozycye i dla tego uchwała dla szkoły przemysłowej w Tarnopolu 500 zł.

„ „ „ „ Stanisławowie 500 „ 1.000 „

Poz. 164. Szkoła handlowa w Krakowie 1.000 „
wnosi komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Poz. 165. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Uchwałą sejmową z d. 22. Października 1881. przyznany został dla tej szkoły zasiłek na r. 1882., 1883. i 1884. w kwocie corocznej 300 zł.

Na podstawie tej uchwały, komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego wnosi :

dla szkoły ogrodniczej w Tarnowie na r. 1884. 300 zł.

Poz. 166. Szkoły rękodzielnicze i popieranie przemysłu domowego.

W tej pozycji preliminarzuje Wydział krajowy kwotę 10.000 zł. czyli o 5.000 zł. więcej niż uchwalono na r. 1883. Komisya nie wchodząc w szczegóły tej pozycji, z uwagi, że odnośne sprawozdanie przekazane zostało do załatwienia komisji gospodarstwa krajowego, wstawia te pozycye wedle preliminarza Wydziału krajowego, t. j. w kwocie 10.000 „

Poz. 167. Na przemysł rękodzielniczy, na pożyczki i zasiłki, preliminarzuje Wydział krajowy na 1884 r. 50.000 zł., czyli o 20.000 zł. więcej, niż na r. 1883. uchwalono. Z uwagi na okoliczność podniesioną już przy poz. 166., komisya wstawia kwotę tę wedle preliminarza Wydziału krajowego, t. j. w kwocie 50.000 „

Poz. 168. Muzeum przemysłowe we Lwowie 2.000 „

„ 169. „ „ w Krakowie 2.000 „

„ 170. Komisya fizyograficzna 3.000 „

„ 171. „ „ na badania geologiczne 500 „

„ 172. Towarzystwo rolnicze we Lwowie 3.000 „

„ 173. „ „ w Krakowie 3.000 „

„ 174. „ „ ogrodnicze we Lwowie 400 „

„ 175. „ „ tatrzańskie 400 „

Poz. 176. W myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 17. Lipca 1880 r., którą Sejm przeznaczył: „Na badanie głębszych pokładów ziemi 10.000 zł. przez lat 5 od r. 1881. z wolnością użycia w jednym lub drugim roku tego pięciolecia, większej sumy jak 10.000 zł. w. a.“ Wydział krajowy preliminarzuje i na r. 1884. kwotę 10.000 zł. w. a.

Do przeniesienia . . . 218.725 zł.

Z przeniesienia . 218.725 zł.

Komisya budżetowa badając sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych z dnia 14. Sierpnia 1883. nabyła wiadomości, że z kredytów przeznaczonych na lata 1881., 1882. i 1883. w łącznej kwocie 30.000 zł. na badanie głębszych pokładów ziemi, Wydział krajowy przyznał wprawdzie na roboty, które miały być wykonane 30.350 zł., że jednak wypłacił tylko 19.520 zł. Co więcej, w ostatnim roku t. j. począwszy od 1. Lipca 1881. przyznał Wydział krajowy jedynie 1.250 zł. na wykonanie dwóch otworów świdrowych w okolicy Doliny lub Jaworowa.

Komisya budżetowa nie sądzi, aby było w ogóle pożytecznem obciążać budżet krajowy kredytami, jakkolwiek potrzeba takowych może być słuszną w zasadzie, które nie mają być w ciągu roku następnego całkowicie zużyte, a doświadczenie lat ubiegłych wskazuje, że Wydział krajowy nie jest w możności zużytkować coroczne kredyty na badanie głębszych pokładów ziemi przeznaczane. Jednak komisya budżetowa nie przedstawia Wys. Sejmowi wniosku o cofnięcie uchwały z 17. Lipca 1880 r. Głębokie wiercenia odbywają się bowiem jako próba i trudno jest żądać, aby kwota tytułem próby zużyta dorównywała dokładnie w każdym roku budżetowym, cyfrze w budżecie umieszczonej. Wydział krajowy oznajmia zresztą w swem sprawozdaniu w przedmiocie spraw górniczych (str. 3.), iż na przedstawienie krajowej Rady górniczej i w myśl uwagi, którą uznano za słuszną „Wydział krajowy powziął uchwałę zawiązania z dwoma przedsiębiorstwami, które stosunkowo do wymaganych robót pobierają większe subwencye, rokowań o objęcie dalszych robót we własny zarząd“.

Komisya budżetowa oczekując z tego sposobu postępowania korzystnych wyników, wnosi wstawienie pod poz. 176. kwoty 10.000 „

Poz. 177. W poz. tej Wydział kraj. preliniuje jak na r. 1883. kwotę 3.000 zł. Komisya budżetowa uznaje wysoką ważność studyów geologicznych mających być za kwotę 3.000 zł. wykonanemi, i zwraca uwagę Wysokiego Sejmu na myśl wypowiedzianą w sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych z dnia 1. Września 1882. (str. 4.), gdzie Wydział krajowy przyznaje, że od dokładnych badań geologicznych zawisło, „aby o wiele rzadziej w okolicach ropodajnych zastosowywać głębokie wiercenia“, komisya budżetowa widząc zatem w studyach geologicznych możność oszczędzenia głębokich wierceń, i z uwagi, że studia geologiczne, których dokładny wykaz i obraz dają sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych w latach 1881., 1882. i 1883. wymagają co najmniej kwoty przez Wydział krajowy preliniowanej, wnosi wstawienie w poz. 177. kwoty 3.000 „

Poz. 178. Komisya budżetowa uznając motywa, które skłoniły Wydział kraj. do wstawienia w preliminarz na r. 1884. niższej kwoty niżeli ta, jaka na ten cel w r. 1883. uchwaloną została (sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych str. 5. i 6.), wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, pod poz. 178. wstawić kwotę 1.700 „

Poz. 179. Na zalesienie wydm piaszczystych wedle dawniejszych uchwał sejmowych:

a) w powiecie Nisko	150 „
b) „ Tarnobrzeg	150 „
c) „ Cieszanów, Jarosław, Łańcut	400 „
d) „ Jaworów	500 „
e) „ Mościska	500 „

Poz. 180. Na szkołkę leśną w Rasztowcach 108 „

Do przeniesienia . 235.233 zł.

	Z przeniesienia	263.213 zł.
Poz. 189 c).	L. pet. 173/47 Stanisławowi Tarnawskiemu na kształcenie się dalsze w piwowarstwie za granicą (do dyspozycji Wydziału krajowego), jednorazowo	300 „
„ „ d)	L. pet. 220/83. Stowarzyszenie pracy kobiet we Lwowie, jednorazowo	200 „
„ „ e)	L. pet. 557/357. Wojciechowi Maciarzba w Wersalu na skutek petycji wniesionej, na naukę ogrodnictwa, jednorazowa zapomoga	300 „
	Suma rubryki XV.	264.013 zł.

Rubryka XVI.

Rozmaite wydatki. Str. 42.

Sprawozdawca poseł Smarzewski.

Komisja preliminaruje zgodnie z Wydziałem krajowym:

Poz. 190.	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	30.000 zł.
„ 192.	Pożyczki na budowę koszar dla c. k. wojska	120.000 „
„ 193.	Dla księży Unitów Chełmskich	3.000 „
	Oprócz tego preliminaruje komisja w załatwieniu petycji, jej przez Wysoki Sejm przekazanych:	
„ 194.	L. pod. 657/439. Stowarzyszenie „Przytulisko polskie w Wiedniu“ jednorazowo	100 „
„ 195.	L. 678/460. Gminie Białokiernica, zapomoga z powodu gradobicia i powodzi, jednorazowo	100 „
„ 196.	L. 532/342. Gminom: Kosowy, Ostrowy tuszowskie narodowe, Ostrowy tuszowskie kolonia i Ostrowy barańskie, zapomoga z powodu gradobicia — jednorazowo	300 „
„ 197.	L. 290/143. Gminie Olejów, zapomoga z powodu klęsk elementarnych — jednorazowo	200 „
„ 198.	L. 293/144. Gminie Bzowica — z tego samego powodu, zapomoga jednorazowa	100 „
„ 199.	L. 329/177. Gminie Myślatyce, dla dotkniętych gradobiciem mieszkańców — jednorazowa zapomoga	200 „
„ 200.	L. 498/316. Stowarzyszenie rękodzielni lwowskich „Gwiazda“ — jednorazowo	300 „
„ 201.	L. 203/72. Dyrekcyi ochronek chrześcijańskich we Lwowie	500 „
	Do przeniesienia	154.800 zł.

Dalej komisya budżetowa wnosi:

- L. pod. 162/36. Petycyę Amalii Wójcik, i
- l. pod. 429/256. petycyę Franciszki Matysiewicz, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.
- L. pod. 480/298. petycyę Franciszki Hauptman, wdowy po kontrolorze dóbr. styp. Winniki — Wydziałowi krajowemu do załatwienia;
- L. pod. 719/481. petycyę mieszkańców Ujsoly o bezprocentową pożyczkę odstąpić Wydziałowi krajowemu dla pouczenia petentów, iż mogą się udać do Banku krajowego o pożyczkę.
- Poz. 202. Gminie Dołhopole zapomoga w skutek uchwały sejmowej z d. 12. Października 1883. -- jednorazowo 300 „
- „ 203. Na skutek uchwały sejmowej z dnia 10. Października r. b. wstawia się na pięciolecia i emerytury dla inżynierów i konduktorów dróg krajowych uchwaloną kwotę roczną 2.502 „
(Zostanie przeniesione do Rubr. X.)
- „ 204. L. pet. 201/70. Na skutek petycyi Jana Topolnickiego, opiekuna sierót po zmarłym adyunkcie rachunkowym Wydziału krajowego Karolu Iwanickim, — dar jednorazowy dla tychże sierót 148 „
(Zostanie przeniesione do Rubr. II.)
- „ 205. L. pet. 116/3. Na skutek petycyi Macieja Śliwińskiego, opiekuna sierót po zmarłym archiwisście Wydziału krajowego Szczęsnowiczu, — dar z łaski dla jego syna Stanisława Szczęsnowicza, jednorazowo 120 „
- „ 206. L. pet. 212/81. Na skutek petycyi Rozalii Piotrowskiej, wdowy po dyetaryuszu Wydziału krajowego, — jednorazowy dar z łaski 150 „
- „ 207. L. pet. 219/82. Na skutek petycyi Antoniego Grotta, dyrektora kancelaryi Wydziału krajowego, — zaliczka 1.500 „
(zwrotna z płacy w 60ciu ratach miesięcznych, za złożeniem policy asekuracyjnej na życie, opiewającej na taką samą kwotę).
- „ 208. L. pet. 619/402. Na skutek petycyi Wydziału Stowarzyszenia wzajemnej pomocy dyetaryuszów i urzędników Galicyi i Lodomeryi i W. Ks. Krakowskiego, — zasiłek jednorazowy temuż Stowarzyszeniu 1.000 „
- „ 209. L. pet. 475/293. Na skutek petycyi Komitetu zarządzającego szkołą przemysłową fundacyi Marka Bernsteina we Lwowie, — zasiłek jednorazowy 300 „
- L. pet. 661/443. Petycyę urzędników: Wydziału krajowego,
- „ 638/421. „ „ Szpitala głównego we Lwowie,
- „ 148/28. „ „ „ Św. Łazarza w Krakowie,
- „ 337/183. „ „ Zakładu obłąkanych w Kulparkowie
przekazuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby połowę należności rządowych do dekretów nominacyi urzędników powyższych opłacał z funduszu krajowego. Dotyczy to dekretów nominacyi od dnia 20. Października 1882. wydanych i w przyszłości wydać się mających.
- „ 171/45. Petycyja Anny Majerskiej, wdowy po diurnisście c. k. tabuli krajowej o zapomogę. — Komisya wnosi: odstąpić c. k. Rządowi.
- „ 501/319. Petycyja gminy miasta Krakowa o subwencyonowanie kursów praktycznych robót ręcznych i nauk handlowych dla kobiet. Komisya bud-

żetowa wnosi: przekazać Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia z funduszków na cele rękodzielnictwa przeznaczonych.

L. pet. 539/349. Petycyje Ant. Niewiadomskiego, odźwiernego i Jędrzeja Karmality, portyera Wydziału krajowego o podwyższenie deputatu drzewa opałowego. Komisya wnosi: odstąpić Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia.

„ 324/172, 483/301, 430/257, 585/385. Petycyje Laury Szeliskiej, Rozalii Wypańskiej, Pauliny M. Golianowej i Teofili Stupnickiej, wdów po konduktorach dróg kraj. i powiat. — Komisya wnosi: odstąpić Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Również wnosi komisya budżetowa przekazanie następujących petycyj Wydziałowi krajowemu do załatwienia:

„ 280/133. Eug. Radeckiego o zapomogę dla córki Stanisławy w celu kształcenia się w muzyce.

„ 482/300. Stróżów Wydziału kraj. Wawrz. Durkalca i Szymona Wojciechowskiego o ustalenie na posadach.

„ 558/358. Towarzystwa wsparcia uczniów w Leoben o zapomogę.

„ 561/361. Juliana Kapelnera, akademika gór. w Leoben o zapomogę.

„ 567/367. Piotra Dydejczyka o zapomogę dla syna Walerego w celu ukończenia nauk górniczych w Leoben.

„ 618/401. Ignacego Gruszeckiego o zapomogę dla syna Wincentego w podobnym celu.

„ 577/377. Zygmunta Hejda, akademika górniczego w Wieliczce o zapomogę do dalszego kształcenia się.

Nad petycyjami:

„ 125/11, 126/12, 134/13, 136/20, 144/24, 161/35, 170/44, 174/48, 250/106, 283/136, 286/139, 379/206, 392/219, 435/261, 481/299, 487/305, 488/306, 494/312, 531/341, 560/360, 570/370, 587/387, 620/403, 649/432, 667/449, 675/457, 677/459, 680/462, 683/455, 720/482, 721/483, 790/538, 791/539, 792/540, 348/193, 127/13, 28/141, 289/142, 437/263, 645/428, 322/170, 282/135, 294/145, 330/178, 383/210, 432/258, 499/317, 787/535, 826/571, 204/73, 271/124, 390/217, 427/254, 436/262, 470/288, 471/289, 478/296, 489/307, 493/311, 500/318, 537/347, 540/350, 662/444, 559/359, 576/376, 612/395, 613/396, 616/399, 617/400, 725/487, 728/490, 742/504, 827/572, 828/573. wnosi komisya przejście do porządku dziennego.

Suma rubryki XVI. . 160.820 zł.

Budżet krajowy na rok 1884.

Sumaryusz dochodów i wydatków funduszu krajowego na r. 1884.

Dochody.

Rubr.	I. Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	zł.
"	II. Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	15.000	"
"	III. Dochody z dróg krajowych	229.910	"
"	IV. Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	20.194	"
"	V. Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	30.300	"
"	VI. " pożyczek	22.864	"
"	VII. Dochody szkoły gosp. lasowego we Lwowie	5.390	"
"	VIII. " szkół i folwarku w Dublanach	35.629	"
"	IX. " " " Czernichowie	32.200	"
"	X. Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	600	"
"	XI. Rozmaite dochody	<u>25.330</u>	"
	Suma dochodów własnych	417.417	zł.

Wydatki.

Rubr.	I. Koszta reprezentacji kraju	100.230	zł.
"	II. " zarządu	228.405	"
"	III. " leczenia	600.000	"
"	IV. " szczepienia	<u>57.900</u>	"
	Do przeniesienia	986.535	zł.

	Z przeniesienia	986.535 zł.
Rubr. V.	Wydatki sanitarne	6.500 "
"	VI. Zasiłki dla zakładów dobroczynności	11.072 "
"	VII. Wydatki na cele wykształcenia i oświaty	552.603 "
"	VIII. Utrzymanie pomników historycznych	15.410 "
"	IX. Kwaterunkowe żandarmeryi	78.403 "
"	X Drogi krajowe	839.441 "
"	XI Dotacje dla zakładów krajowych	{ 22.500 "
		{ 5.747 "
"	XII. Wydatki na szupaśnictwo	38.000 "
"	XIII. Budowy wodne	26.000 "
"	XIV. Odsetki od pożyczek i umarżanie tychże	330.632 "
"	XV. Wydatki na cele gospodarstwa krajowego	264.013 "
"	XVI. Rozmaite wydatki	160.820 "
	Suma wydatków	<u>3,337.676 zł.</u>

Kredyty dodatkowe.

Na pokrycie niedoboru fund. kraj. z r. 1882.	97.000 zł.
" " " Rubr. IX. „Kwaterunko- we żandarmeryi z r. 1883.“	<u>1.148 "</u>
Suma kredytów dodatkowych	<u>98.148 "</u>
Razem	3,435.824 zł.
W porównaniu z dochodami	<u>417.417 "</u>
Okazuje się niedobór	<u>3,018.407 zł.</u>

Budżet krajowy na r. 1884.

Lit. C.

Krajowy Szpital powszechny we Lwowie.

Fundusz chorych i położnic.

(Sprawozdawca poseł Hausner).

A. Wydatki.

Wydział krajowy preliniuje na r. 1884. w wydatkach dla krajowego Szpitala powszechnego we Lwowie 180.385 zł. (174.285 zł. zwyczajnych i 6.100 zł. nadzwyczajnych), mianowicie 164.255 zł. (158.622 zł. zwyczajnych, 5633 zł. nadzwyczajnych) dla funduszu chorych a 16.130 zł. (15.663 zł. zwyczajnych, 467 zł. nadzwyczajnych) dla funduszu położnic. Kwota ta preliniowana jest o 440 zł. (56 zł. mniej dla funduszu chorych, 496 zł. więcej dla funduszu położnic) wyższą od uchwalonej na r. 1883 (= 179.945 zł.). Wydatki zwyczajne są preliniowane o 640 zł. wyżej, nadzwyczajne zaś o 200 zł. niżej. Zamknięcia rachunkowe ostatnich lat 6 wykazały następujące wydatki rzeczywiste dla krajowego szpitala powszechnego we Lwowie.

W roku 1877.	199.681 zł.
„ 1878.	193.776 „
„ 1879.	182.266 „
„ 1880.	177.404 „
„ 1881.	163.948 „
„ 1882.	175.034 „

A zatem wydatek preliniowany przez Wydział krajowy na r. 1884. jest wprawdzie wyższym od wynikłości r. 1882. o 5.351 zł., od wynikłości z r. 1881. o 16.437 zł. i od wynikłości r. 1880. o 2.981 zł., lecz jest cokolwiek niższy od wynikłości r. 1878. a znacznie mniejszy od wynikłości lat 1878. i 1877.

Komisya budżetowa, po dokładnem zbadaniu wynikłości r. 1882 i po należytem uwzględnieniu niezbędnych potrzeb r. 1884. wnosi wstawić w wydatkach 178.268 zł. (172.168 zł.

zwyczajnych, 6.100 zł. nadzwyczajnych), mianowicie dla funduszu chorych 162.761 zł. a dla funduszu położnic 15.507 zł. — a zatem o 2.117 zł. mniej, niż preliminował Wydział krajowy.

Obniżenie wydatków komisya budżetowa wnosi w Rubr. II. o 1.217 zł., w Rubr. III, o 100 zł., w Rubr. VIII. poz. 38. a) o 600 zł., w poz. 38. d) o 300 zł., w poz. 38. e) o 100 zł. w poz. 38. g) o 500 zł., w poz. 40. o 300 zł., w poz. 41. o 150 zł.; w Rubr. IX. o 200 zł. a w Rubr. XV. o 100 zł. — razem o 3.567 zł. Natomiast komisya budżetowa wnosi w Rubr. VIII. poz. 45. podwyższenie wydatku o 1.450 zł., a zatem wnosi obniżenie całego wydatku o 2.117 zł.

Poszczególnienie wydatków.

Rubr. I. poz. 1—14. *Płace i emolumenta etatowe.*

Wydział krajowy preliminuje 32.498 zł., o 167 zł. więcej niż uchwalono na r. 1883.

Nieznaczne to podwyższenie następuje w skutek nowych dodatków pięcioletnich dla dyrektora, prosektora, dwóch pisarzy, woźnego i oddźwiernego w łącznej kwocie 367 zł., od której potrącić należy dodatek pięcioletni zmarłego Dra Szeparowicza w kwocie 200 zł.

Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym 32.498 zł. (29.836 zł. dla funduszu chorych, 2.662 zł. dla funduszu położnic).

Nad petycją l. 322 oficyałów szpitala powszechnego Ferdynanda Köstlicha i Leona Jaroszyńskiego o przyznanie dodatku 100 zł. na pomieszkanie — Komisya budżetowa wnosi przejście do porządku dziennego.

Rubr. II. poz. 15—21. *Koszta utrzymania osób nieetatowych.*

Wydział krajowy preliminuje 28.456 zł., o 1.222 zł. więcej niż uchwalono na r. 1883. Podwyższenie to preliminuje Wydział krajowy w poz. 17. Dyetaryusze o 544 zł., w poz. 20. Służba oddziałowa o 528 zł. i w poz. 21. Służba wspólna o 156 zł., w poz. 17. Wydział krajowy podwyższa 7miu pisarzom płacę dzienną, a to dwóm o 50 ct. (2 zł. zamiast 1 zł. 50 ct.) co czyni 366 zł., dwóm o 20 ct. (z 1 zł. 30 ct. na 1 zł. 50 ct.) = 146 zł., a trzem o 25 ct. (z 1 zł. na 1 zł. 25 ct.) = 274 zł., razem to podwyższenie płacy dziennej wynosi 785 zł., natomiast opuszcza Wydział krajowy dodatek drożyzniany tych 7 pisarzy w łącznej kwocie 252 zł., tak że koszt utrzymania dyetaryuszów wzmógłby się o 533 zł., a doliczywszy dodatek z powodu roku przestępnego = 544 zł.

Sejm przeszłego roku na wniosek komisji budżetowej przeszedł nad petycją tych 7 dyetaryuszów o podwyższenie płac dziennych, do porządku dziennego. I dziś w roku niedoboru i podwyższenia ciężarów publicznych, komisya budżetowa nie widzi powodów do odstąpienia od zeszłorocznej uchwały Sejmu. Wydział krajowy motywuje swój wniosek „ze względu na zwiększone czynności kancelaryjne, na długoletnią służbę pisarzy i dla zrównania z płacami dyetaryuszów w Krakowie i Kulparkowie.“ Czynności kancelaryjne w r. 1884. z pewnością większe nie będą jak w latach 1880. i 1879., gdzie było o 500 chorych, względnie o 18.000 dni leczenia więcej, jak obecnie — a jednak wtedy 6 dyetaryuszów z niższą płacą dzienną wystarczyło; a jednak właśnie dla rzekomo zwiększonych czynności kancelaryjnych w r. 1882. przyjęto 7go pisarza z płacą dzienną 1 zł. 50 ct.

Ten w r. 1882. przyjęty pisarz z pewnością nie ma długoletniej służby, ale i dłuższe zatrudnienie osobom nieetatowym nie daje prawa do podwyższenia płac, nareszcie

zrównanie z płacami w Krakowie, gdzie życie jest cokolwiek droższe i na Kulparkowie, gdzie warunki bytu są wyjątkowo trudne, nie jest wskazane.

Komisya budżetowa przeto wnosi wstawić w poz. 17. kwotę 3.402 zł., o 11 zł. więcej jak na r. 1883., z powodu roku przestępnego, o 533 zł. mniej, niż preliminował Wydział krajowy.

poz. 20. „Służba oddziałowa“. Wydział krajowy preliminuje w kwocie 11.195 zł. większej o 528 zł. od uchwalonej na r. 1883 i motywuje to podwyższenie zwiększeniem się dni leczenia z r. 1881 na r. 1882 o 6.796 dni czyli o 4%.

Z uwagi jednak, że w r. 1881. przy 168.548 dniach leczenia wydano na służbę oddziałową według zamknięcia rachunków tylko 9.922 zł. a w r. 1882. przy 175.344 dniach leczenia tylko 10.147 zł., a więc 5.83 ct. względnie 5.81 ct. od dnia leczenia. Kwota uchwalona na r. 1883 = 10.667 zł. wystarczyłaby w przypuszczeniu 181.200 dni leczenia, t. j. o 5.856 dni leczenia więcej jak było w r. 1882. W r. 1882. było 43 sług oddziałowych, co przy średnim stanie 490 chorych wystarcza, mianowicie w obec bardzo licznej służby wspólnej (30 głów).

Komisya budżetowa wnosi przeto wstawić kwotę 10.667 zł. jak na r. 1883 i o 528 zł. mniej niż preliminował Wydział krajowy.

Przy tej sposobności komisya budżetowa wyraża życzenie, ażeby w preliminarzu krajowego szpitala powszechnego lwowskiego jak to w r. 1883 bywało i w preliminarzu szpitala św. Łazarza w Krakowie na r. 1884 uczyniono — i nadal liczba sług oddziałowych i wspólnych była według kategorii płacy wykazaną.

W poz. 21. „Służba wspólna“ komisya budżetowa wnosi, z tych samych powodów jak przy poz. 20. wstawić kwotę zeszlóroczną 6.500 zł., o 156 zł. mniej niż preliminował Wydział krajowy.

Wszystkie inne pozycye Rubr. III. komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

W całej Rubr. II. komisya budżetowa wnosi przeto wstawić 27.239 zł. — więcej o 4 zł. jak na r. 1883., a o 1.217 zł. mniej niż na rok 1884. preliminował Wydział krajowy.

W Rubr. III. *Substytucye* Wydział krajowy preliminuje 100 zł. i motywuje to w wyjaśnieniach: „przez wzgląd na częste choroby funkcyonaryuszów“. W r. 1876. Sejm na wniosek komisji budżetowej, wykreślił rubrykę substytucyi tak w preliminarzu krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, gdzie dawniej kwota 500 zł. na ten cel wstawioną bywała, jakoteż i w preliminarzach innych zakładów leczniczych i uczynił to z nadmienieniem, „że sekundaryusze są obowiązani do zastępywania prymaryuszów w razie urlopu lub choroby tychże, bez osobnego wynagrodzenia“ — komisya budżetowa nie może doradzać odstępianie od tej przed 7miu laty powziętej uchwały Wysokiego Sejmu i w Rubr. III. nie wstawia nic. W razie wyjątkowej i nagłej potrzeby substytucyi za osobnem wynagrodzeniem, Wydział krajowy znajdzie pokrycie w Rubr. V. b) wydatki przypadkowe, dość szeroko preliminowanej.

Rubr. IV. poz. 23--30. Pensye i emerytury w kwocie	3.915 zł.
„ V. poz. 31--34. Zaopatrzienia, odstawnne i dary z łaski w kwocie	277 „
„ VI. poz. 35. Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych w kwocie	100 „
i „ VII. poz. 36--37. Remuneracye i zapomogi w kwocie	960 „

Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym.

Nad petycją l. 576. Maryi Swoboda, starszej akuszerki za czasów zarządu państwowego, o dar z łaski — komisya budżetowa wnosi przejście do porządku dziennego.

Rubr. VIII. *Koszta gospodarcze.*

- Wydział krajowy preliniuje 78.095 złr. (71.995 zł. zwyczajnych, 6.100 zł. nadzwyczajnych), o 124 zł. mniej jak uchwalono na r. 1883.
- w poz. 38 a) (żywienie chorych). Zwykła strawa i dodatki. — Wydział krajowy preliniuje 38.000 zł. jak na r. 1883. Wynikłość tej pozycji wykazuje w roku 1881 33.336 zł. przy 168.548 dniach leczenia, a zatem 19 ct. od dnia leczenia; a w roku 1882: 36.176 zł. przy 175.344 dniach leczenia, zatem 20,6 ct. od dnia leczenia. — W przecięciu dwóch lat ostatnich koszt zwykłej tej strawy i dodatków wynosi przeto 19,8 ct. od jednego dnia leczenia. Przyjmując tę podstawę obliczenia, kwota preliniowana przez Wydział krajowy 38.000 zł. wystarczyłaby na opędzenie 191.900 dni leczenia. W przypuszczeniu że ilość dni leczenia zwiększy się z r. 1882 na r. 1884 w tej samej mierze, jak z r. 1881. na 1882, to jest, że wzrośnie do 189.000, kwota 37.400 zł. wystarczyłaby na opędzenie kosztu tej rubryki i tę kwotę 37.400 zł., o 600 zł. mniejszą od preliniowanej przez Wydział krajowy — Komisya budżetowa wnosi wstawić.
- w poz. 38 d) koszt służby kuchennej i magazynowej — Wydział krajowy preliniuje 3 940 zł. Wynikłość r. 1881. wykazuje 3.511 zł., r. 1882. zaś 3.395 zł., przeciętna zatem 2 lat ostatnich 3.452 zł. — Komisya budżetowa wnosi wstawić, dla przyrostu dni leczenia kwotę cokolwiek wyższą: 3.640 zł., o 300 zł. mniej niż preliniował Wydział kraj.
- w poz. 38 e) Drzewo na kuchnię preliniuje Wydział krajowy 2.000 zł. — Przeciętna wynikłość 3 lat ostatnich wykazuje 1.763 zł.
Komisya budżetowa i na tej podstawie wnosi wstawić 1.900 zł., o 100 zł. mniej niż Wydział krajowy.
- w poz. 38 g) Pieczywo dla chorych. Wydział krajowy preliniuje 6.500 zł.
Wydatek zaś rzeczywisty wynosił w r. 1881: 5.694 zł.
" " " " " " 1882: 5.350 „ Przeciętny zatem dwóch lat ostatnich 5.522 zł. Z uwzględnieniem prawdopodobnego przyrostu dni leczenia w r. 1883. komisya budżetowa wnosi wstawić 6.000 zł., o 500 zł. mniej niż Wydział kraj.
- w poz. 40. Opał. Wydział krajowy preliniuje 4.000 zł. Rzeczywisty wydatek wynosił w r. 1882. 3.372 zł. Z powodu cokolwiek wyższych cen drzewa komisya budżetowa wnosi wstawić o 10% więcej = 3.700 zł., jednak o 300 zł. mniej niż preliniował Wydział krajowy.
- w poz. 41. Oświetlenie. Wydział krajowy preliniuje 1.950 zł. Rzeczywisty wydatek przeciętny dwóch lat ostatnich (po zaniechaniu oświetlenia gazowego) wynosił wraz z lampiarzem 1.563 zł. Dla zmienności cen nafty komisya budżetowa wnosi wstawić nieco wyższą kwotę = 1.800 zł. o 150 zł. mniej niż preliniował Wydział krajowy.
- w poz. 45 Pranie bielizny. Wydział krajowy preliniuje 8.550 zł. na podstawie przeciętnej wynikłości 3 lat ostatnich: 8.408 zł. Ta przeciętna kwota jednak nie może służyć za podstawę słusznego obliczenia. Wydano bowiem na pranie w r. 1880: 7.512 zł., w r. 1881: 7.653 zł. a w r. 1882: 10.059 zł. Jedynie ta ostatnia znacznie wyższa kwota daje miarę przyszłych kosztów prania, gdyż polega na kontrakcie z nowymi przedsiębiorcami, zawartym po zrzuceniu się dawnych w r. 1881. — Póki pralnia mechaniczna, na której wybudowanie i urządzenie Wys. Sejm uchwalił na posiedzeniu 3. Października r. b. kredyt 22.500 zł., nie zostanie ukończoną i w ruch puszczoną, co według zdania biura technicznego Wydz. kraj. przed Październikiem lub Listopadem r. 1884. nastąpić nie może, wstawienie mniejszej kwoty, jak w r. 1882. spotrzebowanej, byłoby iluzorycznem. Komisya budżetowa przeto preliniuje 10.000 zł., o 1.450 zł. więcej jak Wydział krajowy.

Wszystkie inne pozycje rubr. VIII. komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym.

W całej rubryce VIII Koszta gospodarcze komisya budżetowa wnosi zatem wstawić 77.595 zł. (71.495 zł. zwyczajnych, 6.100 zł. nadzwyczajnych) o 500 zł. mniej niż preliminował Wydział krajowy.

W rubr. IX. poz. 48. Lekarstwa. Wydział krajowy preliminuje 6.000 zł. — Rzeczywisty wydatek wynosił w r. 1881: 5.300 zł. a w r. 1882: 5.557 zł., przeciętny 2 lat ostatnich zatem 5.429 zł.

Dla możliwego wzrostu ilości dni leczenia komisya budżetowa wnosi wstawić o 7% więcej = 5.800 zł., o 200 zł. mniej niż Wydział krajowy.

poz. 49 rubr. IX. Potrzeby sanitarne w kwocie	4.100 zł.
poz. 50 „ „ Instrumenta chirurgiczne w kwocie	350 „
poz. 51 „ „ Koszta pogrzebowe „	500 „

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym.

Całą rubr. IX. koszta sanitarne, komisya budżetowa preliminuje zatem w kwocie 10.750 zł. o 200 zł. niżej jak Wydział krajowy.

W rubr. X. Koszta kancelaryjne. Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym	1.050 zł.
„ „ XI. Koszta kapliczne. Komisya budżetowa prelim. zgodnie z Wydz. kraj.	300 „
„ „ XII. Utrzymanie budynków. „ „ „ „ „ „	4.430 „
„ „ XIII. Odsetki od kapitałów dłużnych. Kom. budż. prelim. zgod. „ „	352 „
„ „ XIV. Podatki i daniny. Komisya budż. preliminuje zgodnie z „ „	300 „
„ „ XV. Rozmaite wydatki. Wydział krajowy preliminuje 600 zł. — Wydatek rzeczywisty wynosił w r. 1881: 269 zł., w r. 1882: 372 zł. — w przecięciu 2 lat ostatnich 321 zł. Komisya budżetowa preliminuje jednak dla pokrycia małych nieprzewidzianych potrzeb cokolwiek więcej, to jest 500 zł., o 100 zł. mniej niż Wydział krajowy.	
„ „ XVI. Zapomogi dla położnic. Kom. budż. preliminuje zgodnie z Wydz. kraj.	2.500 zł.
„ „ XVII. Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na oddziale położnic. Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym	30 zł.
„ „ XVIII. Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Zofii. Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym	9.400 zł.
„ „ XIX. Najem pomieszkania filii Hofmana. Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym	6.072 zł.

B. Dochody.

Wydział krajowy preliminuje dochody krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na rok 1884. w kwocie 170.122 zł. (164.755 zł. z funduszu chorych, a 5.367 zł. z funduszu położnic), o 18.100 zł. więcej niż uchwalono na rok 1883.

Wynikłość roku 1881. wykazała w dochodach 162.946 zł.

„ „ 1882. „ „ „ 189.692 „

Z uwzględnieniem wynikłości r. 1882., lecz również z uwzględnieniem zniżenia taksy leczenia w 3ciej klasie z 90 na 84 ct. na mocy rozporządzenia Wydziału kraj. l. 16.145/1882 komisya budżetowa wnosi wstawić w dochodach 174.118 zł. (168.535 zł. w funduszu chorych, 5.583 zł. w funduszu położnic) zatem o 3.966 zł. więcej niż preliminował Wydział krajowy, mianowicie w rubr. III. o 3.200 zł., a w rubr. IV. o 796 zł. więcej.

Poszczególnienie dochodów.

Rubr. I. Dodatki od c. k. Skarbu i kasy miejskiej w kwocie 23.318 zł.

i „ II. Opłaty pośmiertne w kwocie 8.000 zł.

Komisya budżetowa prelinuje zgodnie z Wydziałem krajowym, ponieważ te kwoty ściśle odpowiadają wynikłościom przeciętnym 3 lat ostatnich.

W Rubr. III. poz. 4. Zwroty kosztów leczenia od funduszu krajowego Wydział krajowy prelinuje 123.800 zł. (119.000 zł. dla funduszu chorych, 4.800 zł. dla funduszu położnic), o 18.800 zł. więcej jak uchwalono na r. 1883.

Wynikłość r. 1881. wykazała 113.157 zł.

„ r. 1882. zaś „ 140.733 „

z tej ostatniej kwoty przypada na fundusz położnic za 3 kwartały r. 1882 = 3.627 zł. Jest to bowiem pierwszy oddzielnie sporządzony rachunek kosztów leczenia położnic, za które należy się zwrot od funduszu krajowego.

Komisya budżetowa prelinuje zatem na podstawie wynikłości dwóch lat ostatnich (= 126.945 zł.) kwotę 127.000 zł. (122.000 zł. dla funduszu chorych, 5.000 zł. dla funduszu położnic), o 3.200 zł. więcej niż Wydział krajowy.

W poz. 5. rubr. III. Zwroty kosztów leczenia od funduszy obcokrajowych i od płacących za siebie komisya prelinuje zgodnie z Wydziałem krajowym 14.800 zł. (4.500 zł. od funduszy obcokrajowych, 10.300 zł. od płacących za siebie — 14.377 zł. dla funduszu chorych, 433 zł. dla funduszu położnic).

W całej rubryce III. Zwroty kosztów leczenia prelinuje zatem komisya budżetowa 141.800 zł. o 3.200 zł. więcej niż Wydział krajowy.

Rubr. IV. Rozmaite dochody. Wydział krajowy prelinuje w kwocie 204 zł. — Wynikłość r. 1881. wykazuje jednak 1.670 zł., r. 1882. zaś 2.462 zł., przeciętna wynikłość dwóch lat ostatnich zatem 2.066 zł.

Komisya budżetowa z uwagi, że zwroty różnych kwot do tej rubryki wpływają dość stale, wnosi wstawić połowę przeciętnej wynikłości lat ostatnich t. j. 1.000 zł., o 796 zł. więcej jak prelinował Wydział krajowy.

Sumaryczne zestawienie.

Rubr.	I.	Fundusz chorych.	Fundusz położnic	Razem
	I.	29.836 zł.	2.662 zł.	32.498 zł.
„	II.	25.176 „	2.063 „	27.239 „
„	III.	—	—	—
„	IV.	3.743 „	172 „	3.915 „
„	V.	214 „	63 „	277 „
„	VI.	90 „	10 „	100 „
„	VII.	871 „	89 „	960 „
„	VIII.	73.192 „	4.403 „	77.595 „
„	IX.	10.294 „	456 „	10.750 „
„	X.	980 „	70 „	1.050 „
„	XI.	300 „	— „	300 „
„	XII.	3.984 „	446 „	4.430 „
„	XIII.	— „	352 „	352 „
„	XIV.	200 „	100 „	300 „
	Do przeniesienia	148.880 zł.	10.886 zł.	159.766 zł.

	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Razem
Z przeniesienia	148.880 zł.	10.886 zł.	159.766 zł.
Rubr. XV.	433 "	67 "	500 "
" XVI.	— "	2.500 "	2.500 "
" XVII.	— "	30 "	30 "
" XVIII.	9.400 "	— "	9.400 "
" XIX.	4.048 "	2.024 "	6.072 "
Suma wydatków	162.761 zł.	15.507 zł.	178.268 zł.

Sumaryczne zestawienia dochodów.

	Fundusz chorych	Fundusz położnic	Razem
Rubr. I.	23.185 zł.	133 zł.	23.318 zł.
" II.	8.000 "	— "	8.000 "
" III.	136.370 "	5.430 "	141.800 "
" IV.	980 "	20 "	1.000 "
Suma dochodów	168.535 zł.	5.583 zł.	174.118 zł.

W oddziale chorych wynoszą zatem

Wydatki	162.761 zł.
Dochody	168.535 "
Zatem nadwyżka	5.774 zł.

W oddziale położnic wynoszą Wydatki 15.507 zł.

Dochody	5.583 "
Zatem niedobór	9.924 zł.

W całym krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie wynoszą:

Wydatki	178.268 zł.
Dochody	174.118 "
Zatem niedobór	4.150 zł.

czyli o 6.113 zł. mniejszy od preliminowanego przez Wydział krajowy (= 10.263 zł.).

Komisya budżetowa wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego szpitala powszechnego we Lwowie na r. 1884. i pokryć wykazany niedobór w kwocie 4.150 zł. z funduszu krajowego.

Henryk Wodzicki,
przewodniczący.

Otton Hausner,
sprawozdawca.

1871
 1872
 1873
 1874
 1875
 1876
 1877
 1878
 1879
 1880
 1881
 1882
 1883
 1884
 1885
 1886
 1887
 1888
 1889
 1890
 1891
 1892
 1893
 1894
 1895
 1896
 1897
 1898
 1899
 1900

1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930

1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000

2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030

2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100

2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200

Budżet krajowy na rok 1884.

Lit. D.

Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

(Sprawozdawca poseł Hausner.)

A. Wydatki.

Wydział krajowy preliniuje w wydatkach kraj zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na r. 1884. 138.547 zł. (132.447 zł. zwyczajnych, 6.100 zł. nadzwyczajnych), o 8.963 zł. mniej niż uchwalono na r. 1883. (= 147.510 zł.), mianowicie o 437 zł. więcej w wydatkach zwyczajnych, a 9.400 zł. mniej w wydatkach nadzwyczajnych. Kwota preliniowana na r. 1884. jest wyższą od rzeczywistej wynikłości r. 1882. (= 135.318 zł.) o 3.229 zł. i wyższą od wynikłości r. 1881. (= 137.596 zł.) o 951 zł., jednak jest znacznie niższą od wynikłości wszystkich lat poprzednich, mianowicie niższą jest od wynikłości r. 1880. o 41.203 zł.

"	"	"	"	r. 1879.	o 43.236	"
"	"	"	"	r. 1878.	o 50.466	"
"	"	"	"	r. 1877.	o 52.197	"

Komisya budżetowa po szczegółowem zbadaniu wydatków r. 1882. wnosi wstawić w wydatkach 137.447 zł. (131.347 zł. zwyczajnych, 6.100 zł. nadzwyczajnych), o 1.100 zł. mniej niż preliniuje Wydział krajowy. To obniżenie przypada na rubr. III, z której wykreśla się 100 zł., i na rub VIII. o 1.000 zł. niżej preliniowaną.

Poszczególnienie.

Rubr. I. poz. 1—11. *Płace i emolumenta etatowe.*

Wydział krajowy preliniuje 18.291 zł., o 737 zł. więcej niż uchwalono na r. 1883 z powodu nowych dodatków pięcioletnich przypadających w ciągu r. 1884. sekundaryuszowi Dr. Hankiewiczowi, oficyałowi Bienkowskiemu, nadzorcy służby i odźwiernemu w łącznej kwocie 249 zł., i dla uzupełnienia dodatków pięcioletnich jednego prymaryusza, jednego kapelana, rządcy i jednego oficyała w łącznej kwocie 488 zł.

Komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem kraj. 18.291 zł.

Rubr. II. poz. 12—18. *Koszta utrzymania osób nieetatowych.*

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem kraj. i jak na r. 1883. preliniuje 28.189 zł.

W Rubr. III. *Substytucye*. Wydział krajowy wstawia 100 zł. z motywowaniem „dla koniecznej potrzeby na zastępstwa chorych lub ulorpowanych funkcyonaryuszów zakładu“. Ponieważ zaś Wys. Sejm w r. 1876. na wniosek komisji budżetowej uchwalił wykreślenie substytucyi z wydatków krajowych zakładów leczniczych z wyraźnem nadmienieniem, że „sekundaryusze są obowiązani zastępować prymaryuszów w razie urlopu lub choroby bez osobnego wynagrodzenia“, Komisya budżetowa nie odstępując od tej zasadniczej uchwały Wys. Sejmu nie wnosi wstawienie jakiegokolwiek kwoty w tej rubryce, gdy w wypadkach wyjątkowych wynagrodzenia podobne mogą być udzielane z Rubr. XV. poz. 75. *Wydatki przypadkowe*.

Rubr. IV. <i>Pensye i emerytury</i> . Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie			350 zł.
Rubr. V. <i>Zaopatrzenia, odstawnne i dary z łaski</i>	dto	dto	14 „
Rubr. VI. <i>Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych</i>	dto	dto	40 „
Rubr. VII. <i>Remuneracye i zapomogi</i>	dto	dto	640 „

Nad petycją l. 478 Leokadyi Rudyńskiej, wdowy po dyetaryuszu Zakładu obłąkanych na Kulparkowie o bezzwrotną zapomogę, komisya budżetowa wnosi przejść do porządku dziennego.

Rubr. VIII. *Koszta gospodarcze*.

Poz. 31. a) *Zwykła strawa i dodatki*. Wydział krajowy preliminuje 36.000 zł., o 1.600 zł. mniej niż uchwalono na r. 1883. i opiera tę cyfrę na przeciętnej wynikłości trzech lat ostatnich 1880. do 1882. = 35.703 zł. Wprowadzie wynikłość r. 1880. nie może być wzięta za podstawę do obliczenia potrzeby r. 1884., ponieważ w owym roku skutki uchwały Sejmu z 14. Lipca 1880. i rozporządzenia Wydziału krajowego z 27. Lipca 1880. względem wydalenia obłąkanych nieuleczalnych a bezpieczeństwu niezagrażających, dały się czuć ledwie w dwóch ostatnich miesiącach, co się okazuje ilością dni leczenia w r. 1880. = 157.462, o 26.204 i o 21.090 wyższą od ilości dni leczenia w latach 1881. i 1882., wprowadzie wynikłość r. 1881. wykazuje tylko 32.668 zł. a r. 1882. tylko 33.876 zł., przeciętna zatem wynikłość 2 lat ostatnich tylko 33.272 zł. czyli nie całkiem 25 ct. od jednego dnia leczenia, a jednak wstawienia tak niskiej cyfry komisya budżetowa doradzać nie może, albowiem już w ciągu bieżącego roku liczba chorych na umyśle cokolwiek się wzmogła i w roku przyszłym niezawodnie będzie nieco większą, gdy niestety wypadki pomieszczenia zmysłów mnożą się nieustannie i najsurowsze wykluczenie obłąkanych rzekomo nieszkodliwych nie zdoła wstrzymać wzrostu ilości dni leczenia, co najmniej w tej mierze jak z r. 1882. na rok 1883. Ponieważ zaś kwota preliminowana przez Wydział krajowy 36.000 zł. odpowiada ilości dni leczenia 144.000, to jest tylko o 7.628 wyższej jak w r. 1882.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem kraj. wstawić 36.000 zł.

Poz. 31. g) *Pieczyno z piekarzem i pomocnikiem*.

Wydział krajowy preliminuje 6.000 zł., o 200 zł. mniej niż uchwalono na r. 1883. opierając się na przeciętnej wynikłości 3 lat ostatnich. Jednak r. 1880., w którym pieczywo pod dawnym zarządem kosztowało 9.500 zł., nie może służyć za podstawę obliczenia, gdy odtąd zaprowadzono własną piekarnię pod każdym względem wzorową, która, dostarczając wysmienite pieczywo, obniżyła koszt jego prawie do połowy. Przeto tylko 2 lata ostatnie z przeciętnym kosztem pieczywa = 5.227 zł., dają słuszną miarę potrzeby w r. 1884., którą komisya budżetowa z uwzględnieniem wzrostu ilości dni leczenia, preliminuje w kwocie 5.600 zł., o 400 zł. mniej niż Wydział krajowy. Z podobnych powodów, opierając się jedynie na wynikłościach dwóch lat ostatnich, komisya budżetowa wnosi:

Poz. 32. *Opał* preliminowany przez Wydział krajowy w kwocie 6.000 zł. obniżyć o 500 zł. i wstawić 5.500 zł.

Poz. 33. *Oświetlenie*, prelimitowane przez Wydział krajowy w kwocie 1.300 zł. obniżyć o 100 zł. i wstawić 1.200 zł.

Wszystkie inne pozycje Rubr. VIII. komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym.

Całą rubrykę VIII. koszta gospodarcze komisya budżetowa prelimituje zatem w kwocie 73.065 zł., o 1.000 zł. mniej niż Wydział krajowy.

Rubr. IX. *Koszta sanitarne*.

Wydział krajowy prelimituje 3.650 zł., o 690 zł. więcej niż uchwalono na r. 1883. Mianowicie poz. 41. Potrzeby sanitarne w ściślejszem znaczeniu (wata, organtyna, cerata, gutapercha, kréda, mydło, gąbki, soda, lód, oliwa, spirytus, szarpie, środki desynfekcyi i t. d.) są o 500 zł. (2.000 zamiast 1.500 zł.) wyżej prelimitowane, co się zgadza z wynikłością r. 1882. (= 2.036 zł.) i z rzeczywistą potrzebą; dalej poz. 44. „koszta pogrzebowe“ jest o 190 zł. wyżej (350 zł. zamiast 160 zł.) prelimitowaną, ponieważ na wniosek Dyrekcyi (L. W. kr. 56.393/82) założono własny cmentarz, w skutek czego nareszcie ustało wywożenie ciał zmarłych do odległych cmentarzy lwowskich, odbywające się dawniej sposobem wielce gorszącym. Te nieznaczne podwyższenia kosztów są zatem zupełnie usprawiedliwione i komisya budżetowa wnosi wstawić w rubr. IX. zgodnie z Wydziałem krajowym 3.650 zł.

Rubr. X. *Koszta kancelaryjne* komisya budżetowa prelimituje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 600 zł.

„ XI. *Koszta kapliczne* komisya budżetowa prelimituje zgodnie z Wydziałem krajowym 300 zł. (o 100 zł. więcej dla nieodzownej potrzeby nowych ornatów).

„ XII. *Koszta utrzymania budynków* komisya budż. prelimituje zgodnie z Wydziałem krajowym 8.850 zł. (o 2.100 zł. mniej niż na r. 1883. pomimo postawienia stajni na konie i reparacyi karczmy).

„ XIII. *Odsutki od kapitałów dłużnych* komisya budżetowa prelimituje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 1.408 zł.

„ XIV. *Podatki*. Komisya budżetowa prelimituje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 250 zł.

„ XV. *Rozmaite*. Komisya budżetowa prelimituje zgodnie z Wydz. kraj. w kwocie 1.800 zł.

(Biblioteka lekarska. Książki i czasopisma dla chorych. Myto drogowe. Przypadkowe).

B. Dochody.

Wydział krajowy prelimituje w dochodach kraj. Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie 136.580 zł., o 97.550 zł. więcej jak na r. 1883. w skutek innego sposobu zarachowywania, zaprowadzonego rozporządzeniem Wydziału kraj. l. 23.362/82. Dawniej zarachowywano koszta leczenia na fundusz obłąkanych, a niedobór wyrównywano dotacją z funduszu krajowego. Od roku 1882. wykazywane bywają koszta leczenia kwartalnie rachunkami do zwrotu z funduszu krajowego tak, jak w krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie. Z pominięciem tej nowej (właściwie tylko rachunkowej) rubryki dochodów, rzeczywiste, oddawna zarachowywane dochody prelimitowane są w kwocie 36.580 zł., o 2.450 zł. mniej, jak na rok 1883. (= 39.030 zł.). Cała wynikłość dochodów wykazała w r. 1882. = 140.555 zł.

Komisya budżetowa wnosi wstawić 137.230 zł., o 650 zł. więcej niż prelimituje Wydział krajowy, a wnosi to podwyższenie w rubr. II.

Poszczególnienie dochodów.

Rubr. I. *Dodatki* od c. k. Skarbu i z kasy miejskiej. Komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym 630 zł.

Rubr. II. *Dochody* z dóbr. Wydział krajowy preliniuje 3.350 zł., o 50 zł. mniej niż uchwalono na rok 1883.

W poz. 4. *Czynsz propinacyjny*. Wydział krajowy preliniuje 250 zł., o 150 zł. mniej jak na rok 1883. Gdy to zmniejszenie polega na obowiązującym kontrakcie nowym zawartym z dzierżawcą w r. 1882. (l. W. kr. 61.800), komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym 250 zł.

W poz. 5. *Dochód z pól i pastwisk*. Wydział krajowy preliniuje 2.500 zł., o 300 zł. więcej niż uchwalono na r. 1883. Gdy jednak wynikłość r. 1882. wykazuje 3.027 zł., gdy dalej w poz. 36 b) wydatków koszt uprawy pól został o 300 zł. wyżej preliniowany jak w roku zeszłym, gdy nareszcie przy dobrej gospodarce dzisiejszego zarządu, mianowicie w skutek obfitego nawożenia pól w przyszłości co najmniej równie wysokiego dochodu, jak w roku zeszłym, spodziewać się należy,

Komisya budżetowa wnosi wstawić 3.000 zł., o 500 zł. więcej niż Wydział krajowy.

W poz. 6. *Dochód z ogrodów*. Wydział krajowy preliniuje 600 zł., o 200 zł. mniej jak na rok 1883. Przeciętna wynikłość dwóch lat ostatnich 1881/82 wynosiła zaś 750 zł. i tę kwotę, o 150 zł. wyższą od preliniowanej przez Wydział krajowy kom. budż. wnosi wstawić.

Całą zatem rubr. II. *Dochody z dóbr* komisya budżetowa preliniuje w kwocie 4.000 zł., o 650 zł. więcej niż Wydział krajowy.

Rubryka III. *Zwroty kosztów leczenia*.

W poz. 7. *Zwroty kosztów leczenia z funduszu krajowego*. Wydział krajowy preliniuje okrągłą sumę 100.000 zł. Wynikłość roku 1882. wykazuje wprawdzie cokolwiek więcej (= 102.907 zł.). Z uwagi jednak że te zwroty, po raz pierwszy osobno zarachowane, są natury zmiennej, że doświadczenie nie wykazało jeszcze, czy i w jakiej mierze się wzmagają lub zmniejszają, że nareszcie jest rzeczą dość obojętną czy zwrot kosztów leczenia z funduszu krajowego, czy też dotacya na pokrycie niedoboru cokolwiek większą lub mniejszą się okaże.

Komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym 100.000 zł.

W poz. 8. *Zwrot kosztów leczenia* od funduszy obcokrajowych i od płacących za siebie. Wydział krajowy preliniuje 31.600 zł. według wynikłości r. 1882. (31.563 zł.).

Pomimo wynikłości znacznie wyższej lat poprzednich (33.644 zł. w r. 1880. a 34.009 zł. w r. 1881.), komisya budżetowa wnosi wstawić zgodnie z Wydziałem krajowym 31.600 zł., gdy nie nie zwiastuje wzrostu dochodów z tej rubryki w przyszłości, przeciwnie zmniejszenie się zwrotów od funduszy obcokrajowych znaczne nastąpi w chwili, gdy w Czerniowcach utworzą osobny oddział dla obłąkanych przy szpitalu powszechnym.

Całą rubrykę III. *Zwroty kosztów leczenia* tedy komisya budż. preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie 131.600 zł.

Również rubryka IV. *Rozmaite dochody* komisya budżetowa wnosi wstawić według preliminarza Wydziału krajowego w kwocie 1.000 zł.

Sumaryczne zestawienie wydatków.

Rubr.	I.	.	.	.	.	18.291 zł.
"	II.	.	.	.	.	28.189 "
"	III.	.	.	.	.	— "
"	IV.	.	.	.	.	350 "
"	V.	.	.	.	.	14 "
"	VI.	.	.	.	.	40 "
"	VII.	.	.	.	.	640 "
"	VIII.	.	.	.	.	73.065 "
"	IX.	.	.	.	.	3.650 "
"	X.	.	.	.	.	600 "
"	XI.	.	.	.	.	300 "
"	XII.	.	.	.	.	8.850 "
"	XIII.	.	.	.	.	1.408 "
"	XIV.	.	.	.	.	250 "
"	XV.	.	.	.	.	1.800 "
Suma wydatków .						137.447 zł.

Sumaryczne zestawienie dochodów.

Rubr.	I.	.	.	.	.	630 zł.
"	II.	.	.	.	.	4.000 "
"	III.	.	.	.	.	131.600 "
"	IV.	.	.	.	.	1.000 "
Suma dochodów .						137.230 zł.

Wydatki kr. Zakł. dla obłą-
kanych na Kulparkowie

wynoszą tedy 137.447 "

Dochody zaś 137.230 "

Niedobór wynosi zatem 217 zł., czyli o 1.750 zł. mniej niż preliminował

Wydział krajowy.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na r. 1884. i wykazany niedobór pokryć z funduszu krajowego.

Sumaryczne zestawienie wydatków

12 201 zł	I	12 201 zł
28 129	II	
	III	
350	IV	
14	V	
40	VI	
640	VII	
13 085	VIII	
8 660	IX	
600	X	
300	XI	
8 250	XII	
1 465	XIII	
250	XIV	
1 200	XV	
127 147 zł	Suma wydatków	127 147 zł

Sumaryczne zestawienie dochodów

12 201 zł	I
4 000	II
127 000	III
1 100	IV
127 201 zł	Suma dochodów
	Wzrost na Zasiłki dla ubogich
	Wzrost na Różnorodność
127 147	Wzrost ogół
127 201	Wzrost ogół

Wzrost ogół dochodów wynosi 127 201 zł, czyli o 1 170 zł mniej niż przedtem.

Składowe dochody w 1927 r.

Wzrost ogół dochodów wynosi 127 201 zł, czyli o 1 170 zł mniej niż przedtem.

Lit. E.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

(Sprawozdawca p. Hausner.)

Wydatki tego funduszu Wydział krajowy preliminuje na r. 1884. w kwocie 1.380 zł., o 1.010 zł. mniej niż uchwalono na rok 1883. i opiera swe obliczenia już na wynikłościach r. 1882. Komisya budżetowa zgadza się w zupełności z Wydziałem krajowym i wnosi wstawić w

Rubr. I. Potrzeby kancelaryjne	. . .	10 zł.
„ II. Remuneracye i zapomogi	. . .	450 „
„ III. Koszta utrzymania dzieci	. . .	800 „
„ IV. Koszta leczenia dzieci	. . .	10 „
„ V. Rozmaite wydatki	. . .	110 „
	Suma wydatków	. 1.380 zł.

Dochodów fundusz ten nie ma żadnych, przeto komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy całą sumę wydatków funduszu podrzutków we Lwowie 1.380 zł. pokryć z funduszu krajowego (rubr. XI).

Lwów 9. Października 1883.

Przewodniczący :
H. Wodzicki.

Sprawozdawca :
Ottón Hausner.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Preliminarz Lit. F.

Sprawozdawca poseł Stanisław Badeni.

Przedewszystkiem pod względem formalnym przynosi komisya budżetowa w porozumieniu z Szefem Departamentu V. w Rubryce wydatków XVIII. poz. 65. kwotę 10.600 zł., preliminowaną jako koszt utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie, z kolumny oddziału położnic do kolumny oddziału chorych, gdyż kwota ta tylko przez pomyłkę w kolumnie położnic umieszczoną została. W skutek tego sprostowania wynosić będzie suma preliminowanych wydatków przez Wydział krajowy w kolumnie chorych 79.011 zł., a w kolumnie położnic 14.240 zł. Z tych samych powodów w dochodach Rubr. III. poz. 11—12 wynosić będzie w kolumnie chorych 68.100 zł., a w kolumnie położnic 7.500 zł. Suma dochodów zwyczajnych w kolumnie pierwszej 95.311 zł., a w kolumnie drugiej 9.564 zł. Okazuje się dalej niedobór w kolumnie drugiej 4.676 zł., a nadwyżka w kolumnie pierwszej 16.300 zł.

W dalszej konsekwencji powyższego sprostowania przenieść należy w szczegółowym preliminarzu Wydziału krajowego Rubr. XVIII. poz. 65. kwotę 10.600 zł. z kolumny drugiej do pierwszej, a w Rubr. III. „Dochodów“ poz. 11. stanowić będzie kolumnę pierwszą 63.500 zł. kolumnę drugą 6.500 „ a suma Rubr. III. będzie w kolumnie „Chorych“ 68.100 „ a w kolumnie „Położnic“ 7.500 „

Z tych samych powodów w wyjaśnieniach do Rubr. III. „Dochodów“ poprawić należy „dochody w Oddziale II. położnic“ w roku 1880 na kwotę 8.275 zł. w roku 1881 7.948 „ „ 1882 7.153 „

czyli razem 23.376 zł.
przeciętnie 7.792 „

W kolumnie I. zaś należy dodać „Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika“, które wynosiły w roku 1880	14.029 zł.
„ 1881	16.904 „
„ 1882	14.534 „
	czyli razem 45 467 zł.
	a przeciętnie 15.156 „

Poprawki te nie zmieniają w niczem sum „Wydatków“ i „Dochodów“ przez Wydział krajowy preliminowanych, koniecznymi są zaś jedynie z tego powodu, że obciążając „Oddział położnic“ niesłusznie wydatkiem na utrzymanie dzieci w szpitalu św. Ludwika, doszlibyśmy do zupełnie fałszywych wyników co do kosztów utrzymania dziennego położnic.

Pod względem formalnym zauważyć musi komisya budżetowa nadto, że w preliminarzu na rok 1884 przyjął Wydział krajowy nowy dzielnik dla wydatków wspólnych między pojedyncze oddziały, a mianowicie:

dla oddziału: I. chorych	50%	} 60%
„ „ II. położnic	10%	
„ „ III. syfilitycznych	25%	} 40%
„ „ IV. obłąkanych	15%	
	razem	100%

Aż do roku 1883 przyjęty był dzielnik inny, a mianowicie:

dla oddziału: I. chorych	$\frac{4}{9}$
„ „ II. położnic i podrzutek	$\frac{2}{9}$
„ „ III. syfilitycznych	$\frac{2}{9}$
„ „ IV. obłąkanych	$\frac{1}{9}$
	razem $\frac{9}{9}$

Komisya budżetowa uznaje nowy ten dzielnik na podstawie przeciętnej „Ruchu chorych“ z ostatnich lat 4ch i w skutek zniesienia uchwałą z dnia 9. Sierpnia 1873 Zakładu podrzutek za usprawiedliwiony.

Przedstawiony przez Wydział krajowy preliminarz wydatków szpitala św. Łazarza na rok 1884 w kwocie	145.197 zł.
różni się bardzo nieznacznie tak od kwoty uchwalonej na rok 1883, jak i od wyników z roku 1881 i 1882. Podczas gdy preliminarz Wydziału krajowego na rok 1884 wynosi	145.197 „
a to już w wydatkach zwyczajnych i nadzwyczajnych, uchwaloną została na rok 1883 suma wydatków w kwocie	144.440 „
wynikłość z roku 1881 wynosi	147.162 „
a „ „ 1882 „	146.484 „

Ilość dni leczenia wynosiła:

w roku 1880	149.941 dni
„ 1881	160.659 „
„ 1882	154.689 „

Nie ma powodów do przypuszczenia, by ilość dni leczenia z r. 1882 znacznie wzrosła lub zmalała, a to tem mniej, ile że w roku bieżącym w czasie od 1. Stycznia do 31. Sierpnia b. r. było 105.345 dni leczenia; porównywując zaś powyższą wynikłość z ilością dni leczenia w tych samych miesiącach w roku 1882, widzimy, że w roku bieżącym jest o 175 dni leczenia więcej.

Komisya budżetowa przyjmując podstawę preliminarza zgodnie z Wydziałem krajowym, nie poczyniła w żadnej z pojedynczych pozycji zmian zasadniczych, wnosi tylko zarządzenie ze względu na ogólny stan funduszy krajowych wszelkich możliwych oszczędności i odroczenie tych znaczniejszych wydatków, które bez szkody zakładu odroczone być mogą.

Komisya zatem wnosi obniżenie preliminarza Wydziału krajowego:

w Rubr.	I.	o	64	zł.
"	II.	"	277	"
"	III.	"	100	"
"	VIII.	"	2.650	"
"	XII.	"	1.000	"
			<u>razem o</u>	<u>4.091</u>

a podwyższyła „Wydatki“:

w Rubr. XXI. o 150 zł.

przeto różnica między preliminarzem Wydziału krajowego a preliminarzem komisji wynosi 3.941 zł.

Szczegółowy preliminarz komisji jest następujący:

Rubryka I. „Płace i emolumenta etatowe“.

Wydział krajowy preliniuje	25.689	zł.
to jest o	749	zł.

więcej, jak kwota uchwalona na rok 1883.

Różnica ta jest usprawiedliwioną tem, że na rok 1884 przypadają dla pojedynczych funkcyonaryuszów nowe pięciolecia. Z tego tytułu Wydział krajowy podwyższyć musiał przelimirarz pod pozycyą 2. o 279 zł.

"	"	7.	"	100	"
"	"	12.	"	150	"
"	"	13.	"	100	"
"	"	14.	"	70	"
"	"	16.	"	50	"

Razem 749 zł.

Komisya budżetowa preliniuje wszystkie pozycye Rubr. I. zgodnie z Wydziałem krajowym, z wyjątkiem poz. 14. i 16., z których każdą obniża o kwotę 32 zł. pozostając przy uchwale zeszłorocznej Sejmu, na podstawie której wikt dozorczy i odźwiernego zrównany został z wiktem Sióstr Miłosierdzia, a przeto kosztować będzie nie jak preliniuje Wydział krajowy po 200 zł.

lecz po 168 zł.

Razem więc preliniuje Komisya w Rubr. I. 25.625 zł.

t. j. mniej o 64 zł.

niż Wydział krajowy, więcej o 685 zł.

od uchwalonej kwoty na rok 1883, a więcej o 649 zł.

od wyniku z roku 1882.

Do pozycyi 12. wnieśli oficyałowie Wiktor Wojciechowski i Feliks Lesiecki prośbę o udzielenie dodatku na pomieszkanie, motywując żądanie tem, że pisarze szpitalu św. Łazarza otrzymali uchwałą z dnia 20. Października 1882 r. dodatki na mieszkanie w kwocie 100 zł., a dalej i zwiększeniem pracy w skutek napływu chorych, spowodowanego powiększeniem łóżek w nowo wybudowanych pawilonach.

Komisya budżetowa z uwagi, że etat posad i płac dla szpitala św. Łazarza uchwalony został przed 4 laty, od którego to czasu stosunki co do drożyzny się nie zmieniły; z dalszej uwagi, że uchwałą zeszłoroczego Sejmu, którą przyznano dodatek na mieszkanie pisarzom szpitalu spowodowaną była stosunkowo znacznie niższą płacą pisarzy, niż petentów; z uwagi nakoniec, że

uwzględnianie prośb pojedynczych funkcyjaryuszów zakładów krajowych po nad etat, zachęca innych funkcyjaryuszów do stawiania podobnych żądań, jak to niniejsza petycja wskazuje, wnosi:

Wysoki Sejm raczy nad petycją Wiktora Wojciechowskiego i Feliksa Lesieckiego przejść do porządku dziennego.

Rubryka II. „Koszta utrzymania osób nieetatowych„.

Wydział krajowy preliniuje dla tej Rubryki kwotę	19.005 zł.
t. j. mniej od kwoty uchwalonej na rok 1883 o	394 zł.
a od wyniku z roku 1882 o	753 „

W pozycyi 19. preliniuje Wydział krajowy kwotę	3.477 zł.
t. j. o	83 zł. mniej

niż Sejm uchwalił na rok 1883, a to z tego powodu, iż dotychczas wypłacano z zaoszczędzonych dyurnów remuneracye służbie, obecnie zaś preliniuje Wydział krajowy gratyfikacye pod pozycyami 21. c., 22. c. i 30. d.

Gdy jednak dyurna, po odtrąceniu kwot na remuneracye użytych, wynosiły

w roku 1881 3.102 zł.

a „ 1882 3.239 „

przeło Komisya budżetowa preliniuje na rok 1884 w poz. 19.	3.200 zł.
t. j. o	277 zł. mniej

od preliminarza Wydziału krajowego.

Wszelkie inne pozycye Rubr. II. preliniuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym.

Razem więc preliniuje Komisya w Rubr. II. 18.728 zł.

t. j. o	277 zł. mniej

niż Wydział krajowy.

Rubryka III. „Substytucye“.

Wydział krajowy preliniuje	100 zł

Komisya budżetowa nie preliniuje nic, gdyż Wysoki Sejm uchwałą z roku 1876 zarządził wykreślenie pozycyi „Substytucye“ z powodu, że obowiązkiem jest urzędników i funkcyjaryuszów każdego zakładu krajowego, zastępywać kolegów na urlopie lub słabych bez żadnego wynagrodzenia. Wypadek nadzwyczajnej długiej słabości pojedynczego funkcyjaryusza i wynikającej ztąd konieczności przyjęcia na pewien czas nadliczbowego funkcyjaryusza znajdzie pokrycie w Rubryce: „Nadzwyczajne“.

Rubryka IV. „Pensye i emerytury“.

Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym	250 zł.

Rubryka V. „Zaopatrzenia odstawne i dary z łaski“.

Komisya wstawia zgodnie z Wydziałem krajowym	151 zł.

Rubryka VI. „Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych“.

Preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym	50 zł.

Rubryka VII. „Remuneracye i zapomogi“.

Komisya budżetowa wstawia zgodnie z Wydziałem krajowym kwotę uchwaloną na rok 1883	900 zł.

Rubryka VIII „Koszta gospodarcze“.

Pozycja 30. „Żywienie chorych“.

a) Zwykła strawa dla chorych i dodatki.

Komisya budżetowa preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym	31.000 zł.
t. j. o	1000 zł. mniej
jak kwota uchwalona na rok 1883.	

Przeciętna z ostatnich trzech lat wynosi wprawdzie 30.300 zł.
 gdy jednak rok 1880 wykazuje okrągło o 10.000 mniej dni leczenia, jak rok 1881, a okrągło 6.000 mniej jak rok 1882, gdy dalej nie ma powodu przypuszczać, by rok 1884 był co do ilości dni leczenia pomyślniejszym od ostatnich dwóch lat, przeto Komisya budżetowa przyjmuje przeciętną co do kosztów strawy tylko z roku 1881 i 1882 jako podstawę obliczenia, i dlatego preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym 31.000 zł.

b) Pięć Sióstr Miłosierdzia.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje Komisya 400 zł.

Również zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje Komisya:

c) Wikt dla Sióstr Miłosierdzia z pieczywem	840 zł.
d) Koszta utrzymania służby kuchennej i magazynowej	1.682 „
e) Drzewo i węgle do kuchni i maszyny parowej	1.140 „
f) Naczynia i sprzęty kuchenne	300 „
g) Pieczywo z piekarzem, parobkami i opałem	5.966 „
h) Wino dla chorych.	

Wydział krajowy preliniuje	2.000 zł.
t. j. o	200 zł. więcej
jak uchwała na rok 1883 —	
o	118 zł. mniej
jak wynik z roku 1881 —	
a	36 zł. mniej
jak wynik z roku 1882.	

Komisya budżetowa wnosi w tej pozycji 1.500 zł.
 a to ze względu, iż wino dla chorych w szpitalu lwowskim przy znaczniejszej liczbie dni leczenia kosztowało:

w roku 1880	1.113 zł.
„ 1881	963 „
na rok 1883 uchwalił Sejm	1.187 „

Stosunek ten staje się jeszcze bardziej rażącym, gdy zważymy, że szpital św. Łazarza, obejmuje już oddział obłąkanych, którzy najmniej wina potrzebują, podczas gdy we Lwowie dla obłąkanych jest oddzielny zakład krajowy.

Pozycja 31. Wikt dla lekarza dyżurnego.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliniuje się 300 zł.

Pozycja 32. Opał sal, łazienek i innych ubikacyj.

Wydział krajowy preliniuje	5.600 zł.
na podstawie przeciętnej z ostatnich 3 lat.	
Gdy jednak wynik z roku 1881 wykazuje kwotę	6.458 zł.
a wynik z roku 1882	5.199 „

która to znaczna różnica powstała ztąd, że po ukończeniu budowy pawilonów opał uregulowany został, przeto przy prelininowaniu tej pozycji nie przeciętna z ostatnich lat trzech, lecz wynik z roku 1882 stanowczy wpływ mieć musi.

Komisya budżetowa prelininuje zatem	5.300 zł.
t. j. o	300 zł. mniej

niż Wydział krajowy.

Pozycja 33. Oświetlenie — aparat gazowy z gazownikiem i parobkiem.

Wydział krajowy prelininuje	3.200 zł.
Gdy jednak oświetlenie kosztowało:	
w roku 1881	3.005 zł.
„ 1882	2.722 „
przeto Komisya budżetowa prelininuje	3.000 zł.
t. j. o	200 zł. mniej

niż Wydział krajowy.

Pozycja 34. Sprzęty gospodarcze.

1. Zwyczajne.

Komisya prelininuje zgodnie z Wydziałem krajowym	350 zł.

2. Nadzwyczajne.

Wydział krajowy prelininuje	2.450 zł.

Kwota ta przeznaczaną bywa od lat trzech na sprawianie łóżek żelaznych, zamiast dotychczasowych drewnianych. Gdy rozłożenie tego wydatku na czas dłuższy nie przedstawia trudności, przeto dla zastosowania wszędzie możliwej oszczędności, Komisya budżetowa wnosi wstawienie w tej pozycji kwoty 1.000 zł.

t. j. o	1.450 zł. mniej

niż Wydział krajowy.

Pozycja 35. Utrzymanie pary koni z furmanem.

Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym	646 zł.

Pozycja 36. Utrzymanie ogrodów.

Zgodnie z Wydziałem krajowym prelininuje Komisya	1.260 zł.

Pozycja 37. Utrzymanie pralni.

Komisya prelininuje zgodnie z Wydziałem krajowym	5.138 zł.
t. j. o	107 zł. mniej

jak kwota na rok 1883 uchwalona.

Pozycja 38. Bielizna, pościel i odzież.

Komisya prelininuje zgodnie z Wydziałem krajowym:

a) Reparacya i sprawienie nowej:

1. zwyczajne	1.300 zł.

2. nadzwyczajne	4.000 „

Obydwie te pozycye zgodne są z kwotą uchwaloną na rok 1883.

b) Koszt utrzymania 2 Sióstr Miłosierdzia	496 zł.
t. j. o	24 zł. mniej

jak uchwała na rok 1883.

c) Koszt utrzymania dwóch szwaczek	270 zł.

Pozycja 39. Słoma do sienników.

Komisya prelinuje zgodnie z Wydziałem krajowym i kwotą na rok 1883	
uchwaloną	600 zł.
Cała zatem Rubryka VIII. wynosi według preliminarza Komisji budżetowej	66.338 zł.
t. j. o	2.650 zł. mniej
od preliminarza Wydziału krajowego,	
o	4.233 zł. mniej
od wynikłości z roku 1882,	
a o	2.887 zł. mniej
niż kwota uchwalona na rok 1883, przyczem zauważać należy, że różnica między kwotą prelinowaną na rok 1884, a uchwaloną na rok 1883 jest w rzeczywistości jeszcze większą	
o kwotę	1.400 zł.
a to z tego powodu, że wydatki na utrzymanie maszyny parowej przeniesione zostały obecnie do Rubryki XII., a drobne koszta gospodarcze do Rubryki XV.	

Rubryka IX.

Pozycja 40. Lekarstwa.

Komisya prelinuje zgodnie z Wydziałem krajowym	3.450 zł.
t. j. o	300 zł. więcej
jak kwota uchwalona na rok 1883.	

Różnica ta jest usprawiedliwioną w skutek większej ilości dni leczenia w r. 1881 i 1882, z kąd też przeciętna z ostatnich lat trzech na lekarstwa wydana wynosi 3.505 zł.

Pozycja 41. Utrzymanie apteki.

Komisya prelinuje zgodnie z Wydziałem krajowym	306 zł.

Pozycja 42. Utrzymanie 2 Sióstr Miłosierdzia w aptece.

Zgodnie z Wydziałem krajowym	496 zł.

Koszta apteki, która w szpitalu św. Łazarza w Krakowie prowadzoną jest we własnym zarządzie, wynosiły w roku 1882 ogółem 5.523 zł. na 154.689 dni leczenia; we Lwowie zaś kosztowały lekarstwa 5.557 zł. na 175.344 dni leczenia; we Lwowie było zatem dni leczenia więcej o 20.655, lekarstwa kosztowały tylko o 34 zł. więcej, przyczem jeszcze podnieść musimy, jak przy pozycji 30., że obłąkani lekarstw prawie nie potrzebują.

Gdy przypuszczać należy, że jakoś środków leczniczych, używanych we Lwowie, nie pozostawia nic do życzenia, przeto Komisya budżetowa wyraża życzenie, by Wydział krajowy zbadał przyczynę tak znacznie wyższych kosztów w szpitalu krakowskim, i ewentualnie co potrzeba zarządził dla uzyskania w tej pozycji korzystniejszej wynikłości.

Pozycja 43. Na odczynniki chemikowi patologii.

Zgodnie z Wydziałem krajowym	100 zł.

Pozycja 44. Potrzeby sanitarne.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego	2.850 zł.
Jakkolwiek przeciętna z ostatnich lat trzech w tej pozycji wynosi	3.076 zł.

spodziewa się Wydział krajowy korzystniejszego wyniku w roku bieżącym z powodu zarządzonych oszczędności.

Pozycja 45. Instrumenta chirurgiczne.

Komisya wstawia zgodnie z Wydziałem krajowym i uchwaloną na rok 1883 kwotą 500 zł.

Pozycja 46. Koszta pogrzebowe Sióstr Miłosierdzia i ubogich chorych.

Wstawia się zgodnie z Wydziałem krajowym 250 zł.
 Razem więc preliminaruje Komisya w Rubryce IX. zgodnie z Wydziałem kraj. 7.952 zł.
 t. j. o 273 zł. więcej
 niż uchwała na rok 1883,
 a o 856 zł. mniej
 niż wynik z roku 1882.

Rubryka X. „Koszta kancelaryjne“.

Komisya preliminaruje zgodnie z Wydziałem krajowym 870 zł.
 a to kwotę o 35 zł. większą
 jak wynik z r. 1882 z powodu spodziewanego znaczniejszego wydatku na nakład druków.

Rubryka XI. „Koszta kapliczne“.

Komisya preliminaruje zgodnie z Wydziałem krajowym 250 zł.
 a to w myśl umowy ze Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia zawartej.

Rubryka XII. „Utrzymanie budynków“.

Pozycja 49. Konserwacya i reparacya gmachu i obejścia.

Komisya preliminaruje zgodnie z Wydziałem krajowym 3.400 zł.
 a to 3.200 zł. na konserwację i reparację
 a 200 „ „ czyszczenie kanałów.
 Kwoty te odpowiadają wynikowi z r. 1882 który wynosił 2.855 zł.
 przeciętna bowiem z ostatnich lat trzech wynosi 4.933 zł.

Pozycja 50. Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej.

Wydział krajowy preliminaruje 2.300 zł.
 Komisya budżetowa ze względu na wyniki z lat 1881 i 1882, w których również maszyny znaczniejszej reperatury potrzebowały, preliminaruje 1.300 zł.
 zgodnie z kwotą uchwaloną na r. 1883 — a o 1.000 zł. mniej
 niż Wydział krajowy na r. 1884 preliminarował.

Pozycja 51. Asekuracya budynków.

Preliminaruje się zgodnie z Wydziałem krajowym 300 zł.

Pozycja 52. Kominiarze i straż ogniowa.

Preliminaruje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym 300 zł.
 t. j. o 50 zł. więcej
 jak kwota na rok 1883 uchwalona — z powodu nowo na rok 1883 zawartego kontraktu.

Pozycja 53. Wynagrodzenie za czynności techniczne.

Komisya budżetowa wnosi 600 zł.
zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego i wynikłością z r. 1882.

W Rubryce XII. preliniuje razem Komisya budżetowa 5.900 zł.
t. j. o 1.000 zł. mniej
niż preliminarz Wydziału krajowego.

Rubryka XIII. „Odsetki od kapitałów dłużnych“.

Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 20 zł.

Rubryka XIV. „Podatki i daniny“.

Na podstawie wynikłości z r. 1882 tudzież w skutek uchwały Sejmu z dnia 17. Października 1882, na podstawie której wydzielono od 1. Stycznia 1883 fundusz podrzutek osobno, preliniuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym:

A. Z realności i dóbr:

Pozycja 55. Od realności szpitalnych 75 zł.
Z dóbr Prądnik czerwony 666 „
Z propinacyi w Krowodrzy 95 „
gdyż drugą połowę tej należytości opłaca fundusz podrzutek.

B. Ekwiwalenta:

Pozycja 58. Od nieruchomego majątku szpitalnego 12 zł.
Z dóbr Prądnik czerwony 108 „
Z propinacyi w Krowodrzy 39 „
gdyż drugą połowę opłaca fundusz podrzutek.

C. Podatek dochodowy.

Z dóbr Tropiszów 115 „
Razem w tej Rubryce 1.110 zł.

Rubryka XV. „Rozmaite“.

Koszta sądowe, portorya i inne drobne wydatki.

Komisya wstawia zgodnie z Wydziałem krajowym 600 zł.

Rubryka XVI. „Zapomogi dla położnic“.

Pozycja 63. Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic, preliniuje Komisya 1.300 zł.
t. j. o 100 zł. więcej
jak kwota uchwalona na rok 1883 — a to z powodu wyższego wyniku w r. 1882.

Rubryka XVII. „Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.“

Pozycja 64. Wynagrodzenie dla mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały — zgodnie z Wydziałem krajowym 150 zł.

Rubryka XVIII. „Koszta utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika w Krakowie“.

Komisya wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym kwotę	10.600 zł.
t. j. o 200 zł. większą od uchwalonej na rok 1883	
a mniejszą o 727 zł. jak wynikłość z r. 1881 — a	
mniejszą o 226 zł. jak wynikłość z r. 1882 — a to na podstawie przeciętnej z ostatnich lat trzech.	

Rubryka XIX. „Zapisy“.

Pozycya 66. Zapis mszalny Biskupa Szembeka	38 zł.
„ Wencła na rekonwalescentów	38 „
„ mszalny ks. Gałęckiego	36 „
Razem preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym	112 zł.

Rubryka XX. Wydatki z prawa patronatu i konkurencji wynikłe.

Zgodnie z Wydziałem krajowym	150 zł.

Rubryka XXI. „Dyety i koszta podróży“.

Pozycya 70. Na podróże komisyjne w sprawach funduszu jako właściciela dóbr.

Wydział krajowy preliminuje	50 zł.
Komisya budżetowa zaś preliminuje	200 „
t. j. o	150 zł. więcej

zarazem jednak wzywa Wydział krajowy, by zarządził dokładną lustrację majątków wydzierżawionych, co do stanu budynków i ogólnego zagospodarowania. Na cel powyższy preliminuje Komisya budżetowa w Rubryce XXI. kwotę 150 zł. — o którą preliminarz w tej Rubryce podwyższony został.

Wszystkie wydatki wynoszą zatem według preliminarza Komisyi	141.256 zł.
czyli o 3.941 zł. mniej	
od preliminarza Wydziału krajowego wynoszącego	145.197 „

D o c h o d y.*Rubryka I. „Odsetki od kapitałów“.*

Pozycya 1. Od papierów wartościowych.

5% od Listów zastawnych Towarzystwa kredyt. ziemskiego we Lwowie w imiennej wartości 19.100 zł. preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym	955 zł.
t. j. o 550 zł. więcej	
jak kwota uchwalona na rok 1883.	

Zwyczaj ta dochodów uzasadniona jest tem, że w ciągu roku 1883 wpłynęły kapitały, za które kupiono efekta, a w szczególności:

od funduszu krajowego refundowane koszta na budowę nowych pawilonów spłata pierwszej raty w kapitale	3.293 zł.
z realności w Krakowie spłacony kapitał przez spadkobierców ś. p. Ziemińskich	1.750 „

reszta za browarek w Krowodrzy	2.500 zł.
kapitał spłacony z dóbr Jelcze	1.000 „
taksy od muzyk szpitalnych	315 „
rozmaite dochody drobne	432 „
odsetki od listów	325 „

Pozycja 2.

5% od kapitału spłacanego przez fundusz krajowy rata druga według uchwalonego planu amortyzacyjnego 16.301 zł.

Dochód ten na rok 1883 wcale preliminowany nie był.

Pozycja 3. Od kapitałów hipotekowanych na dobrach i realnościach — preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 564 zł.

Pozycja 4. Dochody z fundacji preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 1.449 zł.
t. j. kwotę o 81 zł. mniejszą
jak kwota uchwalona na rok 1883. — a to z powodu, że dochód odsetek z fundacji Tarły przeniesiony został do funduszu podrzutek.

Razem więc w Rubryce I. preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem kraj. 19.269 zł.

Rubryka II. „Dochody z realności i dóbr“.

Pozycja 5. Czynnysz dzierzawny z dóbr Tropiszów

Wydział krajowy preliminuje 4.500 zł.

Z uwagi jednak, że dzierzawca płaci czynnysz według kontraktu dzierzawnego 2.700 Rb. w rublach srebrnych;

z dalszej uwagi, że niestosownem jest preliminowanie tego dochodu według kursu rubli w dniu zawarcia kontraktu — preliminuje Komisya 4.200 zł.

t. j. o 300 zł. mniej niż Wydział krajowy,

a o 80 zł. więcej jak wynik z roku 1881.

Pozycja 6. Czynnysz dzierzawny z dóbr Prądnik czerwony.

Zgodnie z Wydziałem krajowym 3.805 zł.

Pozycja 7. Czynnysz z folwarku Przeginia duchowna.

Zgodnie z Wydziałem krajowym 50 zł.

Pozycja 8. Czynnysz za salę wykładową kliniki od c. k. Rządu.

Zgodnie z Wydziałem krajowym 150 zł.

Pozycja 9. Dochód z ogrodu szpitalnego.

Wydział krajowy preliminuje 1.200 zł.

Komisya zaś wstawia 1.500 „

t. j. kwotę o 300 zł. wyższą,
gdyż wynik z roku 1881 jest 1.970 zł., a wynik z roku 1882 jest 1.447 zł.

Pozycja 10. Czynnysz dzierzawny z propinacyi w Krowodrzy.

Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym 653 zł.

t. j. kwotę o połowę mniejszą od uchwalonej na rok 1883, a to z tego powodu, że drugą połowę przeniósł Wydział krajowy do funduszu podrzutek.

Razem więc preliminuje Komisya w Rubryce II. zgodnie z Wydziałem kraj. 10.358 zł. obniżwszy pozycję 5. o taką samą kwotę, o jaką pozycja 9. podwyższona została.

Rubryka III. „Zwroty kosztów leczenia“.

Pozycja 11. Z funduszu krajowego galicyjskiego.

Komisya preliminaruje zgodnie z Wydziałem krajowym	113.000 zł.
t. j. taką samą kwotę, jaka na rok 1883 uchwaloną została.	
Przeciętna w tej Rubryce z ostatnich lat trzech wynosi	124.798 zł.
Gdy jednak od 1. Kwietnia 1883 taksa w szpitalu św. Łazarza w Krakowie na oddziałach chorych i położnic zniżoną została o 12 ct, a na oddziałach obłąkanych i syfilitycznych o 18 ct., przeto usprawiedliwiony jest preliminarz Wydziału krajowego w tej pozycji o 12.000 zł. niższy jak przeciętna z ostatnich lat trzech.	

Pozycja 12. Z funduszków obcokrajowych i od stron samopłacących.

Komisya preliminaruje zgodnie z Wydziałem krajowym	13.000 zł.
z powodów wymienionych pod pozycją 11.	
W Rubryce III. razem preliminaruje Komisya zgodnie z Wydziałem kraj.	126.000 zł.

Rubryka IV. „Dochody rozmaite“.

Komisya preliminaruje zgodnie z Wydziałem krajowym	65 zł.
t. j. taką samą kwotę, jaka uchwalona została na rok 1883.	
Razem więc wynoszą „Dochody“ według preliminarza Komisji, zgodnego z preliminarzem Wydziału krajowego	155.692 zł.

Zestawienie.

Z zestawienia wynika, że Komisya preliminaruje na rok 1884:

„Dochody“ w kwocie	155.692 zł.
zgodnie z Wydziałem krajowym.	
„Wydatki“ zaś	141.256 zł.
t. j. o 3.941 zł. mniej od preliminarza Wydziału krajowego.	
Okazuje się przeto nadwyżka	14.436 zł.
większa od nadwyżki prelininowanej przez Wydział krajowy o	3.941 „
którą to nadwyżkę Wydział krajowy jako „Dochód“ ogólnego funduszu krajowego w Rubryce IV. pozycyi 8. preliminaruje.	

Komisya budżetowa dzieląc zdanie Wydziału krajowego, że nadwyżka dochodów na razie nie powinna jeszcze prowadzić do dalszego zniżania taksy szpitalnej z powodu, że wieże na kościele, zaprowadzenie wodociągów w starym budynku, maszyna parowa i kotły wymagać będą w następnych latach znaczniejszego wydatku — wnosi:

Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz „Wydatków“ i „Dochodów“ szpitala św. Łazarza w Krakowie na rok 1884.

Lit. G. „Fundusz podrzutków Krakowskich“.

Wydatki.

W Rubryce I. „Płace urzędników i sług“ i w Rubryce II. „Potrzeby kancelaryjne“ nie preliminaruje Komisya budżetowa nic zgodnie z Wydziałem krajowym, gdyż czynności administracyjne wykonuje zarząd szpitala św. Łazarza.

Rubryka III. „Remuneracye i zapomogi“.

Pozycja 1. Akuszlerce za stręczenie żywicielek preliminaruje się zgodnie z Wydziałem krajowym	25 zł.
Żywicielkom za gorliwe pielęgowanie dzieci	10 „
Razem	35 zł.

Rubryka IV. „Koszta utrzymania dzieci“.

Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym 200 zł.
jako przeciętną z ostatnich lat trzech.

Rubryka V. „Koszta leczenia dzieci“.

Preliminuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 10 zł.

Rubryka VI. „Podatki i daniny“.

Poz. 5. Podatek z propinacyi w Krowodrzy 95 zł.
Ekwiwalent 39 „
Razem preliniuje Wydział krajowy w Rubryce VI. 134 zł.

Rubryka VII. „Rozmaite“.

Zgodnie z Wydziałem krajowym 20 zł.
Sumę „Wydatków“ preliniuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym 399 zł.

Dochody.*Rubryka I. „Odsetki od kapitalów“.*

Komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym 953 zł.

Rubryka II. „Dochód z realności i dóbr“.

Połowa czynszu z propinacyi w Krowodrzy preliniuje się zgodnie z Wydziałem krajowym 653 zł.

Rubryka III. „Rozmaite“.

Wstawia się 5 zł.
Suma „Dochodów“ preliniuje się zgodnie z Wydziałem kraj. w kwocie 1.611 zł.

Zestawienie.

Z zestawienia okazuje się, że komisya preliniuje zgodnie z Wydziałem krajowym „Dochody“ w kwocie 1.611 zł.
„Wydatki“ „ 399 „
okazuje się przeto nadwyżka dochodów w kwocie 1.212 zł.

Wydział krajowy dodaje, że nadwyżka ta zostanie skapitalizowaną, komisya budżetowa zgadza się z wnioskiem Wydziału krajowego w tem mniemaniu, że będzie to lokacya chwilowa, gdyż według wyraźnego brzmienia art. V. ustawy z dnia 10. Maja 1873. r. Nr. 249 z chwilą, gdy ustaje potrzeba przyczynienia się funduszu krajowego do utrzymywania dzieci w zakładzie podrzutków, należy dzieci znów do zakładu przyjmować, a to w miarę własnych jego funduszy.

Odnosnie do sprawozdania komisji budżetowej o preliminarzu szpitala św. Łazarza, uważa komisya budżetowa za swój obowiązek, poruszyć sprawę, która jakkolwiek nie wpłynie na preliminarz szpitala w roku przyszłym, niemniej jednak tegoż Zakładu krajowego dotyczy.

W roku 1869. przeniesioną została ze szpitala św. Łazarza Klinika położnicza do oddzielnego budynku, własność funduszu naukowego stanowiącego; wynikła ztąd potrzeba uregulowania stosunków między Dyrekcją szpitala św. Łazarza a c. k. Rządem co do administracyi i zarządu Kliniką, tudzież co do kosztów leczenia położnic w Klinice. Po długich pertraktacyach zawarł c. k. Rząd z Wydziałem krajowym umowę, zatwierdzoną reskryptem ministeryalnym z dnia 22. sierpnia 1868. do L. 6.069, na podstawie której Klinika w domu Brodowicza miała być uważaną jako filia Zakładu położniczego szpitala św. Łazarza, miała być przez jeden i ten sam zarząd administrowaną a przez fundusz edukacyjny subwencyonowaną. Wykonanie tej umowy napotkało w praktyce już przy przeniesieniu Kliniki do domu Brodowicza na takie tru-

ności, iż tak c. k. Rząd jak i Wydział kraj. uznali za stosowne i konieczne zaniechać wykonania umowy powyższej, natomiast zaś zawarł c. k. Rząd z Wydziałem krajowym prowizoryczną umowę, na podstawie której Klinika położnicza stanowiła Zakład zupełnie odrębny pod zarządem profesora położnictwa zostający, przez fundusz edukacyjny utrzymywany i w żadnym związku z szpitalem św. Łazarza nie zostający. C. k. Rząd zastrzegł sobie, że położnice i chore ginekologiczne tak w szpitalu św. Łazarza jak i w Klinice bezpośrednio przyjmowane będą, a fundusz krajowy opłacać będzie za każdy dzień leczenia w Klinice po 90 ct. Umowa ta prowizoryczna w r. 1869 zawarta do dziś dnia obowiązuje.

Z uwagi, że komisya Namiestnicza krakowska rozporządzeniem z dnia 11. Grudnia 1866. do L. 27.909 zawiadamiając Dyrekcyę szpitala św. Łazarza, że przeniesienie Kliniki położniczej i ginekologicznej ze szpitala św. Łazarza do domu Brodowicza wkrótce nastąpi, orzekła, że po przeniesieniu ma nastąpić ten sam stosunek tej Kliniki do szpitala, jaki co do innych Klinik istnieje, —

z dalszej uwagi, że za chorych na innych Klinikach umieszczonych opłaca fundusz krajowy zwykłą takse leczenia, —

z uwagi, że taksa leczenia w szpitalu św. Łazarza na Oddziale położniczym wynosiła aż do Kwietnia 1883. cent. 75, a obecnie zniżoną została na cent. 63, tak, że fundusz krajowy zapłacił funduszowi edukacyjnemu w r. 1882. za 8.066 dni leczenia o 1.210 zł., a przyjmując takse leczenia 63 ct. o 2.177 zł. więcej niż taksa leczenia zwykła wynosiła, —

z uwagi nakoniec, że fundusz krajowy ponosi jeszcze dalszą w cyfrach obliczyć się nie dającą szkodę ztąd, że słabe pozostają na Klinice w celach naukowych dłużej, niż by one w szpitalu pozostawać musiały, a zarząd szpitala św. Łazarza nie ma żadnej ingerencyi ani na przyjęcie ani na oddalenie z Kliniki, —

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, by opierając się na wyraźnem brzmieniu orzeczenia komisyi Namiestniczej krakowskiej z dnia 11. Grudnia 1866. do L. 27.909 zawarł z c. k. Rządem umowę, na podstawie której fundusz krajowy za słabe w Klinice położniczej w Krakowie umieszczone zwykłą takse leczenia w szpitalu św. Łazarza na Oddziale położniczym ustanowioną, opłacać będzie“.

Henryk Wodzicki,
przewodniczący.

Stanisław Badeni,
sprawozdawca.

Lit. H.

Fundusz policyi krajowej.

(Sprawozdawca poseł Dr. Goldman.)

Wydział krajowy preliniuje w tym funduszu w dziale wydatków 417 zł. W latach 1876—1882 fundusz ten nie miał żadnych wydatków, ze względu jednak, że właściwie przepisy korekcyjne zawsze jeszcze obowiązują i przewidzieć nie można, czy w roku 1884 kwota jaka nie będzie potrzebna, preliniuje się jak w latach poprzednich.

W dziale dochodów tego funduszu preliniuje Wydział krajowy 6.175 zł., mniej od wynikiłości z roku 1881 o 155 zł., a to z powodu mniejszych dochodów z odsetków i spłaty w roku 1884 dalszej raty 8.000 zł. za sprzedaną realność św. Maryi Magdaleny, od których rat c. k. Rząd płaci 6%, a za gotówkę z tej raty zakupione będą listy 5%.

Z tych powodów Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dochody funduszu policyi krajowej	6.175 zł.
Wydatki " " " " " " "	417 „
Nadwyżka dochodów	5.758 zł.

która wpłynie do dochodów funduszu krajowego Rubr. IV.

III

Finances policy Krajowej

(1) Wprowadzenie do polityki finansowej

Wprowadzenie do polityki finansowej. W tym celu należy przede wszystkim ustalić cel polityki finansowej państwa. Celem polityki finansowej państwa jest zapewnienie równowagi budżetowej i stabilności waluty. W tym celu należy przede wszystkim zapewnić przychody budżetu państwa i ograniczyć wydatki.

W tym celu należy przede wszystkim zapewnić przychody budżetu państwa i ograniczyć wydatki. W tym celu należy przede wszystkim zapewnić przychody budżetu państwa i ograniczyć wydatki.

W tym celu należy przede wszystkim zapewnić przychody budżetu państwa i ograniczyć wydatki. W tym celu należy przede wszystkim zapewnić przychody budżetu państwa i ograniczyć wydatki.

W tym celu należy przede wszystkim zapewnić przychody budżetu państwa i ograniczyć wydatki. W tym celu należy przede wszystkim zapewnić przychody budżetu państwa i ograniczyć wydatki.

W tym celu należy przede wszystkim zapewnić przychody budżetu państwa i ograniczyć wydatki.

Budżet krajowy na r. 1884.

Lit. K. — O.

Fundusze samoistne.

(Sprawozdawca poseł Dr. Goldman.)

Dział ten obejmuje następujące fundusze:

- Lit. K. fundusz domestykalny.
- „ L. „ kultury krajowej.
- „ M. „ stanowy sierociński.
- „ N. „ Aleksandra hr. Stadnickiego.
- „ O. „ pożyczki krajowej z r. 1873.

Komisya budżetowa zbadawszy szczegółowo każdy z tych funduszów, przedkłada Wysockiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Lit K. Fundusz domestykalny.

Wydział krajowy preliniuje w dziale wydatków: na wydawnictwo aktów grodzkich 1.200 zł., rozmaite 5 zł., ogółem 1.205 zł. jak na r. 1883. W dziale dochodów: odsetki od kapitałów 4.578 zł. o 166 zł. więcej niż na r. 1883 z powodu zwiększonego funduszu zarodowego — i ze sprzedaży dzieła „Poczet szlachty“ 5 zł., — ogółem 4.583 zł.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Dochody funduszu domestykalnego w kwocie	.	4.583 zł.
Wydatki	„ „ „	1.205 „
Nadwyżka dochodów	.	3.378 zł.

która użytą zostanie na pomnożenie majątku zarodowego.

Lit. L. Fundusz kultury krajowej.

Wydział krajowy preliniuje w dziale dochodów: odsetki od wypożyczonych przez fundusz krajowy kapitałów 2.381 zł. według obecnej stopy procentowej, kary za przestępstwa lasowe i wodne 2.000 zł. o 1.000 zł. mniej niż uchwalono na r. 1883, a to z tego powodu, że dochody z tej rubryki corocznie się zmniejszają, tak, że w r. 1882 wynosiły zaledwie 1.981 zł., ponieważ zaległe grzywny prawie wszystkie bywają odpisywane lub na areszt zamieniane. Ogółem dochody preliniowano na 4.381 zł. W dziale wydatków preliniuje Wydział krajowy na zwroty kar 20 zł., a na zasiłek dla szkoły rolniczej w Dublanach 4.300 zł. Wysoki Sejm uchwałami z dnia 16. Października 1871 r. i z dnia 18. Października 1878 r. przeznaczył jako zasiłek z tego funduszu dla szkoły Dublańskiej kwotę 5.000 zł. Jednak z powodu zmniejszenia się dochodów preliniuje się tylko tyle, na ile dochody wystarczają.

Komisya budżetowa uznając powyżej przytoczone powody, wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Dochody funduszu kultury krajowej w kwocie	.	4.381 zł.
Wydatki	„ „ „ „	4.320 „
Nadwyżka dochodów	.	61 zł.

Lit. M. Fundusz stanowy sierociński.

Wydział krajowy preliniuje w dziale wydatków: na utrzymanie sierót na 16 miejsc w trzech zakładach lwowskich i jednym zakładzie krakowskim 1.687 zł., na rozmaite 5 zł., razem 1.692 zł. jak na r. 1883. W dziale dochodów zaś: odsetki 1.869 zł.

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Dochody funduszu stanowego sierocińskiego w kwocie	1.869 zł.
Wydatki	1.692 „
Nadwyżka dochodów	177 zł.

która użyta zostanie na powiększenie majątku zarodowego.

Lit. N. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Wydział krajowy preliniuje w dziale wydatków: na płace, rabat księgarski, koszta druku i oprawy aktów grodzkich i na rozmaite kwotę 1.680 zł., o 47 zł. mniej niż na rok 1883 z powodu mniejszych wydatków na rabat księgarski. W dziale dochodów zaś preliniuje Wydział krajowy: dotacya z funduszu domestykalnego 1.200 zł., sprzedaż aktów grodzkich 200 zł., odsetki od kapitałów 213 zł., spodziewana pozostałość kasowa z r. 1883. 5.500 zł., — ogółem więc 7.113 zł.

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Dochody funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego w kwocie	. 7.113 zł.
Wydatki	1.680 „
Nadwyżka dochodów	5.433 zł.

przeznaczona na pokrycie kosztów dalszego wydawnictwa aktów grodzkich.

Lit. O. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 20/10 1882. upoważniony został Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki celem spłacenia będących w obiegu obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873. W myśl tej uchwały Wysoki Sejm uchwalając budżet na r. 1883 wstawił na umorzenie obligacyj

i na opłatę kuponów od tychże tylko kwotę potrzebną na jedno półrocze w przypuszczeniu, że całkowita konwersya nastąpi w ciągu drugiego półrocza 1883 r. Przypuszczenie to nie sprawdziło się. Dotychczas skonwertowano przy subskrypcyi na pożyczkę z r. 1883 kwotę 262.700 zł., a wykupiono od funduszków stypendyjnych i dobroczynności 252.900 zł., czyli 515.600 zł. A gdy z ogólnej sumy pożyczki z r. 1873 puszczone w obieg tylko 1,433.000 zł., z których wylosowano po koniec 1go półrocza 1883 kwotę 125.000 zł., pozostaje przeto jeszcze w obiegu kwota 792.400 zł. Z tego powodu Wydział krajowy preliniuje potrzebną kwotę na wykupienie obligacyj wylosowanych, jak również kwotę potrzebną na oprocentowanie kwoty w obiegu będących obligacyj na cały rok 1882. Z uwagi jednak, że Wydział krajowy nie szczędzi starań, aby konwersyę jak najprędzej doprowadzić do skutku, ofiarując posiadaczom obligacyj pożyczki krajowej z r. 1873 dość znaczną premię, z uwagi dalej, że Wydziałowi krajowemu przysłużyła prawo w myśl uchwały Wysokiego Sejmu wycofać wszystkie jeszcze w obiegu będące obligacje pożyczki krajowej z r. 1873 przez wylosowanie, komisya budżetowa jest tego zdania, że należałoby preliniuować tylko potrzebną kwotę na zapłacenie wylosowanych obligacyj płatnych dnia 2. Lutgo 1884, a na procenta tylko kwotę potrzebną na jedno półrocze. Odpowiednio do tego należałoby również zredukować do połowy preliniuowaną kwotę na 10% podatek dochodowy od kuponów. Pozostałe pozycye w dziale wydatków przyjmuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym.

W dziale dochodów Wydział krajowy nie preliniuje żadnej kwoty w poz. 1. 2. i 3., to jest na zwrot kapitałów wypożyczonych powiatom i na odsetki i prowizye zwłoki od tych kapitałów, a motywuje tem, że w r. 1883 skończył się termin spłat ratalnych planami umorzenia wyznaczony, a możliwe dochody z tego tytułu wpływać będą tylko na poczet zaległości. Przyznając słuszność pierwszej uwadze, to jest: że w r. 1883 skończył się termin spłat ratalnych, komisya budżetowa nie może się jednak zgodzić na to, aby na spłatę zaległości żadna nie była preliniuowana kwota. Z końcem r. 1881 wynosiły należności u powiatów tak zalegające jak w latach 1882 i 1883 spłacić się mające, kwotę 83.396 zł. W r. 1882 wpłynęło od powiatów tak na rachunek rat z tego roku, jak i na rachunek zaległości 35.808 zł., a do końca miesiąca Września 1883 wpłynęło 10.177 zł., tak że z dniem 1. Października pozostało jeszcze zaległości w kwocie 37.411 zł., do których doliczyć należy zaległości w odsetkach i prowizyi w kwocie 24.746 zł., a nie jest prawdopodobnem, aby zaległości te w całości wpłynęły w ciągu r. 1883. Z tego powodu komisya budżetowa preliniuje na zwrot zaległości od powiatów tak w kapitale jak odsetkach i prowizyi zwłoki ogólną kwotę 10.000 zł.

Na odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych preliniuje Wydział krajowy 1.500 zł. a w wyjaśnieniach do tych pozycyj, Wydział krajowy podaje zestawienie cyfrowe stanu kasowego tego funduszu, które zestawienie jednak wymaga i ze strony komisji budżetowej pewnego wyjaśnienia.

Według preliminarza Wydziału krajowego na r. 1883 wynosić miał zapas gotówki z końcem r. 1883. kwotę 375.908 zł. Od tej sumy Wydział krajowy potrąca słusznie kwotę 120.000 zł. uchwaloną przez Wysoki Sejm z tego funduszu na pożyczki gminom na budowę koszar.

Oprócz tego Wydział krajowy potrąca od tego prawdopodobnego zapasu gotówki „uchwalone przez Wysoki Sejm na dniu 18. Października 1882 uposażenie kasy krajowej 160.000 zł., w której kwocie mieści się pożyczka w r. 1880 wedle uchwały sejmowej z dn. 20. Lipca 1880 z funduszu pożyczki z r. 1873 zaciągnięta w kwocie 158.262 zł. 85 ct.“ Komisya budżetowa pozwala sobie jednak zauważyć, że wprawdzie Wysoki Sejm uchwalił w r. 1882 dotacyą dla kasy krajowej, ale uchwała ta miała miejsce nie 18. Października, lecz 20. Października 1882, uchwalona dotacya kasowa nie wynosiła 160.000 zł. lecz tylko 140.000 zł., a wzięta była ta kwota nie z zapasu kasowego funduszu pożyczki krajowej z r. 1873, lecz z pozostałości z rachunków funduszu krajowego za r. 1881. Co się zaś tyczy kwoty 158.262 zł. 85 ct. poży-

czoney z funduszu pożyczki krajowej z r. 1873 na pokrycie niedoboru z r. 1877—1879, która według objaśnienia Wydziału krajowego ma się mieścić w podanej mylnie dotacyi kasowej 160.000 zł, komisya budżetowa widzi się zniewoloną zauważyć, że pożyczka ta na podstawie uchwały sejmowej z d. 20. Lipca 1880 r., zaciągniętą została w tymże roku i już w zamknięciu rachunków za r. 1880 mieści się ona w stanie czynnym funduszu pożyczki krajowej z r. 1873 niezależnie od zapasu gotówki, co się też powtarza w zamknięciu rachunków za r. 1881, przeto ta kwota na pozostałość z rachunków za r. 1883 wpłynąć nie powinna i wpłynąć nie mogła. Z tego powodu pozostałość z r. 1883 wynosić powinna 255.907 zł., a prawdopodobny dochód z odsetków komisya przyjmuje na 4.000 zł

Opierając się na powyższym wywodzie komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący preliminarz pożyczki krajowej z r. 1873:

W y d a t k i:

Rubr. I. poz. 1. umorzenie pożyczki przez wylosowanie	9.100 zł.
„ II. „ 2. wypłata kuponów od obligac. w obiegu będących	<u>23.790 zł.</u>
Rubr. III. Koszta administracyjne:	
poz. 3. 10% podatek dochodowy od kuponów	2.380 zł.
„ 4. należność stemplowa	683 „
Razem	<u>3.063 zł.</u>
Rubr. IV. poz. 5. potrzeby kancelaryjne i inne drobne	100 zł.
„ „ „ 6. rozmaite	<u>400 „</u>
Razem	500 zł.

D o c h o d y:

I. Zwroty zaległości w kapitale, odsetkach i prowizyi zwłoki	<u>10.000 zł.</u>
II. Odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych	<u>4.000 zł.</u>
III. Rozmaite: zwroty zaliczek danych bankom na wypłatę kuponów	500 zł.
Ogół wydatków	36.453 zł.
„ dochodów	14.500 „
Niedobór	<u>21.953 zł.</u>

który pokryty zostanie z pozostałości kasowej z lat ubiegłych.

Przewodniczący:
H. Wodzicki.

Sprawozdawca:
Dr. Goldman.